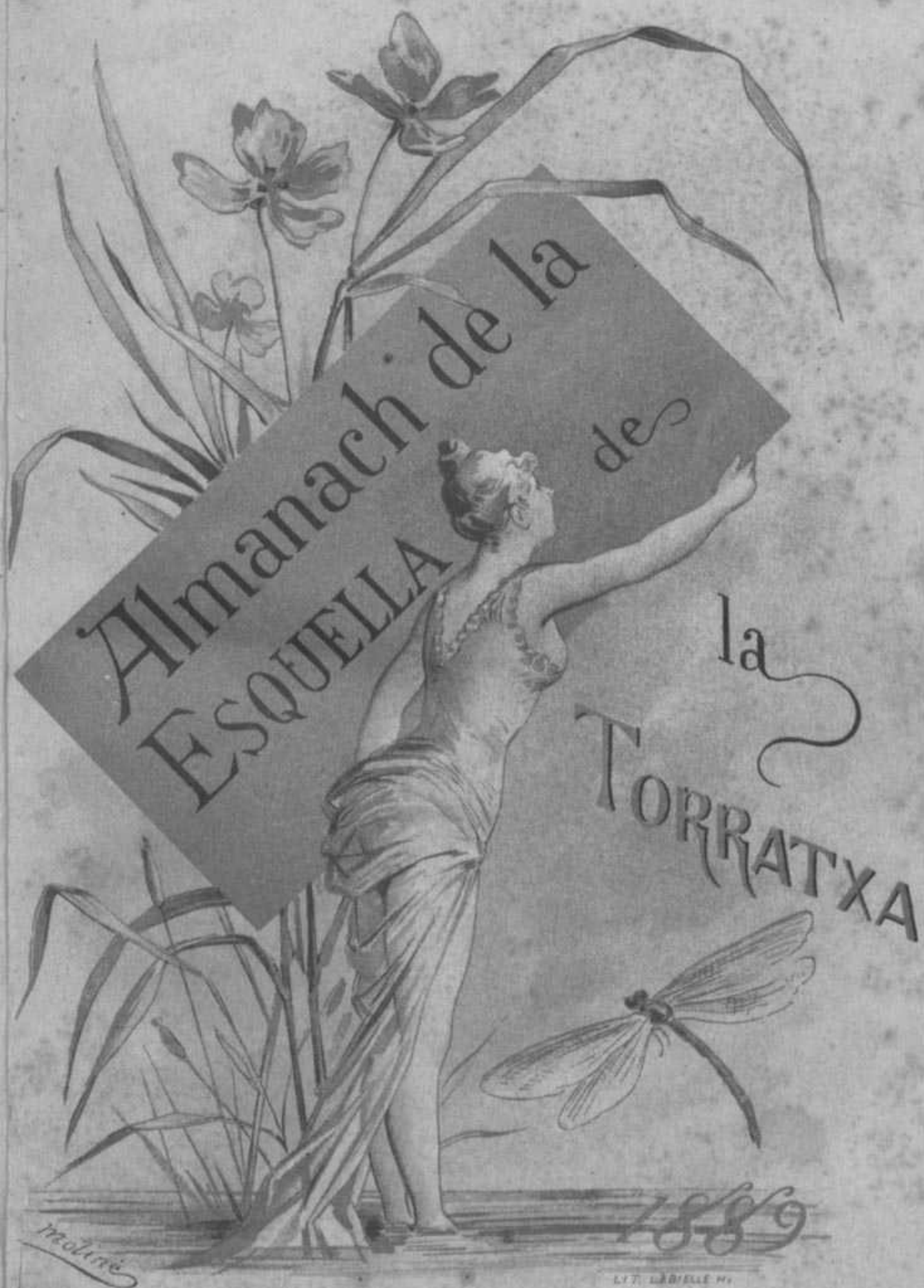
Preu - Una pesseta.

LOPEZ - EDITOR

RAMBLA DEL MITJ. 20. BARCELONA.

Al popular y distingit poeta D. Frederich Soler

L' Editor

ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

pera l' any 1889.

ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

pera l' any 1889.

ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERA

L' ANY 1889

PRIMER DE SA PUBLICACIÓ

Escrit pèls *Srs. Arús y Arderiu, Just Aleix, M. Badia, Francisco Bartrina, Bonaventura Bassegoda, Matias Bonafé, Santiago Boy Verdalet, Victor Brossa Sangerman, Damas Calvet, J. Coll y Britapaja, R. Coll Gorina, Joseph Coroleu, Fantástich, Pompeyo Gener, Francisco Grás Elias, C. Gumá, A. March, Apeles Mestres, Samuel Nuñez Bey, Narcís Oller, J. Pin y Soler, J. Puig Cassanyas, Joan Pons y Massavén, P. del O., P. K., Frederich Rahola, Manuel Ribot y Serra, Joaquim Riera y Bertrán, Joseph Roca y Roca, Frederich Soler, R. Surinyach Baell, Eduart Toda, Francesch Ubach y Vinyeta, Eduart Vidal Valenciano, Emili Vilanova, J. Yxart*, y altres notables escriptors catalans.

ILUSTRAT AB

250 grabats

deguts á *Adofont, Julián Bastinos, J. Cuchy, Anton Fabrés, Mariano Foix, Sebastiá Gay, Francisco Gomez Soler, J. Llobera, Apeles Mestres, Ramon Miró, Manuel Moliné, J. Pellicer Monseny, Enrich Serra* y *N. Vazquez*.

BARCELONA

LLIBRERÍA ESPANYOLA DE LOPEZ BERNAGOSSI

RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20

1888

R. 399, 166

ES PROPIETAT

Barcelona: Estampa de Lluis Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.

TAULA ALFABÉTICA PER AUTORS

TEXT

GRABATS.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon h. m.		JENER.—31 DÍAS.	LLUNA. Surt h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
7 25	4 43	1	Dim. ✠ **La Circumcisió de N. S. Jesucrist,** s. Concordi mr. y Sta. Eufrosina vg. (I. B.)	6 55 M	4 23 T
		●	*Lluna nova á las 9 h. 1 minut de la nit.*		
7 25	4 43	2	Dimec S Macari abat y s. Espiridió b. y cf.	7 59	5 28 N
7 26	4 44	3	Dij. S. Daniel mr. y sta. Genoveva vg.	8 53	6 39
7 28	4 45	4	Dív. S. Tito b. y cf y sta. Dafrosa mr.	9 37	7 49
7 26	4 46	5	Dis. S. Telesforo p. mr. y sta. Emiliana vg.	10 14	8 58
7 26	4 47	6	Dium. **La Epifanía ó la Adoració dels tres sants reys, Gaspar, Baltasar y Melcior.**	10 45	10 5
7 25	4 48	7	Dill. S. Ramon de Penyafort cf. y s. Juliá mr.	11 16	11 7
7 25	4 49	8	Dim. S. Teófilo diaca y s. Eladi mr.	11 43	» »
7 25	4 50	9	Dimec. S. Juliá mr. y sa esposa sta. Basilisa vg.	12 8 T	12 9
		☽	*Quart creixent á las 12 h. 29 minuts de la nit.*		
7 25	4 51	10	Dij. S. Nicanor diaca mr. y s. Gonzalo de Amarante cf.	12 34	1 9 M
7 25	4 52	11	Dív. S. Higini p. y mr. y san Salvi mr.	12 59	2 10
7 24	4 53	12	Dis. Sts. Arcadi. S Aelredo ó Alfredo abat del Cister y sta. Taciana mrs.	1 33	3 6
7 24	4 54	13	Dium. S. Gumersindo cf. y sta. Gláfira vg.	2 5	4 4
7 24	4 56	14	Dill. S. Hilari b. y dr. y sta Macrina	2 47	5 1
7 23	4 57	15	Dim. S. Pau primer hermitá y s. Mauro abat.	3 31	5 56
7 23	4 58	16	Dimec. S. Fulgenci b. dr. y s. Marcelo p. mr.	4 22	6 49
7 22	4 59	17	Dij. S. Antoni ab y sta. Rosalina cartuixana.	5 18 N	7 32
		☺	*Lluna plena á las 5 h. 29 minuts del matí.*		
7 22	5 0	18	Div. La Cátedra de S. Pere en Roma y santa Prisca vg. mr.	6 19	8 13
7 21	5 1	19	Dis. S. Canut rey y san Mario y comps. mrs	7 20	8 51
7 21	5 3	20	Dium **Lo Dolcíssim nom de Jesús,** S. Fabiá p. y s. Sebastiá mrs.	8 27	9 24
7 20	5 4	21	Dill. S. Fructuós b. y mr. y sta. Ignés vg. mr.	9 32	9 54
7 19	5 5	22	Dim. S. Vicens espanyol y s. Anastasi mrs.	10 40	10 25
7 19	5 6	23	Dimec. S. Ildefonso arquebisbe de Toledo y sta. Emerenciana vg. y mr.	11 47	10 53
7 18	5 7	24	Dij. S. Timoteo b. y s. Tirso mrs.	» »	11 22
		☾	*Quart menguant á las 3 h. 50 minuts de la tarde*		
7 17	5 9	25	Div. La Conv. de san Pau ap., y s. Proget b. y mr.	12 57	11 56
7 16	5 10	26	Dis. S. Policarpo b. y mr.. sta. Paula viuda y san Alberich abad.	2 11 M	12 33 T
7 16	5 11	27	Dium. S. Joan Crisóstomo b. y dr. y san Emeri.	3 37	1 27
7 15	5 12	28	Dill. S. Juliá de Cuenca y s. Cirilo bb. y cfs.	4 33	2 7
7 14	5 14	29	Dim. S. Francisco de Sales dr., y s. Valeri bisbe y cfs.	5 40	3 6
7 13	5 15	30	Dimec. Stas. Martina vg. mr. y Aldegundis vg.	6 37	4 14
7 12	5 16	31	Dij. S. Pere Nolasco cf. y fdr.	7 25	5 23
		●	*Lluna nova á las 9 h. 2 minuts del matí.*		

JANER.

Los tres toms.—¡Ah *salao!* Al día de Sant Antoni, 's vessa tot.

Los romans consagraren aquest mes á *Jano*, 'l dèu de las dos caras. Pero Jano ha caygut del escambell desde que hi ha tants homes ab cara de tres dèus.

Ademès, *Jano* passaría avuy desapercebut entre la cáfila de polítichs espanyols que tenen també dos caras... menos los que 'n tenen tres.

.·. Los barcelonins celebrém lo mes de Janer, per *Cap d' any* ab neulas, p·ls *Reys* ab ensarronadas á las pobras criaturas y per *Sant Antoni Abat* ab los *Tres toms*. Pero 'ls *Tres toms* van decayent, desde que s' ha inventat la moda dels velocípedos.

.·. Un refrán dedicat als pagesos: «*Aygua de janer ompla bòtas y celler.*»

Aquest refrán resa també ab los taberners y fabricants de vins artificials.

.·. Preocupaciò popular. Está bastant arrelada la de creure que lo que 's fa 'l primer día, 's fará també 'l resto del any.

Un cap d' any felís, designa felicitat per tota una anyada. Un cap d' any de pega anuncía un any advers.

—¡Per forsa haig de tenir un any molt regalat!—deya en semblant día un fulano, poch amich d' escarrassarse.

—¿Per qué? ¿Qué has fet avuy?

—Avuy, hi fet festa.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon h. m.		FEBRER.—28 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
7 11	5 17	1	Div. S. Ignasi y s. Cecili bisbes y mrs.	8 7 M	6 35 N
7 10	5 18	2	Dis ✠ **La Purificació de N.ª S.ª** y s Corneli centurió b. cf	8 42	7 45
7 9	5 19	3	Dium. S. Blay Bisbe y mr., lo Beato Nicolau de Longobardo minim cf y s. Ascari (*vulgo*) Oscar.	9 15	8 49
7 8	5 20	4	Dill. S. Andréu Corsino y s. Rembert bb. cfs.	9 42	9 54
7 7	5 21	5	Dim. Los Sants mrs. del Japón y stas. Ágata y Calamanda vgs. y mrs.	10 8	10 56
7 6	5 23	6	Dimec Sta. Dorotea y sta. Revocata mrs.	10 34	» »
7 5	5 24	7	Dij. S. Romualdo ab. y s. Ricardo rey.	11 2	12 17
		☽	*Quart creixent á las 8 h. 5 minuts de la nit.*		
7 4	5 25	8	Div. S. Joan de Mata fdr.	11 32	1 5 M
7 3	5 27	9	Dis. Sta. Apolonia vg. mr. y s Nicéforo mr.	12 5 T	1 54
7 2	5 28	10	Dium. Sta. Escolástica vg., s. Guillém duch de Aquitania, hermitá.	12 42	2 50
7 1	5 29	11	Dill. Los set sts. servents de María fundadors.	1 24	3 58
6 59	5 30	12	Dim. Sta. Eularia vg. y mr y sta. Humbelina vg.	2 12	4 40
6 58	5 32	13	Dimec. S. Benigne mr., S Fulcran y santa Catarina de Riccis vg.	3 8	5 27
6 57	5 33	14	Dij. S. Valentí pbre. mr y lo beato Joan Baptista de la Concepció fdr.	4 9	6 11
6 56	5 34	15	Div Sts. Faustino pbre. y Jovita diaca, mrs.	5 11	6 49
		⊛	*Lluna plena á las 9 h. 9 minuts de la nit.*		
6 54	5 35	16	Dis. S. Onésim b. y s. Honest mrs.	6 17 N	7 23
6 53	5 36	17	Dium. *de Septuagéssima*. S Policroni b. y s. Rómulo mrs.	7 22	7 57
6 51	5 38	18	Dill. S Simeó b. y mr. y la Beata Cristina vg	8 32	8 27
6 50	5 39	19	Dim. S. Mansuet b. y s. Albaro de Córdoba cfs.	9 39	8 55
6 49	5 40	20	Dimec. S. Sadot b. y s. Nemesi mártirs.	10 51	9 26
6 47	5 41	21	Dij. Sts. Vérulo, Secundi y Sirici mrs.	11 59	9 57
6 46	5 43	22	Div. La Cátedra de san Pere en Antioquía y san Abili bisbe.	» »	10 34
		☾	*Quart menguant á las 11 h. 48 minuts de la nit.*		
6 44	5 44	23	Dis. S. Pere Damiá b. dr., santa Margarida de Cortona.	1 12 M	11 12
6 43	5 45	24	Dium. *de Sexagéssima*. S. Matías ap. y sta. Primitiva mr.	2 21	11 59
6 41	5 46	25	Dill. Sts Cesari b. y Avertano cfs.	3 39	12 54 T
6 40	5 47	26	Dim. Ntra. Sra. de Guadalupe de Méjich.	4 28	1 57
6 38	5 48	27	Dimec. S. Leandro arq. de Sevilla dr.	5 31	3 5
6 37	5 50	28	Dij. S. Romá ab. y s. Rufí y comps. mrs.	6 1	4 14

FEBRER.

BALL DE MASCARAS.—Triunfo de la... ignocencia. (La *Ignocencia* es una minyona molt lleugera de cascos.)

Lo nom de febrer, segons Varrón, vé del verb *februare*, que significa *fer expiacions*. Los antichs feyan penitencia; nosaltres fem balls de máscaras.

Lo mes de febrer es curt de talla. Per mes que cada cinch anys li posan allargos, no pot may plantarse á trenta. Si arribava á jugar á la trenta una, 'ls altres mesos li pulirían tots los quartos.

∴ Festa senyalada: la de *la Candelera*. Pero 's va perdent y la majoría dels barcelonins, si no tinguessen cap més candela per anarse'n al llit, se 'n hi anirían á las foscas.

∴ Refrán de oportunitat: «*Si la* CANDELERA *plora, lo fret es fora; si la* CANDELERA *riu, lo fret es viu.*»

Pero algunas vegadas no fa sol, ni plou; es á dir no riu, ni plora: está seria. Enriquím lo refraner: «*Candelera* seria, any de miseria.»

∴ Un poeta romántich s' enreda ab una máscara que per l' aspecte creu que al menos es una duquesa, y p'é de ilusions l' acompanya al restaurant.

—¿Qué volen pendre?—pregunta 'l mosso.

—La senyoreta li dirá.

La máscara ab molta naturalitat:—Escolti, ¿qué tenen carn d' olla?

Lo poeta s' alsa y s' esquitlla com si l' hagués picat una vespa.

MARS.—31 DÍAS.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.			LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
6 35	5 51	1	Div. S. Rossendo b. y cf. y sta. Eudoxia mr.	6 29 M	5 15 T
		☽	*Lluna nova á las 9 h. 53 minuts de la nit.*		
6 34	5 52	2	Dis. S. Simplici p. y cf. y san Absalón mr.	7 8	6 31 N
6 32	5 53	3	Dium. *de Quinquagéssima* Sts. Hemeteri, Celedoni y Medi mrs.—(I. B.)	7 40	7 37
6 30	5 54	4	Dill. S. Casimir rey y s. Lluci papa y mr.	8 5	8 41
6 29	5 55	5	Dim. Lo bto. Nicolau Factor.	8 33	9 40
6 27	5 57	6	Dimec. *de Cendra.* S. Olaguer arqueb., b. de Barcelona.	8 59	10 42
6 26	5 58	7	Dij. S. Tomás de Aquino dr. y sta. Perpétua.	9 32	11 41
6 24	5 59	8	Div. S. Joan de Déu fdr. y sta. Erenia mr.	10 1	» »
6 22	6 0	9	Dis. S. Paciá b. de Barcelona y sta. Francisca vda. romana	10 38	12 39
		☽	*Quart creixent á las 5 h. 52 minuts de la nit.*		
6 21	6 1	10	Dium. I *de Quaresma.* S. Melitó y 30 comps. ms.	11 17	1 36 M
6 19	6 2	11	Dill. S. Constantí cf. y s. Ramiro mr.	12 2 T	2 31
6 17	6 3	12	Dim. S. Gregori lo Magno p.	12 54	3 21
6 16	6 4	13	Dimec. Sts. Ramiro y Rodrigo mrs.	1 52	4 4
6 14	6 5	14	Dij. Stas. Florentina vg. y Matilde reyna.	2 55	4 47
6 12	6 7	15	Div. Sta. Madrona v. y mr., y s. Longinos mr.	4 1	5 21
6 11	6 8	16	Dis. Sants Heribert b.	5 6	5 26
6 9	6 9	17	Dium. II *de Quaresma.* S. Patrici b. y s. Joseph de Arimatea cfs.	6 16 N	6 27
		☺	*Lluna plena á las 11 h. 40 minuts del matí.*		
6 7	6 10	18	Dill. S. Gabriel y lo bto. Salvador de Horta.	7 25	6 55
6 6	6 11	19	Dim. S. Joseph espós de Ntra. Sra.	8 39	7 26
6 4	6 12	20	Dimec. S. Aniceto b. y sta. Fotina la Samaritana.—**Primavera.**	9 50	7 59
6 2	6 13	21	Dij. S. Benet ab. y fr.	11 4	8 32
6 1	6 14	22	Div. S. Deogracias b. y sta. Catarina de Génova vda.	» »	9 11
5 59	6 15	23	Dis. Lo bt. Joseph Oriol cf. y s. Victoriá.	12 15	9 58
5 57	6 16	24	Dium. III *de Quaresma.* S. Timolao mr.	1 23 M	10 48
		☾	*Quart menguant á las 6 h. 47 minuts del matí.*		
5 55	6 18	25	Dill. ✠ **La Anunciació de Ntra. Sra.** y s. Dimas bon lladre	2 22	11 49
5 54	6 19	26	Dim. S. Braulí b. y sta. Máxima mr.	3 16	12 53 T
5 52	6 20	27	Dimec. Sta. Lidia ab son espós y fills mrs.	3 59	2 2
5 50	6 21	28	Dij. S. Sixto III p. y cfs.	4 37	3 10
5 49	6 22	29	Div. S. Eustasi ab. y s. Bertoldo cfs.	5 12	4 18
5 47	6 23	30	Dis. S. Joan Climach ab.	5 41	5 22
5 45	6 24	31	Dium. IV *de Quar.* Sta. Balbina v. y m.	6 7	6 26 N
		●	*Lluna nova á las 11 h. 30 minuts del matí.*		

MARS.

QUARESMA.—No tothom menja de magre. La proba es que als capellans, per la Quaresma, 'ls va molt gras.

Marte, 'l patrò del mes de mars era una especie de general Cassola, ab casco, escut y llansa; pero sense camisa.

∴ Mars comensa rihent y acaba plorant. Entra ab Carnestoltas y ab l' enterro de la sardina y acaba en plena Quaresma.

Lo dia 20 se presenta cada any *mademoiselle Primavera*, que com totas las noyas macas, es coqueta y capritxosa.

∴ Ja ho diu lo refrán: «*Pèl mars marseja.*» Y un altre mès expressiu, diu lo següent: «*Mars marsot mata á la vella á la vora del foch y á la jove si pot.*»

∴ Una ocurrencia sobre 'l dimecres de cendra.

—¿De qué es aquesta cendra mamá? preguntava una criatura.

—¿De qué vols que sigui? cendra de's fogons.

—¿Y á tothom li posan cendra de aquesta?

—No, Jaumet; als noys que s' aplican y fan bondat, quan arriban á Lisbes los hi posan cendra de cigarro de la Habana.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.		ABRIL.—30 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
5 44	6 25	1	Dill. Sta. Teodora mr. y s. Venanci b. mr.	6 30 M	7 28 N
5 42	6 26	2	Dim. S. Francisco de Paula fdr.	7 2	8 30
5 40	6 27	3	Dimec. S Benet de Palermo cf.	7 30	9 20
5 39	6 [illegible]8	4	Dij. S. Isidoro arq. de Sevilla.	8 1	10 29
5 37	6 29	5	Div. S Vicens Ferrer cf.	8 32	11 28
5 35	6 30	6	Dis. S. Celestí p. y s Celso b.	9 12	» »
5 34	6 31	7	Dium. *de Passió.* S. Epifani b. mr.	9 54	12 23
5 32	6 33	8	Dill. S Edesi mr. y s. Albert lo magno cf.	10 45	1 12 M
		☽	*Quart creixent á la 1 h. 39 minuts de la tarde.*		
5 30	6 34	9	Dim. Sta. María Cleofè y sta Cassilda vg.	11 38	2 2
5 29	6 35	10	Dimec. S. Ezequiel profeta.	» »	» »
5 27	6 36	11	Dij. S. Lleò lo Magno papa y dr.	1 41 T	3 18
5 26	6 37	12	Div. Los Dolors de Ntra. Sra., s Juli p y san Víctor mr.	2 47	3 51
5 24	6 38	13	Dis. S. Hermenegildo rey y s. Justino mrs.	3 53	4 24
5 22	6 39	14	Dium. *de Rams.* S. Pere Gonzalez vulgo Telm y sta. Domnina vg y mr.	5 4	4 54
5 21	6 40	15	Dill Stas. Bassilissa y Anastasia mrs.	6 17	5 25
		♉	*Lluna plena á las 10 h 11 minuts de la nit.*		
5 19	6 41	16	Dim S. Toribi b. y cf. y sta Engracia vg. c. ms.	7 30 N	5 54
5 18	6 42	17	Dimec. La bta. Mariana de Jesus vg.	8 48	6 29
5 16	6 43	18	Dij. *Sant.* S. Eleuteri b. y sa mare sta. Antia mr.	10 1	7 6
5 15	6 44	19	Div. *Sant.* S Lleó IX p y cf., san Hermógenes y s. Vicens mrs.	11 14	7 51
5 13	6 45	20	Dis. *Sant.* Sta. Ignés de Monte Pulciano vg.	» »	8 41
5 11	6 47	21	Dium. **Pasqua de Resurrecció de N. Sr. J. C.**, S. Anselm b. y dr.	» »	» »
5 10	6 48	22	Dill. Sts. Sotero y Cayo pp. y mrs.	1 16 M	10 45
		☾	*Quart menguant á la 1 h. 48 minuts de la tarde.*		
5 9	6 49	23	Dim. S Jordi mr. patró del principat de Catalunya.	2 5	11 52
5 7	6 50	24	Dimec. S. Fidel mr. y stas. Bona y Doda vgs.	2 42	12 59 T
5 6	6 51	25	Dij. S. March evang. y sta. Franca vg.	3 16	2 7
5 4	6 52	26	Div. S. Cleto y san Marcelí p. y mrs.	3 45	3 4
5 3	6 53	27	Dis. S Pere Armengol mr mercenari.	4 11	4 15
5 1	6 54	28	Dium. *de Quasimodo.* S. Pau de la Creu fdr., s. Prudenci b. y s. Vidal mr.	4 39	5 18
5 0	6 55	29	Dill. S. Pere de Verona mr. y s. Robert abat.	5 4	6 20
4 59	6 56	30	Dim Sta. Catarina de Sena vg., s. Pelegrí cf. y sta. Sofía vg. y mr.	5 31	7 22 N
		●	*Lluna nova á la 1 h. 57 minuts del matí.*		

ABRIL.

DIJOUS SANT.—Sembla mentida que 's pugui estar tan plé, desprès de set sénmanas de dejuni. . ab *abstinencia de carn*.

Los romans consagravan aquest mes á Venus, la deesa del amor; los grechs á Apolo, 'l Dèu de la música. Tan se val: bèn mirat l' amor no es mès que música.

.·. La Primavera va prenent formas esculturals.

Dijous y divendres sant, á seguir monuments y á llambregar nenas macas.

Y arriba Pasqua precedida de la fira de anyells y acompanyada de las caramellas. Pasqua florida, la festa de la resurrecció. ¡Quàntas flors en la terra y quín moviment en las sanchs!...

.·. Pero cuydado á allaugerirse de roba, que 'l refrán ho diu bèn clar: *«En lo mes de abril no te 'n toques fil.»*

.·. Un jove aixalabrat, lo divendres sant demanava quartos á la sèva mare, qu' era una senyora molt devota:

—Pero, desgraciat, va dirli aquesta, ¿no vaig donarte ahir un bitllet de cinch duros?

—Sí, senyora.

—¿Y qué n' has fet?

—Al cassino hem passat la vetlla fent lo tresillo, y 'ls he perdut.

—¿No véus? Lo mateix pecat. Si no haguesses jugat en un día com aquest...

—Pero mamá ¿y 'ls que me 'ls han guanyat, jugavan, per ventura, 'l día de Pasqua?

MAIG.—31 DÍAS.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.			LLUNA. Surt h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
4 57	6 57	1	Dimec. S Felip y s. Jaume apóstols.	6 1 M	8 21 N
4 56	6 58	2	Dij. S. Atanasi b. y dr y sta Zoé mr.	6 32	9 19
4 55	6 59	3	Div La Invenció de la Sta. Creu.	7 7	10 16
4 54	7 0	4	Dis. Sta. Mónica vda	7 48	11 7
4 52	7 1	5	Diu. II *desprès de Pasqua*. La Divina Pastora, Ntra. Sra. de Montserrat, patrona de Catalunya, la Conversió de s. Agustí y s Pio V. p.	8 37	11 55
4 51	7 2	6	Dill S. JOAN ANTE-PORTAM-LATINAM.	9 27	» »
4 50	7 4	7	Dim. S. Estanislao b. y mr.	10 24	12 39
4 49	7 5	8	Dimec. La Aparició de s. Miquel arcángel.	11 25	1 19 M
		☽	*Quart creixent á las 6 h. 35 minuts del matí.*		
4 48	7 6	9	Dij. S. Gregori Nazianzeni b. y dr.	12 29 T	1 51
4 46	7 7	10	Div. S. Antoni arquebisbe de Florencia.	1 33	2 24
4 45	7 8	11	Dis. St. Pons, Eudal, Evelio y Anastasi mrs. p. de Badalona.	2 41	2 53
4 44	7 9	12	Dium. III *desprès de Pasqua*. Lo Patrocini de S. Joseph y S Domingo de la Calzada cf.	3 51	3 22
4 43	7 10	13	Dill. S. Pere Regalat cf y s. Mus pbre. mr.	5 4	3 51
4 42	7 11	14	Dim. S. Bonifaci y sta. Corona mrs.	6 21	4 24
4 41	7 12	15	Dimec. S Isidro Llauradó cf. patró de Madrit y del Institut Agrícola Catalá.	7 37 N	4 58
		☺	*Lluna plena á las 6 h. 34 minuts del matí.*		
4 40	7 13	16	Dij. S. Joan Nepomuceno mr y s. Ubald b	8 54	5 39
4 39	7 14	17	Div S Pascual Bailon cf.	10 6	6 30
4 38	7 15	18	Dis. S. Félix de Cantalici cf. y sta. Claudia mr.	11 7	7 28
4 37	7 16	19	Dium. IV *desprès de Pasqua*. S. Pere Celestí p.	» »	8 31
4 36	7 17	20	Dill S. Bernardí de Sena cf. y s Baldiri mr.	12 1	9 41
4 36	7 18	21	Dim. S. Secundi mr. y la Bta. María del Socós	0 43 M	10 51
		☾	*Quart menguant á las 9 h. 46 minuts de la nit.*		
4 35	7 18	22	Dimec. Stas. Rita de Cassia vda.. Quiteria y Julia vgs. y mrs. y los sts. Casto y Emilio mrs.	1 19	11 59
4 34	7 19	23	Dij. La Aparició de s. Jaume apóstol.	1 49	1 6 T
4 33	7 20	24	Div. Santas Afra, Susana, Marciana y Paladia mrs	2 18	2 9
4 33	7 21	25	Dis. S. Gregori VII p y sta. Magdalena de P.	2 44	3 12
4 32	7 22	26	Diu. V. *desprès de Pasqua*. S. Felip Neri fdr.	3 8	4 11
4 31	7 23	27	Dill. Lo Venerable Beda pbre.	3 34	5 12
4 31	7 24	28	Dim. S. Just b. y s. Just cf.	4 1	6 12
4 30	7 24	29	Dim. Sta. Teodosia mr.	4 32	7 11
		●	*Lluna nova á las 5 h. 12 minuts de la tarde.*		
4 30	7 25	30	Dij. ✠ **La Ascensió del Senyor.** S Fernando rey d' Espanya y s. Félix I p.	5 8	8 9 N
4 29	7 26	31	Div. Ntra. Sra. Reyna de tots los sants y Mare del Amor hermòs y santa Petronila vg.	5 46	9 2

MAIG.

LO MES DE LAS FLORS.—(Y dels regalos de gust y pochs quartos.)

Maya, la real mossa, seduhida per Júpiter, la mare de Mercuri, era entre 'ls romans la patrona del mes de las flors.

.·. La Primavera se corona de clavells y rosas y s' alimenta de maduixas.

Lo primer diumenje de maig *se celebren quiscun any les poetiques festes dels Jochs Florals.*

.·. Un consell: «*Pèl maig cada dia un raig.*» Per lo tan no 's descuidin lo parayguas.

.·. Y á propósit de parayguas.

En Joanet n' havía comprat un de primera; pero com l' endemá de tenirlo ja no 'l podía obrir, se 'n va á cal paraygüer.

—¡Aquest parayguas está reinflat! va dirli un dependent de la botiga. Y de segur que vosté 'n tê la culpa.

—¿Que jo 'n tinch la culpa?

—Sí, senyor: ja m' hi jugo qualsevol cosa que va mullarlo.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.		JUNY.—30 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
4 29	7 27	1	Dis. Sts. Enecon ab. y Fortunat cfs.	6 32 M	9 52 N
4 28	7 28	2	Dium. Sts. Marcelí, Pere, Erasme y Blandina, mártirs	7 23	10 39
4 28	7 28	3	Dill. S. Isaac monjo, y sta. Clotilde reyna.	8 16	11 17
4 27	7 29	4	Dim. S. Francisco Caracciolo fr.	9 13	11 53
4 27	7 30	5	Dimec S. Sancho y stas. Valeria y Marcia mrs.	10 17	» »
4 27	7 30	6	Dij. S. Norbert b. cf., stas. Candia y Paulina.	11 18	12 25
		☽	*Quart creixent á las 7 h. 54 minuts de la nit.*		
4 26	7 31	7	Div. S. Sabiniá mr. y sta. Genivera vg. y mr.	12 23 T	0 53 M
4 26	7 32	8	Dis. S. Salustiá cf.	1 30	1 21
4 26	7 32	9	Dium. **Pasqua de Pentecostés.** Sts. Prim y Feliciá mrs.—(I. P.)	» »	» »
4 26	7 33	10	Dill. Sta. Margarida reyna de Escocia y sta. Oliva vg. y mr	3 52	2 18
4 26	7 33	11	Dim. S. Bernabé apóstol.	5 10	2 52
4 25	7 34	12	Dimec. S. Joan de Sahagun cf. y S. Onofre anacoreta cf.	6 25	3 29
4 25	7 34	13	Dij. S. Antoni de Padua cf. y santa Aquilina vg. y mr.	7 45 N	4 14
		⊕	*Lluna plena á la 1 h. 50 minuts de la tarde.*		
4 25	7 35	14	Div. S. Basili lo Magno b. y dr.	8 50	5 10
4 25	7 35	15	Dis. Sts. Vito, Modest y Crescencia mrs.	9 51	6 13
4 25	7 36	16	Dium. I. **Santíssima Trinitat.** Sts. Francisco Regis cf., Quirse y Julita mrs.	10 38	7 22
4 25	7 36	17	Dill. Sts. Manel, Sabel é Ismael mrs.	11 18	8 34
4 26	7 36	18	Dim. Sts. March y Marceliá mrs. y s. Amando.	11 39	9 46
4 26	7 36	19	Dimec. Santa Juliana de Falconeris vg. y sants Gervasi y Protasi mrs.	» »	10 56
4 26	7 37	20	Dij. ✠ **SS. Corpus Christi.** S. Silveri papa mr.	12 22	11 59
		☾	*Quart menguant á las 7 h. 27 minuts del matí.*		
4 26	7 37	21	Div. S. Lluís Conzaga cf. y s. Palladi b.	0 47 M	1 4 T
4 26	7 37	22	Dis. S. Paulino b. y cf. y sta. Consorcia.	1 13	2 5
4 26	7 37	23	Dium. II Sta. Agripina vg. y mr.	1 40	3 6
4 27	7 37	24	Dill.—La Nativitat de S. Joan Baptista y s. Firmin mr.	2 7	4 6
4 27	7 38	25	Dim. S. Guillem ab. y sta. Febronia v. y mr.	2 36	5 5
4 27	7 38	26	Dimec. S. Joan y Pau ger. mrs. y s. Pelayo mr.	3 10	6 4
4 28	7 38	27	Dij. Sts. Zoylo mr. y Ladislao rey de Hungría	3 46	7 1
4 28	7 38	28	Div. **Lo Santíssim Cor de Jesus** y S. Lleò II p. y cf.	4 30	7 50 N
		●	*Lluna nova á las 8 h. 46 minuts del matí.*		
4 29	7 38	29	Dis. ✠ **S. Pere y S. Pau** ap. y sta Benita vg.	5 18	8 38
4 29	7 37	30	Dium. III La Conmemoració de san Pau ap. sta. Emiliana mr. y s. Marsal b.	6 10	9 19

JUNY.

LA BONA VENTURA.—Si totas las que buscan marit havian de trobarlo dintre de un ou, las gallinas no podrian donar l' abast.

Juno, la germana y currutaca de aquell Júpiter que ho embestía tot, presideix lo mes de la cullita del blat.

∴ Es per nosaltres lo mes de la Pasqua granada, de Corpus y de Sant Joan. Los Xatos van á Sant Mús per la segona Pasqua y 'ls arcaldes á la professó de Corpus, acompanyats sempre dels gegants y de las trampas. Per San Joan s' encenen fogatas y 's busca la bonaventura.

La primavera 's despedeix dels mortals deixantlos los días més llarchs del any. Arriba l' estiu, jove ardorós y d' embestida: son sos adornos...

—¿Violetas del bosch?

—No senyors; res de violetas: cireras á las orellas.

Alegría per tot. . menos á las universitats, ahont l' arbre de la ciencia produheix no pocas carabassas.

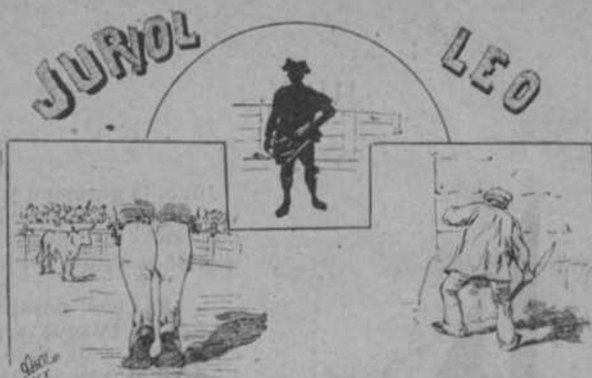
¡Oh, si 'ls estudiants en lloch de certas asignaturas més ó menos fastidiosas, poguessen examinarse de carambola y palos'...

∴ Refrán: «*Pèl juny la fals al puny.*»

Refrán amenassat de mort, que durará sols fins al día ja próxim en que se segui ab máquina.

∴ —¿Qué tal? ¿Cóm han anat los exámens?—preguntava un pare al seu fill estudiant.

—Magníficament. Veji si ho hauré fet bè, que 'ls catedrátichs están empenyats en que pèl setembre 'ls repeteixi.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.		JULIOL.—31 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
4 29	7 37	1	Dill. S. Galo b. y sta. Leonor mr.	7 9 M	9 50 N
4 30	7 37	2	Dim. La Visitació de Ntra. Sra. y sts. Procés y Martiniá mrs.	8 8	10 27
4 31	7 37	3	Dimec. S. Trifó y comp. mrs. y sta. Mustiola v. y mr.	9 22	10 56
4 31	7 37	4	Dij. S. Laureano b. y lo bto. Gaspar de Bono.	10 14	11 24
4 32	7 37	5	Div. S. Miquel del sants. cf. y sta. Zoe mr.	11 17	11 51
4 32	7 36	6	Dis. S. Isaías prof. y s. Tranquili. mr.	12 25 T	» »
			Quart creixent á las 5 h. 51 minuts del matí.		
4 33	7 36	7	Dium. IV. La preciosa sanch de N. Sr. J. C., S. Fermí.	1 33	0 19 M
4 34	7 36	8	Dill. Sta. Isabel vda. reina de Portugal.	2 46	0 50
4 34	7 35	9	Dim. S. Zenon y comp mrs., sta. Anatolia v. mr.	3 58	1 22
4 35	7 35	10	Dimec. S. Cristófol mr. y los set germans mrs.	5 15	2 2
4 36	7 34	11	Dij. Sts. Pio I. p. mr. y Abundio pbre. mr.	6 27	2 51
4 36	7 34	12	Div. S. Joan Gualbert ab. y sts. Félix y Nabor mártirs.	7 31	3 53
			Lluna plena á las 8 h. 54 minuts de la nit.		
4 37	7 33	13	Dis. S. Anaclet p. y mr. y sta. Mirope mr.	8 26 N	4 56
4 38	7 33	14	Dium. V. S. Bonaventura Card. b. y dr. y san Ciro b. y cf.	9 12	6 10
4 39	7 32	15	Dill. S. Enrich emp., y s. Camilo de Lelis fr.	9 49	7 24
4 39	7 32	16	Dim. Ntra. Sra. del Carme y lo Triunfo de la Santa Creu.	10 22	8 37
4 40	7 31	17	Dimec. S. Aleix cf. y sta. Marcelina vg. y mr.	10 49	9 46
4 41	7 30	18	Dij. S. Frederich y stas. Sinforosa y Marina mrs.	11 18	10 54
4 42	7 30	19	Div. S. Vicens de Paul fdr. y santas Justa y Rufina mrs	11 42	11 56
			Quart menguant á las 7 h. 36 minuts de la nit.		
4 43	7 29	20	Dis. S. Elías profeta, s. Geroni Emiliá fdr. y santas Margarida y Librada mrs.	» »	12 58 T
4 44	7 28	21	Dium. VI. Sta. Práxedes vg. y s. Daniel prof.	0 9 M	1 59
4 45	7 27	22	Dill. Sta. María Magdalena penit.—*Canícula.*	0 38	3 21
4 46	7 26	23	Dim. S. Libori b. y cf., sta. Erundina vg. y san Apolinar b.	1 20	4 49
4 46	7 26	24	Dimec Sta. Cristina vg. y mr.	1 45	5 8
4 47	7 25	25	Dij. ✠ **S. Jaume Apóstol, Patró d' Espanya.**	2 25	5 45
4 48	7 24	26	Div. Sta Ana mare de Ntra. Sra.	3 14	6 34
4 49	7 23	27	Dis. S. Pantaleó mr. y stas. Juliana y Semproniana vgs. y mrs., patronas de Mataró.	4 4	7 18
			Lluna nova á las 11 h. 53 minuts de la nit.		
4 50	7 22	28	Dium. VII. Sts. Nasari, Celso y Victor mrs.	5 1	7 58 N
4 51	7 21	29	Dill. X. Stas. Marta vg. y Beatris vg. y mr.	6 2	8 29
4 52	7 20	30	Dim. Sants Abdon y Senen mártirs (vulgo san Non y s. Nen) y sta. Donatila vg. y mr.	7 5	8 57
4 53	7 19	31	Dimec. S. Ignasi de Loyola fdr.	8 9	9 29

JULIOL.

BANYS DE MAR.—L' aygua del mar era dolsa—avants, quan ningú 's banyava;—mes va ficars' hi una dona - y va tornarse salada.

Mes consagrat á *Julio Cèssar*, l' heroe ambiciòs que, no content de conquistar mitj mon, havía de conquistar la duodécima part del any.

∴ Festa senyalada: la de Sant Jaume. Sant Jaume melons.

Lo sol s' engresca y 'ns envía bocanadas de foch. Tan mateix podría ser una mica mès considerat guardantnos aquell calórich per l' hivern, qu' es quan mès se necessita.

Pero contra la calor hi ha un remey segur: la mar qu' es pèl juliol la *mar de delicias*.

∴ Recordin lo refrán: «*Qui no 's banya pèl juliol, no 's banya quan vol.*»

∴ —¡Ep, mestre! cridava 'l barquillero á un nadador que s' havía escorregut fins al departament de las senyoras. ¿Qué fá vosté aquí?

—¿Qué no ho véu? Estich fent lo mort.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.		AGOST.—31 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
4 54	7 18	1	Dij. S. Pere ad-víncula, s. Feliu de Girona y stas. Fe, Esperansa y Caritat vgs. y mrs.	9 11 M	9 55 N
4 55	7 17	2	Div. Ntra. Sra. dels Angels, s. Alfonso, María de Ligori b. y fdr., y s. Esteve p. y mr.	10 17	10 23
4 56	7 15	3	Dis. La Invenció del cos de sant Esteve protomártir y sta. Lydia.	11 23	10 50
4 57	7 14	4	Dium. VIII. S. Domingo de Gusman cf. y fr.	12 33 T	11 21
		☽	*Quart creixent á la 1 h. 19 minuts de la tarde.*		
4 58	7 13	5	Dill. N.ª S.ª de l|s Neus y sta. Afra mr.	1 43	11 59
4 59	7 12	6	Dim. La Transfiguració de N. S. J. C. y los sants Just y Pastor germans mrs.	2 55	» »
5 0	7 11	7	Dimec. S. Gayetá fdr y s. Albert de Sicilia cfs.	4 9	0 40 M
5 1	7 9	8	Dij. S. Ciriach y comps. ms. y s. Miró b.	5 14	1 34
5 2	7 8	9	Div. S. Romá soldat y s. Rústich mr.	6 14	2 35
5 3	7 7	10	Dis. S. Llorens mr.	7 1	3 44
5 4	7 5	11	Dium. IX. Sta. Filomena v. y m. y s. Tiburci m.	7 42 N	4 58
		⊕	*Lluna plena á las 4 h. 35 minuts del matí.*		
5 5	7 4	12	Dill. Sta. Clara vg. y f.ª y sta. Felicíssima.	8 18	6 13
5 6	7 3	13	Dim. Sts. Hipólit y Casiá mrs.	8 48	7 27
5 7	7 1	14	Dimec. S. Eusebi mr. y sta. Limbania vg.	9 18	8 35
5 8	7 0	15	Dij. ✠ **La Assumpció de Ntra. Sra.** y s. Tarcissi mr.	9 43	9 40
5 9	6 58	16	Div. Sts. Roch y Jacinto cfs. y sta. Serena vg.	10 10	10 46
5 10	6 57	17	Dis. S. Lliberat ab. y s. Mamet mrs.	10 37	11 47
5 11	6 56	18	Dium. X. S. Joaquim, pare de Ntra. Sra., san Agapito mr, y sta. Elena vda emperatriu.	11 8	12 48 T
		☾	*Quart menguant á las 10 h. 44 minuts del matí.*		
5 12	6 54	19	Dill. S. Magí mr., s. Mariano cf. y s. Lluis b. c.	11 44	1 50
5 13	6 53	20	Dim. S. Bernat ab. y dr. y san Filibert ab.	» »	2 46
5 14	6 51	21	Dimec. Sta. Joana Francisca Fremiot vda. y f.ª	0 22 M	3 39
5 15	6 50	22	Dij. Sts. Sinforiá, Fabriciá y Zótich mrs.	1 8	4 29
5 16	6 4[illegible]	23	Div. S. Felip Benici cf.	1 59	5 16
5 17	6 47	24	Dis. S. Bartomeu ap. y sta. Aurea vg.	2 53	5 55
5 18	6 45	25	Dium. XI. Lo Puríssim Cor de María, s. Lluis rey de Fransa y s. Genís d' Arlés.	3 11	6 32
5 19	6 43	26	Dill. S. Ceferí p. mr. y s. Simplici mr.	4 56	7 3 N
		●	*Lluna nova á la 1 h. 52 minuts de la tarde.*		
5 20	6 42	27	Dim. S. Joseph de Calasanz fdr. y la Transverberació del cor de sta. Teresa de Jesus vg.	5 58	7 31
5 21	6 40	28	Dimec. S. Agustí b. y dr.	7 3	7 58
5 22	6 39	29	Dij. La Degollació de S. Joan Baptista y santa Sabina mr.	8 8	8 27
5 23	6 37	30	Div. Sta. Rosa de Lima vg.	9 16	8 53
5 25	6 35	31	Dis. S. Ramon Nonat card. y cf.	10 23	9 25

AGOST.

TOROS.—*Una sórt nova.*—¡Corra, corra... *ca ta coja!*

Avants de consagrarlo á *Augusto*, quan l' any no tenía sinó déu mesos, l' agost era conegut per *sextilis* entre 'ls romans.

.·. Los moderns, respectant l' acort dels nostres antepassats, aprofitém aquest mes per tallar la qua al istiu. Aquell que no pot anar á una estació balnearia, s arrecona á una casa de pagés qualsevol, y qui ni aixó pot fer, se tanca á casa sèva quinze días y surt desprès donantse tó, dihent que 'ls ha passat á Vichy ó á San Sebastián, y que s' ha divertit molt.

.·. Refrán higiénich: *«Per l' agost, ni dona ni most.»*
Consolemnos de aquestas privacions, anant als toros. Es l' época de las grans corridas, per ser l' época de la gran calor
Un taurómaco gran coneixedor del espectacle diu y sosté que per ser bona una corrida ha d' estar en clau de *sol*.

.·. En una tertulia:
—Pero ¿quín mal pateixen las fillas de D.ª Pauleta, que la sèva mamá cada any ha de portarlas á un establiment distint?
—Un mal terrible: buscan marit y no 'n troban.

SETEMBRE.—30 DÍAS.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.			LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
5 26	6 34	1	Dium. XII. Ntra. Sra. de la Consolació ó de la Corretja, Ntra. Sra. de la Çinta en Tortosa, S. Gil ab. y s. Llop b.	11 35 M	9 58 N
5 26	6 32	2	Dill. s. Antoli mr. y s. Esteve rey y cf.—*Surt la Canícula.*	12 46 T	10 38
		☽	*Quart creixent á las 7 h. 27 minuts de la nit.*		
5 27	6 30	3	Dim. S. Nonito b. y s. Simon Estilita.	1 56	11 24
5 29	6 29	4	Dimec. S. Casto mr. Stas. Candia, y Rosa de Viterbo.	3 2	» »
5 30	6 27	5	Dij. S. Llorens Justiniá b. y sta. Obdulia, vg.	4 2	0 21 M
5 31	6 25	6	Div. S. Onesifero mr. y san Fausto mr.	4 53	1 27
5 32	6 24	7	Dis. S. Augustal b. y sta. Regina v y m.	5 51	2 36
5 33	6 22	8	Dium. XIII. **La Nativitat de N.ª S.ª** y s. Adriá.	6 13	3 50
5 34	6 20	9	Dill. S. Gorgoni m. y san Pere Claver cf.	6 46 N	5 2
		☺	*Lluna plena á la 1 h. 45 minuts de la tarde.*		
5 35	6 19	10	Dim. S. Nicolau de Tolentino cf. y sta. Pulqueria emp.ª	7 12	6 13
5 36	6 17	11	Dimec. Sts. Proto y Jacinto germans mrs.	7 42	7 21
5 37	6 15	12	Dij. S. Leonci y Teodulo mrs.	8 8	8 29
5 38	6 14	13	Div. Sts. Eulogi y Am t bb. y cfs.	8 38	9 32
5 39	6 12	14	Dis. La Exalt. de la Sta. Creu y s. General mr.	9 8	10 35
5 40	6 10	15	Dium. XIV. **Lo Santíssim Nom de María**, los Dolors gloriosos de N.ª S.ª y s. Nicomedes mr.	9 42	11 37
5 41	6 8	16	Dill. Sts. Corneli p. y Cebriá b., mrs.	10 18	12 36 T
5 42	6 7	17	Dim. S. Pere de Arbués mr. y la impressió de las llagas de san Francesch de Assis.	11 1	1 31
		☾	*Quart menguant á las 4 h. 41 minuts del matí.*		
5 43	6 5	18	Dimec. S. Tomás de Vilanova b. y s. Farriol mr.	11 49	2 24
5 44	6 3	19	Dij. Sta. Constancia y S. Genaro y cps. mrs.	» »	3 10
5 45	6 1	20	Div. S. Eustaqui y companys mrs.	0 41 M	3 52
5 46	6 0	21	Dis. S. Mateu apost. evang. y sta. Ifigenia v.	1 40	4 30
5 47	5 58	22	Dium. XV. S. Maurici y comps. mrs.—Tardor.	2 40	5 3
5 48	5 56	23	Dill. Sta. Tecla vg. y mr. y s. Lino p. y mr.	3 44	5 31
5 49	5 55	24	Dim. **Ntra. Sra. de la Mercé** y lo bto. Dalmau Monner cf.	4 51	6 2 N
5 50	5 53	25	Dimec. Sta María de Cervelló (v. del Socòs.)	5 56	6 28
		●	*Lluna nova á las 2 h. 34 minuts del matí.*		
5 51	5 51	26	Dij. S. Cebriá mr. y sta. Justina vg. y mr.	7 5	6 57
5 52	5 49	27	Div. Sants Cosme y Damiá germans mrs. y san Adolfo mr.	8 14	7 26
5 53	5 48	28	Dis. S. Wenceslao mr. y lo b. Simon de Rojas cf.	9 24	7 57
5 54	5 46	29	Dium. XVI. La Dedicació de s. Miguel Arcángel.	10 37	8 38
5 55	5 44	30	Dill. S. Geroni dr. y cf. y sta. Sofia vda.	11 48	9 20

SETEMBRE.

REGATAS.—¡Son molt útils las regatas! ¡Qui pesca un premi; qui pesca una mullena!

Lo mes de setembre no está consagrat á cap dèu, ni á cap emperador. En l' antich calendari dels romans era 'l *sèptim* de la colla, y aixó va darlî 'l nom que porta.

∴ L' istiu se retira de l' escena, y compareix la *Tardor*, coronada de pámpols, y trepitjant rahims. ¡Quânta alegría pèls vinyats y quína manera d' enfilarse á l' últim pis lo most dels cups! Grans festas á Barcelona y també grans plujas. ¿Voléu fer ploure? Guarniu la Rambla.

∴ Lo día va escursantse. Per aixó diu lo refrán: «*Per Sant Miquel, la brena se 'n puja al Cel.*»

∴ Deya un currutaco:

—Lo que m' agrada mes de Barcelona son las festas de la Mercé.

—¿Es possible? ¿Unas festas sense such ni bruch, com las que fa qualsevol població de la montanya?

—Es que jo no parlo de aquestas.

—¿Donchs de quínas?

—De las que 'm fa la *Merceneta*, qu' es una xicota molt manyaga.

OCTUBRE.—31 DÍAS.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.		OCTUBRE.—31 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
5 56	5 43	1	Dim. Lo s. Angel Custodi del regne d' Espanya y s. Remigi b	12 56 T	10 14 N
5 57	5 41	2	Dimec. Los sants Angels de la Guarda y san Leodegari b. y mr.	1 58	11 16
		☽	*Quart creixent á la 1 h. 26 minuts del matí.*		
5 58	5 39	3	Dij. S. Candi mr. y s. Grau ab.	2 52	» »
5 59	5 38	4	Div. S. Francesch d' Assis conf. y fdr.	3 34	0 23 M
6 0	5 36	5	Dis. S. Froilá b. y s. Plácit mr.	4 12	1,34
6 1	5 34	6	Dium. XVII. Ntra. Sra. del Roser, s. Bruno fdr. y s. Emilio mr.	4 46	2 46
6 2	5 33	7	Dill. S. March p. y san August cf.	5 14	3 55
6 4	5 31	8	Dim. Stas. Brigida vda. y Reparada vg. y mr.	5 43 N	5 5
6 5	5 29	9	Dimec. S. Dionis b. y mr. y sta. Publia abadesa.	6 8	6 11
		☺	*Lluna plena á la 1 h. 18 minuts del matí.*		
6 6	5 28	10	Dij. S. Francisco de Borja y s. Lluís Bertran cfs.	6 37	7 15
6 7	5 26	11	Div. S. Nicasi b. y mr. y sta. Plácida vg.	6 59	8 21
6 8	5 24	12	Dis. Ntra Sra. del Pilar de Saragossa, y sant Serafí cf.	7 36	9 24
6 9	5 23	13	Dium. XVIII. Ntra. Sra. del Remey, s. Eduardo rey y cf. y sta. Celedonia vg.	8 13	10 25
6 10	5 21	14	Dill. S. Calisto p. mr. y sta. Fortunada vg. mr.	8 54	11 24
6 11	5 20	15	Dim. Sta. Teresa de Jesús vg. y fdra. compatrona de las Espanyas.	9 39	12 17 T
6 13	5 18	16	Dimec. S. Galo ab. y la beata María de la Encarnació vg.	10 31	1 9
6 14	5 17	17	Dij. Sta. Eduvigis vda. duquesa de Polonia.	11 26	1 48
		☾	*Quart menguant á las 12 h., 30 minuts de la nit.*		
6 15	5 15	18	Div. S. Lluch evangelista y sta. Trifonia mr.	» »	2 28
6 16	5 14	19	Dis. S. Pere de Alcántara cf.	0.20 M	3 2
6 17	5 12	20	Dium XIX. S. Joan Canci cf. y sta. Irene vg. mr.	1 27	3 32
6 18	5 11	21	Dill. Sta. Ursula y 11,000 vgs. mrs.	2 32	3 59
6 19	5 9	22	Dim. Sta. María Salomé vda. y sta. Córdula.	3 37	4 28
6 20	5 8	23	Dimec. S. Pere Pasqual b. mr. y s. Joan Capistrá cf.	4 46	4 55
6 22	5 6	24	Dij. S. Rafael Arcángel, s. Bernat Calvó b. y cf. y s. Martiriá b. y mr. patró de Banyolas.	5 56	5 24 N
		●	*Lluna nova á las 2 h. 18 minuts de la tarde.*		
6 23	5 5	25	Div. Sts. Crispí y Crispiniá mrs. y santa Daría.	7 9	5 57
6 24	5 4	26	Dis. S. Evaristo papa y mr. y sts. Llució y Marciá mrs.	8 22	6 33
6 25	5 2	27	Dium. XX. S. Vicens mrs. y stas. Sabina y Cristeta mrs. de Avila.	9 37	7 17
6 26	5 1	28	Dill. S. Simon y s. Judas Tadeo apóst.	10 48	8 8
6 27	5 0	29	Dim. S. Narcis b. y mr.	11 55	9 7
6 29	4 58	30	Dimec. S. Claudio y s. Marcelo mrs.	12 49 T	10 13
6 30	4 57	31	Dij. S. Quintí mr.	1 37	11 26
		☽	*Quart creixent á las 8 h. 13 minuts del matí.*		

OCTUBRE.

CARRERAS.—Si hi ha espectacles pera tots los gustos,
també hi ha gustos que mereixen palos.

Octubre deriva d' *octau*, y era, en efecte, l' octau mes del any, avants de reformarse 'l calendari.

∴ Durant l' octubre no se celebra cap festa senyalada. Es un mes sumament monótono. La *High life* 's distréu organisant carreras, ahont procura fer veure que li agradan moltíssim. Los filarmónichs se 'n van al quint pis del Liceo á reventar tenors. Es un gust com qualsevol altre. Y 'ls menestrals son los que ho entenen mès, fent honor á las primeras butifarras de la temporada. ¡La mort del porch y la de un parent rich! ¡Las únicas morts que causan alegría!

∴ Refrán: «*Lo fret de octubre mata l' oruga.*»
¡Ay de las pobres orugas socials que s' arrastran penosament, pèls camps agostats ds la miseria.

∴ Deya un conquistador, un *Tenorio* traduhit al inglés, concurrent assiduo á las festas del *turf:*
—Desenganyarse: ab las donas com ab los caballs, 'l primer que logra arribar á la *meta*, guanya.

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.		NOVEMBRE.—30 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
6 31	4 56	1	Div. ✠ **La festa de tots los Sants** y s. Benigne pbre.	2 16 T	» »
6 32	4 55	2	Dis. La Conmemoració dels fidels difunts, y sta Eustoquia vg. y mr.	2 49	0 34 M
6 34	4 53	3	Dium. XXI. Innumerables mrs. de Saragossa y s. Armengol b. y cf.	3 17	1 45
6 35	4 52	4	Dill. S. Cárlos Borromeo b. cf. y sta. Modesta vg.	3 45	2 52
6 36	4 51	5	Dim. S. Zacarias profeta y sta. Isabel pares de s. Joan Baptista.	4 10	3 58
6 37	4 50	6	Dimec. S. Sever b. de Barcelona mr. y s. Lleonart ab.	4 38	5 3
		♉	*Lluna plena á las 3 h. 58 minuts de la tarde.*		
6 38	4 49	7	Dij. S. Florenci b. y cf. y sta. Carina mr.	5 4 N	6 8
6 40	4 48	8	Div. Los quatre sants mártirs coronats.	5 33	7 11
6 41	4 47	9	Dis. S. Teodoro mr. y la dedic de la Basílica del Salvador en Roma.	6 9	8 14
6 42	4 46	10	Dium. XXII. Lo Patrocini de Ntra. Sra., san Andreu Avelí cf.	6 46	9 13
6 43	4 45	11	Dill. S. Martí b. y cf. y s. Mena mr.	7 31	10 9
6 45	4 44	12	Dim. S. Martí p. y mr. y s. Diego de Alcalá cf.	8 20	11 1
6 46	4 43	13	Dimec. S. Estanislau de Koska cf.	9 13	11 45
6 47	4 42	14	Dij. S. Serapi mr. y s. Rufo primer bisbe de Tortosa.	10 12	12 26 T
6 48	4 41	15	Div. S. Eugeni b. m. y s. Leopoldo emp.	11 12	1 2
		☾	*Quart menguant á las 8 h. 28 minuts de la nit.*		
6 49	4 40	16	Dis. S. Elpidi y comps. mrs.	» »	1 32
6 51	4 39	17	Dium. XXIII. Sta. Gertrudis la Magna vg., sants. Iscle y Victoria ms. y s. Gregori Taumaturgo.	0 14 M	2 1
6 52	4 39	18	Dill. S. Máximo b. y s. Bárulas noy mr.	1 19	2 29
6 53	4 38	19	Dim. Sta. Isabel reyna d' Hungria vda.	2 24	2 54
6 54	4 37	20	Dimec. S. Félix de Valois cf. y s. Octavi mr.	3 33	3 22
6 55	4 36	21	Dij. La Presentació de Ntra. Sra. en lo temple.	4 44	3 52
6 56	4 36	22	Div. Sta. Cecilia vg. y mr.	5 57	4 27
6 58	4 35	23	Dis. S. Climent. p. y mr. y sta. Lucrecia mr.	7 15	5 7 N
		●	*Lluna nova á la 1 h. 36 minuts del matí.*		
6 59	4 35	24	Dium. XXIV. S. Joan de la Creu fr. y santa Florencia vg. y mr.	8 31	5 57
7 0	4 34	25	Dill. Sta. Catarina vg. mr. y s. Mercuri soldat. mr.	9 42	6 54
7 1	4 34	26	Dim. Los desposoris de N.ª S.ª, y s. Conrat b.	10 44	8 2
7 2	4 33	27	Dimec. Sts. Facundo y Primitiu mrs.	11 35	9 12
7 3	4 33	28	Dij. S. Gregori III p. y cf. y s. Rufo y sa familia mrs.	12 18 T	10 25
7 4	4 32	29	div. S. Sadurní b. y mr. y s. Filomeno mr.	12 53	11 36
		☽	*Quart creixent á las 5 h. 21 minuts de la tarde.*		
7 5	4 32	30	Dis. S. Andreu apóstol.	1 24	» »

NOVEMBRE.

LA FESTA DELS MORTS.—La voldría una mica mès gran: lo mèu marit, que Dèu l' haja perdonat, tenía 'l cap molt gros.

Per iguals motius que octubre vè de octau, novembre deriva de nové. Los romans van perdre l' imaginació 'l día que van dedicarse á la aritmética.

∴ Es lo mes de *D Juan Tenorio*, de las castanyas, dels panellets y de las visitas al cementiri, informe barreja de rutina, glotonería y sentiments tendres y delicats, envers los que han deixat d'existir.

Fora del estiuhet de Sant Martí, que no es mès que una revivalla del bon temps, comensan á sentirse las inclemencias de la tardor ab las angunias dels que tenen la capa á treure tacas.

∴ Y que 'l refrán no admet dilacions: «*Per Totsants, capas y mocadors grans.*»

∴ Deya un venedor de coronas fúnebres:

—Ab trenta anys de vendre coronas, n' hi colocadas de totas classes: de pares á fills; de fills á pares; de mullers á marits, de marits á mullers; n' hi venudas per oncles, per nebots, per amichs y per germans... Y may, ¡pero may! s' ha presentat lo cas de vendre'n una ab la següent inscripció: «*A mi querida suegra.*»

SOL. Surt h. m.	SOL. Pon. h. m.		DESEMBRE.—31 DÍAS.	LLUNA. Surt. h. m.	LLUNA. Pon. h. m.
7 6	4 32	1	Dium. I *de Advent*. S. Eloy b. y cf. y santa Natalia mr.	1 50 T	0 44 M
7 7	4 32	2	Dij. Stas. Bibiana, Adria y Aurelia mr.	2 17	1 51
7 8	4 31	3	Dim. Sts. Francisco Xavier cf. y Magina mr.	2 41	2 55
7 10	4 31	4	Dimec. Sta. Bárbara vg. mr. y s. Pere Crisol.	3 7	3 59
7 10	4 31	5	Dij. S. Sabas ab. y sta. Crispina mr.	3 36	4 59
7 11	4 31	6	Div. S Nicolau de Bari arq. de Mira.	4 7	6 3
		♉	*Lluna plena á las 9 h. 45 minuts del matí.*		
7 12	4 31	7	Dis. S. Ambrós b. y dr.	4 45 N	7 3
7 13	4 31	8	Dium. II *de Advent*. **La inmaculada Concepció de N. Sra.** patrona d' Espanya y sas Indias.	5 27	8 1
7 14	4 31	9	Dill. Sta. Leocadia vg. mr.	6 13	8 56
7 15	4 31	10	Dim. Ntra. Sra. de Loreto y sta. Eularia de Mérida vg. y mr.	7 7	9 43
7 16	4 31	11	Dimec. S. Damas papa espanyol.	8 3	10 26
7 17	4 31	12	Dij. S. Sinesi lector y mr.	9 1	11 1
7 17	4 31	13	Div. Sta. Llucia vg. y mr.	10 2	11 34
7 18	4 31	14	Dis. Sts. Nicasi y Pompeyo bisbes.	11 4	12 2 T
7 19	4 32	15	Dium. III *de Advent*. S Eusebi b. y mr.	» »	12 31
		☾	*Quart menguant á las 2 h. 51 minuts de la tarde.*		
7 20	4 32	16	Dill. Sta. Albina, vg. mr. y sta. Adelayda emp.	0 6 M	14 55
7 20	4 32	17	Dim. S. Llátzer b. y cf. y sta. Bibina vg. y mr.	1 12	1 20
7 21	4 33	18	Dimec. Ntra. Sra. de la Esperansa ó de la O.	2 18	1 48
7 22	4 33	19	Dij. S. Nemesi mr. y sta. Fausta vg. y mr.	3 30	2 20
7 22	4 34	20	Div. S. Domingo de Silos ab.	4 44	2 56
7 23	4 34	21	Dis. S. Tomás ap. y s. Severiá b. cf.	6 1	3 40
			Sol en Capricorni á las 2 h. 44 m. de la tarde.—Ivern.		
7 23	4 35	22	Dium. IV *de Advent*. Sts. Zenon, Demetri y Fluviá soldats mrs.	7 16	4 34
		●	*Lluna nova á las 12 h. 45 minuts de la tarde.*		
7 24	4 35	23	Dill. Sta. Victoria v. m. y s. Sérvulo paralitich.	8 26	5 38 N
7 24	4 36	24	Dim. S. Delfí b.	9 22	6 50
7 25	4 36	25	Dimec. ✠ **La Nativitat de N. S. J. C.**	10 12	8 6
7 25	4 37	26	Dij. S. Esteve.	10 51	9 21
7 25	4 37	27	Div. S. Joan ap. y evg.	11 26	10 32
7 26	4 38	28	Dis. Los sants Ignoscents mrs.	11 54	11 43
7 26	4 39	29	Dium. S. Tomás arqueb. de Cantorbery mr.	12 21 T	» »
		☽	*Quart creixent á las 5 h. 9 minuts del matí.*		
7 26	4 40	30	Dill. La Trasl. de s. Jaume ap. y sta. Anisia mr.	12 46	0 47 M
7 26	4 41	31	Dim. S. Silvestre p., y sta. Coloma vg.	1 13	1 53

DESEMBRE.

LA RIFA DE NADAL.—Es una institució tan admirable, que hasta 'ls mès desgraciats treuhen. (Los quartos de la butxaca.)

Etimológicament considerat, desembre provè de *desé*, y aixó que no consta que 'ls romans coneguessen la mala costum de las *décimas*.

∴ Mes de festas y de compromisos. La Concepciò... ¡quí no dorm ab *concha* comensant l' hivern!... Santa Llucia... ¡quí no está mès ó menos cego!... Las firas de Sant Tomás, célebres pèls galls que 's venen y encare mès pèls galls que se 'n van... y 'ls Ignocents, ab sas pintorescas llufas, tres días desprès de Nadal.

∴ *«Per Nadal, cada ovella al sèu corral.»*

Y es que al corral hi ha turrons ¿y qu' és lo que no fa pèl turrò un bon espanyol?

∴ —Per Nadal, te farè un regalo, deya un acaudalat comerciant á una bailarina mo!t barbiana, que li feya passar ratos deliciosos.

Ella imaginava al menos que sería qüestiò de un adrès de brillants: pero ¿saben qué va regalarli?

Una grossa barra de turrons.

Y la bailarina, al desembolicarlos, va exclamar:

—¡Mare de Dèu *quina barra!*

P. DEL O.

Primavera.

Estiu.

Tardor.

Hivern.

ENTRADA D' ANY.

¡Ganga!... ¡Un any menos! ¡Pega! ¡Un any més!

LO DÍA DE MODA.

En Garcés, pera arribar mès prompte, s' enfilá al tranvía davant d' «El Siglo». Guaytá á dins del carruatje y veyent de qua d' ull que una senyora 's feya enllá, entrá y s' assegué. Anava tan encaparrat que va aceptar y s' assegué, sens reparar que aquella senyora tan amable era... la Carolina, una enamorada empalagosa, que me 'l perseguía á mort.

—¡Bona l' hem feta! ¡Quína ensopegada!—exclamá interiorment; pero l' educació l' obligá á mentir en veu alta, dihent:—¡Ah! ¿es vosté? ¡Quína sort! Moltíssimas gracias, y dispensim: entrava tant enlluhernat y distret....

—Sí; com sempre. ¿Quán no va distret vosté p³l mon? Pero ja ho veu: algun cop l haig de cassar pera cantá'lshi claras.

—Vosté es massa bona pera ferme injusticias: he estat ocupadíssim y vosté 'm dispensará.

—Donchs s' erra de mitj á mitj. Jo soch com las criaturas: als sants y als minyons no 'ls prometis que no 'ls dons. No li admeto excusas y ara que l' atrapo li recordo la promesa de la visita y del retrato. Pero... siguim franch, digué: ¿per qué no puch conseguir que vingui á veurem?

—¡Carolina, per D u! ¡No 'm digui aixó! Quan vosté vulga, estich á las sevas órdres. ¿Qué mès puch desitjar que rebre 'ls favors de una senyora tan amable y tan guapa com vosté?

—¡Qué n' es de trapissonda! Sempre lo mateix.. pero 'l cas es que vosté no s' acosta. ¿Qué 's pensa que *l' envenenarêm*?..... Vaja, que no li perdono: no venir á casa quan tots, tots los companys de vosté hi venen, mal m' está 'l dirho, ben contents! No darme 'l retrato quan tots han tingut l' amabilitat de darme'l; quan vosté ja no sé 'ls cops que me l' ha promés; quan..... vaja, no cal que li digui..... sería pera mí una satisfacciò tenirlo, pera posarlo damunt de tots los demés.

—Corolina, per Dèu, vosté m' avergonyeix: no mereixo tant; no segueixi aixís. Ja ho sab, sempre visch tan enfeynat, tan atribulat que arribo fins á *olcidar* favors com los de vosté, que may poden *olvidarse*.

—¡Y que 'n té de lletra menuda! ¡Trapasser, mès que trapasser!

—Res d' aixó. Fíxim día y hora, y jo aniré á casa de vosté sens falta.

La Carolina rumía un instant, calcula y diu:

—Donchs, ara 'l vull probar una vegada mès. A veure: ¿vol lo dijous, á las quatre?

—Dijous á las quatre.

—¿Y 'l retrato?

—Ab lo retrato.

—¿Paraula?

—Paraula d' honor

—Miri que l' esperaré.

—No faltaré. Y ara dispensim, qu' haig de baixar. ¡Conductor! Dos. (Una apretada de má y, ja dret:) Passiho bé, Carolina.

—D' aquí á dijous, Garcés.

En Garcés deixa passar lo dijous á dretas. Pero 'l divendres, plam, s' hi presenta. Y s' hi presenta á las quatre.

Y obra ella, ella mateixa, la Carolina en persona, molt neteta, vestida de seda, un *matiné* molt lleuger, curt de mánegas y obert del davant de manera que descubreix un bon trosset de pit. Cenyeix sa papada de *jamona* un vellutet cirera; porta entre sas trenas una gardenia apomada ab poncellas de rosa thé; tot' ella sent á Hobigat, l' olor de moda. No vola una mosca; la casa dorm. Quí sab quíns perfums s' han barrejat ab los de las flors posadas al pas, qu' un respira una atmósfera enervadora. L' alfombra apaga 'l trepitj: tot está á mitja llum. La Carolina parla ab veu tremolosa, quasi apagada, d' emociò. Lo mofeta d' en Garcés la segueix somrihent, bè qu' un xich mortificada sa vanitat de Tenorio al veure's aixís solicitat per una histérica ja de rebuig.

—¡Ah, dolentot! ¡Qué n' es de dolent!—diu ella, tot internantlo.

—¿Per qué 'm diu aixó, Carolina?

—Y donchs, ¿no vam quedar en dijous?

—¿Y qué?

—¡Y qué! ¿Y qu' es avuy? ¿No som á divendres?

—¡Avuy, divendres!... ¡Ah! Perdónim, Carolina, perdónim. ... ¡Si soch lo més abandonat del mòn!... En fí, ja ho veu: cumpleixo avuy. Aquí té 'l retrato.

—¡Santa bona María! *Del mal al menos*. Vaja, segui, segui, aquí al sofá, apropet mèu, home. (Contemplant lo retrato)..... ¡Y qué guapo!... vull dir, qué bé qu' está! ¡Qué rebé!... Exacte, exactíssim:

lo mateix cabell sedós, estufat, aqueix front noble, *despejat*, aqueix ullet de picardía que fereix de traydor... ¡Clach, clach, clach, clach! ¡Qué bojeta soch! ¿nó?.. Aqueix nassarrò correcte; aqueix *bigoti* marcial que li dona un ayre..... axís..... de..... guerrero *epouventable*.... ¡Clach! ¡clach! clach!..... ¡Pero si está parlant!

(Aquí apreta la cartulina contra 'l cor y la besa).

—¡Carolina, per Dèu! Miri que s' *envenenará*. Lo cartò es de mal pahir. Y las ayguotas qu' usan los fotógrafos.....

—¡Ay, quín plagueta!..... Pero, y quína alegría que 'm dona..... Veu, lo clavaré aquí dalt. Miri, miri, si n' hi té de companys: tot lo bo y millor dels artistas de Barcelona. Pero 'l preferit, lo mèu predilecte es vosté. (Abaixant los ulls). Llástima que vosté..... ¡Vaja, ho tinch de dir; no sé callarho!..... ¡Llástima que vosté es ó 's fa 'l cego! ¡Ingrat! (Atansantse mès, abaixant lo cap y apoyantlo lleugerament á l' espatlla del artista). Veu, si no fos pèl mèu marit que, fill, es tan gelós que no 'm deixa viure..... si no fos pèl mèu marit, aquest retrato me 'l penjaría á l' alcová. Ja veu, si l' estimo... (Contemplantlo altra volta).—¡Pero qué pillet! Ha sortit ab lo mateix posat de picardía que vosté..... ¡Uy! Té, té. (Besa 'l retrato).

En Garcés, ja mort de fástich, s' aixeca.

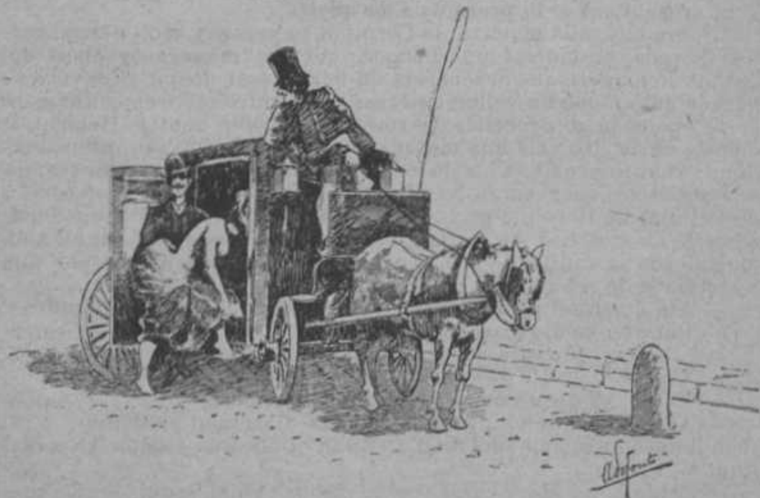
—Vaja, Carolina, vosté es una bona amiga y 'm dispensará..... Tinch un compromís á dos quarts de cinch y.....

Ella, llensant lo retrato y agafant al artista pèl bras:

—¡Cóm! ¿Se 'n vol anar?..... ¡Ah, nó! (Entristintse, molt posturera y sense soltarlo)..... ¡Ingrat! ¡Mès que ingrat!

—Per Dèu, no seguím axís: vosté 'm fa molt mal, Carolina, molt mal.

PRENENT UNA BERLINA.

Pujín, pujin sense reparo: no hi vol dir res que no hi haja cortinetas: ja hi ha persianas.

—¡Pérfit, fals, mès que fals!

Lo timbre de la porta toca. Abdós s' aixecan y 's quedan parats un moment. La Carolina medita, d' una empenta fa caure al sofá á 'n en Garcés, l' hi imposa silenci ab lo dit als llabis y surt. L' artista, confós y desorientat, escolta Sent que la Carolina sosté allá, al recibidor, rápit diálech. No 'n pesca una paraula: no mès murmulls ininteligibles; pero reconeix la veu del altre: es son amich Miquel. Aquest s' entorna, la porta 's tanca, la Carolina entra de nou ab un llibre de Becquer á las mans.

—Ja torném á estar sols. Me portavan aquest tomo. ¿No li agrada Becquer á vosté? ¡Qué ideal, qué melancólich qu' es!

L' artista torna á aixecarse. Ella l' agafa per la má:

—¡Ah! pero, vingui, vingui, vingui, que li vull ensenyar la casa, l nostre piset. Home, l' ha de veure.

En Garcés, que 's decideix ja á péndreho mès en broma, se deixa conduhir. Atravessan la sala, gayre bè fosca, entran dins d' un estradet, mès perfumat encare y adornat ab pretensions artísticas. La Carolina fa com qui ensopega ab lo diván que hi ha tocant á la porta y, al cáurehi, hi arrossega ab ella al glatit galant.

—¡Ay, quín espant! ¡Si no haguesses sigut tú, amor mèu!

Se 'l mira girant quasi bè en blanch los ulls y se li penja al coll.

—Vaja, ara sí que me 'n vaig.

—¡Oh!... nó... nó!

—Sí, sí.

La veu d' ella es quasi un vagit: totas las forsas de son cor s' han afluixat: tot' ella cau al pes de son propi pes.

—¿Per qué? Dígam, ¿per qué? suspira.

—¿Y no ho veus, dona? Perque faríam un disbarat.

Prenent en serio la frase, ella 's rebifa; torna á recobrar las forsas: lliga mès fort que may al galant.

—¡Oh, nó! No 'n farém cap. ¡No 't moguis, per Dèu! (Torna á defallir). No mès dígam una cosa: ¿m' estimas?

—¡Dona! ¿Y m' ho preguntas? ¿Qué no ho veus?... Per aixó me 'n vaig. Escóltam: pot venir lo tèu marit; jo vull respectar lo tèu nom... es tart... molt tart y...

—Donchs, dígam, ¿quán tornarás, quán?

—Demá, si tú vols.

Ella 's deslliga del coll d' en Garcés, se repensa una mica y:

—¿Demá?... Nó, fill; impossible. Pero no te 'n vagis encare.

Ell s' aixeca, preguntant:

—¿Vols que torni 'l dijous?

—¡Es tan lluny! (Aixecantse y prenentlo del bras). Pero bè, al menos dijous, sens falta, ¿eh? No 'l divendres, ¿sents? Lo dijous, ¿sents? Lo dijous sens falta, ¿eh? Digas. Júramho, júramho, per Dèu.

—T' ho juro.

—Pero, ¿aixís 'm deixas? Té, té, té. Mira jo com t' estimo: té, té, té, té. ¡Ay, Lluiset de ma vida, per Dèu, no 'm fugis, no m' abandonis aixís.

L' artista logra á la fi desferse d' aquells brassos, y, ja á la sala, aixugantse disimuladament la cara ab lo mocador:

—¡Ah! escolta, diu á la Carolina: ¿no sería millor que 'm tornesses lo retrato? Aixís lo tèu marit no s' enteraría de que jo haja estat aquí.

—¡Ah! nó, nó: jo 'l vull guardar.

—No siguis ximpleta: si te 'l troba será pitjor. Dijous te 'l tornaré. Dijous, com que... Ja será un' altra cosa, y si llavors li vols ensenyar... (Corrent á la saleta y recobrantlo). Mira, ja 'l tinch.

—Pero dijous, ¿me 'l tornarás? ¿No m' enganyas?

—No 'm coneixes. Ja m' anirás coneixent. Adeu, *pimpollo.*

Ja al recibidor, ella li pren lo barret dels dits y li torna á saltar al coll.

—Té, encare; té, té, té. Adeu, videta.

—Adeu, sol d' Espanya. Te juro que me 'n vaig malalt: m' has fet molt de mal, molt de mal.

La Carolina 's queda rabiosa, pero sens abandonar l' esperansa de triunfar un altre día. Ell, en tombant lo primer replá, esclafeix á riure, content de sí mateix, d' haver fins recobrat lo retrato, que ni sab cóm havía tingut la debilitat de durli.

Al cap de pochs días, en Garcés se troba al café, á la taula dels companys, quan entra en Miquel, y tot asseyentse li diu ab ironía:

—Vaja, Garcés, qu' ets tremendo, massa cruel. Tingas compassió dels amichs, al menos. ¿Per qué 't permets certas visitas los divendres?

Tots esclatan á riure.

—¡Oh!—salta un d' ells —ab tal que no hi vagi 'ls dimecres...

—Y á mí—diu un altre—mentres me deixi 'ls dissaptes.

LOS QUE VOLIAN VÉURELA TOTA EN UN DIA.

Arribavan, caminavan
davant de res s' aturavan:
cansats de correr, s' asseyan
per 'llá, en qualsevol recó,
y aquí está tot lo que veyan
de la gran Exposició.

—Y á mí 'ls dilluns...
—Y á mí 'ls dimars...
—Pero ¿y 'l marit, senyors?
—Lo marit, té 'ls diumenjes, lo día dels pobres.
—¡Ah!—respon en Garcés—donchs, vaja, jo 'us guanyo á tots, á tots, perque á mí m' han ofert los dijous, lo día de moda.

NARCÍS OLLER.

UNA CITA.

—Ja sabs que 'l mèu marit es molt aficionat als toros...
—De manera que 'l día que hi haja corrida...
—Just: lo día que hi haja corrida, vínam á veure.

L' HOME FA 'L GOS

Viuhen tan agermanats

y tan bè saben portarse,

DOTZE CONSELLS

Á UN JOVE QUE 'S VA Á CASAR.

Primer.—Comensa per ferte cárrech, deixant apart tots los informes que hajas pres sobre ta futura, de que quan siga la tèva dona será ni mès ni menos que las demès donas honradas que corren.

Segon.—No li deixis portar vestits massa foscos: en assumptos matrimonials, com mès *clars* millor.

Tercer.—Pots permetre que quan vajas á vestirte, ella 't porti la camisa, la corbata y 'l sombrero; pero no permetis may qu' ella 't *porti las calsas.*

Quart.—En materia de quartos y de llengua, no n' hi deixis *gastar* massa.

Quint.—Compra 'ls plats dels mès baratos. Axís, si un día us los tiréu pèl cap, no 't doldrán tan los que 's trenquin.

O 'L GOS FA L' HOME.

que á copia de anar plegats

hasta arriban á semblarse.

Sisé.—Fes de manera que 'ls tèus amichs no 't visitin gayre, sobre tot si portan capa. Avuy, sota la capa de l' amistat... s' hi amaga un toro de Miura.

Seté.—No li peguis may, ó sinó es fácil qu' ella te la pegui á tú.

Vuyté.—Si quan entras á la tèva escala 'l porter te diu que á dalt hi ha un senyor, no t' alarmis massa depressa. Potser es lo pare d' ella.

Nové.—Si no ets fumador y un día al tèu quarto hi trobas una punta de cigarro, no pensis mal. Es molt fácil enganxarse una punta á la sola de la sabata y portarla á casa caminant.

Desé.—Quan hi haja fanch pèls carrers, no la deixis sortir, per mès que t' ho demani. Ho fa per ensenyar las pantorrillas.

Onzé.—Si algun día t' es infiel, no diguis que la dona 't falta: digas que 't *sobra*.

Ultim.—Ara qu' encare hi ets á temps, creume á mí; no 't casis. Es lo millor consell que 't puch donar.

MATÍAS BONAFÉ.

FIEUVOS DE REFRANS.

«Pensa mal y no errarás»
diu un ditxo, y no es quimera,
que al mirá un bitllet en Mas
tot y pensant: «no treurás»
li va caure la primera.

PERE REIG.

LO PALCO DE LA «*GOMME*».

De la música se 'ls ne dona un pito; pero 'l tenor... sobre tot lo tenor. Entenémnos, lo tenor y las pantorrillas de la contralt.

QUEIXAS.

¿Perqué t' amagas nineta hermosa?
¿Perqué á la reixa no surts jamay?
¡Oh! aquesta vida tan neguitosa,
creume, nineta, me dona esglay.

¿Es que ton pare no vol tal volta
que l' un per l' altre tinguém amors?
¡Ay Dèu, quín gueto mès poca solta
que aixís destrossa los nostres cors!

Mirant la reixa per hont solías
baixá á las foscas per parlá' ab mí,
passo las horas, passo los días...
¡de tal silenci no 'm sè avení'!

¿Es que t' amagas ó estás malalta?
¿Es que algún ximple t' ha enamorat?
¡Dígamho, nena, que 'l cor ja 'm salta
d' ansia y de angunia... y está espantat!

Avants, ¿recordas? los dos nos veyam
y aixís passavam ratos plascents,
¡cóm nos miravam, cóm nos somreyam
tú y jo á végadas... per entre dents!

¿Per qué donchs ara, nineta hermosa,
no 't deixas veure pèl tèu galant?
¡Oh! si vejesses la carn que hi fosa!...
¡Faig tretze lliuras menos que avants!

Y si aixó dura, creume m' aymía,
passaré á voltas pèl tèu costat
sense que vegis la sombra mía...
¡serè un espectre desenterrat!

Fès que no arribi tal desventura:
surt á la reixa que 't veurè jo,
ó escriume al menos per ma ventura
¡sabrè llavoras si ets viva ó nó!

Ara com ara penso una cosa,
y es que si dura mon greu sufrí
ab mí no hi pensis nineta hermosa,
. . . .
(¡jo las carbassas las dono així!)

J. Ayné Rabell.

ORGULL MATERN.

Una mare alabava al sèu fill en una reunió.

—¿A qué 's dedica? vá preguntarli un dels que l' escoltavan.

—A fer versos—vá respondre—¡y vegin si será sabi, que hasta aclucat d' ulls se 'ls pensa.

J. T. Anguila.

UNA MODELO.

Lo camp saturat d' aromas...
Ella, un conjunt d' elegancia,
y éll mirántsela á distancia...
¡Hi ha artistas que no son homes!

JOANET PRIMER.

Mireu que té *bamols* axó de que un home com jo s' hagi de veure d' aquesta manera. . ¿Qué de quína manera 'm veig?... vaig á dirvos'ho... y no 'm vinguéu ab que no tinch rahò, sinó 'm cremo, y .. ¡tururut!... quan jo 'm cremo s' han acabat los romansos... una clatellada per barba, y ¡llestos!...

Jo hi sigut jove,... condiciò, que ho hi sigut tan temps com puga haverho estat qualsevol *altri;* era dels m s *curridos* del mèu temps... me deyan Joanet primer, ni mes ni menos que si fós un rey.. condiciò, que m' ho mereixía. Encare tinch al bagul las botinas aquellas que van fer tanta *sansaciò*... ¿no n' heu sentit parlar?... ara 'us diré cóm eran .. de bayeta groga ab un aucell de cuyro que portava un cor á la qua y un altre al bech, y la punta alta com las paperinas d' anís d' á quarto que jo regalava á la mèva *flávia*... Quatre duros me van costar; condiciò, que no va haverhi ningú que 'n tragués cap de tant bonicas... ni 'l mèu rival, en Joanet segon...

¡Quína escudella 'm feya aquell tipo!... Sempre *garlant* mal de tothom, y vo'ent-ser lo *Tanorio* del sarau... Un día 'm va acabar los quartos, y si no 'm deturan, l' hi plantifico quatre galetas entre cap y coll... Sí, era quan jo vaig ser *sacartari* de la comissiò... Jo no volía que 'l deixessin entrar... sempre portava romansos; clar, com que no hi havía cap dona que 'l volgués... mentres que jo ¡ejém!... condiciò, que no me 'n alabo, ó sinó, preguntеu'ho al vigilant del carrer de las Moscas, que sempre anavam junts.

Jo, aquí ahont me veyeu, vaig fundar moltas societats... era l' *alma* de tot. Al salò del «*Embut d' or*,» de que jo n' era president, sols hi anavan las personas com cal... no deixavan entrar á ningú ab brusa, y al que movía soroll, *andando*, cap al carrer... y que no tenía pas cap consideraciò, perque á mí may m' ha agradat l' escándol... sinó, ja ho veureu; pregunteu' ho al vigilant del carrer de las Moscas, que sempre anavam junts.

Vaig tenir una *flávia* d' aquellas d' *upa;* l' hi deyan la Llumins, y traballava á ca 'n *Gana*. Era tremenda. ¡Clavava cada galeta al primer que l' emprenía, que 'us dich que s' hi podían llogar cadiras!... Condiciò, qu' axó pot probarse... ara es majordona, y tê dos nebots que quan era sarahuista ningú 'ls hi coneixía... ¡oh... y poch grassa qu' está!... Bè, es que la satisfacciò d' estarse ab un rector deu engreixar...

L' altre día vaig guipar á ne 'n Joanet segon .. es mosso de plassa... no de la de toros, nó, de la del Born... mentres que jo, jo soch comerciant... condiciò, qu' estich establert... Soch drapaire, per servirlos; lo vigilant del carrer de las Moscas, los ne podrá dar rahò .. La barretina que porta, li vaig vendre jo... condiciò, que li vaig dar per pochs pistrinchs; sempre m' ha agradat favorir á las mèvas coneixensas...

Y ara que soch vell, y camino á l' ensorrada, vull dir que las camas me fan figa, tot cridant «draaaps y ferro veeeell» me rich de la *decadiciò* dels saraus; ara tots los macos son de per riure... Podían venirme á mí ab romansos... No hi *havía* ningú que *garlés* ni aixequés lo *gallo* devant mèu... tots ab la *muy* quieta, y... condiciò, que no m' alabo, que axó ray, 's pot probar: pregunteu'ho al vigilant del carrer de las Moscas que sempre anavam junts.

CAPELLÁ PRE-HISTÓRICH.

RECORTS DE SUISSA.

TIROL.—Vaquera.

SCHWITZ.—Formatjera.

RECORTS DE SUISSA.

Friburg.—Pastora.

Berna.—Forratjera.

Valois.—Batedora.

Grisons.—Barquera.

LA MES GROSSA.

—A mí m' agradan las grossas
—deya un jove enamorat.—
¿Y á tú, digas, no t' agradan?
—¡Moltíssim!—vaig contestar.
Pero la que més m' engresca,
es la grossa... de Nadal.

Ñ.

PREPARATIUS DE MUDA.

MONÓLECH.

¡Miréu que n' hi há un vagó!... ¡Veig qu' en aquesta casa tothom mana menos l' amo!... Ara diguéu perqué tenim de mudar de pís. ¡Cóm si en aquest no hi estessim bè!...¿Que 'ns faltava?... Cuyna clara, menjador bastant *cap-is*, sala de rebre, dos dormitoris, gas, aygua viva y al terrat un quarto bastant grandet per posarhi mals endressos... ¿Qué 's vol trobar mès per vint duros al trimestre?...

Pero rés!... La sogra ho diu... y es allò de... *yo mando y quiero*; s' ha de fer la sèva santa voluntat. Quan m' hi *enfundo*, quan me 'n recordo que soch home, me venen unas ganas de... ¡Pero cá!... Ni pensarhi en fer la *cuantra*. Si alguna vegada ho he probat, encare n' he surtit pitjor; tot lo día mala cara, crits, soroll, atachs de nervis .. es á dir, un *fandango* pitjor que 'l que ballavan en *La feria de Sevilla*.

Quan succeheix una cosa aixís, ab abnegaciò y carregantme de paciencia, *levanto la sesión* perque acabi en bè, ó sinó semblaría un infern. ¡Ay!!... Si fos possible surtir d' aquest ball... créguin, estiguin segurs, que no demanaría *salida* perque no 'm vinguessin ganas d' entrarhi may mès. Pero lo qu' és per ara .. he fet salat.

Ja tremolo per demá. ¡Quin trají se 'ns prepara!... ¡No mès faltaría que plogués!.. ¡Pobres mobles, se posarían lluhits ab lo salt qu' han de donar!... *Nada menos*; del carrer del Pí al carrer de Riego, á Gracia. Y encare diu qu' ha tirat curt; si per desgracia fá *blanco* aném á parar á Vallvidrera!...

¡Vamos que l' home que 's casa pèl dot, mereix que 'l penjin per ximple!... Val molt mès aixó que no haver de desempenyar eternament lo paper de *Lazarillo*, d' home de... palla. ¡Y quan enganyat anava!... ¡Jo que 'm creya remanar sempre las *cireras!*... Las claus ja las vaig tenir, pero no mès que vint y quatre horas: lo temps just que duran los Monuments. ¡Quan hi penso!... Oh y ab la *sal y salero* que me las sapigueren fer saltar.

—Enriquet meu (me deya) tú t' amohinarás portant lo gasto de la casa; tú 'l que necessitas es descans; bè massa qu' has traballat en aquest mòn; no podém consentir que pateixis de la *médula;* dóm las claus, Angel, ja m' amohinaré jo.

—¡Potser sí, pensava jo, que deus fer mala carota!... y... ¡fills mèus!. . hi vaig caure de quatre potas. Al principi ja pintava.—Mira, deya á la dona, me faltan unas botas; y ¡paf! al moment tretze pessetas pèls nassos y... á ca 'l sabater. Qu' ara m' haig de fer un *trage;* qu' ara un sombrero, lo mateix: era a *Jauja* Si hagués marxat aixís... ja anava bè: no 'n tenía rés que dir; pero de la *noche á la mañana* se 'm vá estroncar, y precisament quan?.. Oh, al pensarhi se 'm posan los cabells de punta!... Pero... ¡Fort!... M' está... que ni de motllo!... ¿No volía quartos? ¡Donchs á rosegar l' ós!...

¿Quína hora toca?... ¡Las onze! ¡Vet-á-quí qu' ara un hom' ja dormiría... peró *nada*, á fer paquets tan si 'n tens ganas com nó, perque segons m' ha dit la dona, demá de bon matí ja tindrém la conductora abaix pera amolarnos lo cos.

¿QU' ES L' AMOR?

L' amor es un conjunt d' horas serenas
impregnadas de ditxa y de ventura;
mès per molts joves y per moltas nenas,
es ¡ay! una solemne xifladura.

¿Veritat qu' és ben divertit?... ¡Ah! lo qu' es jo, segons com me vingui no 'm llevo!... No estich per trobarme tot lo día malament. ¡Oh, y á mí, qu' es no volerme bè lo tréurem horas de dormir!... Si per cás ja avisaré que la última pessa que baixin sigui 'l nostre llit, y... segons com me trobi, m' hi faig baixar sens móurem de dins y tot!... Potser dirán que soch ridícul, pero... ¡Dexémnos de romansos, y comensém d' una vegada!...

Camisas... ¿quántas ne tinch?... tres. ¡Vamos no 'm puch queixar!... ¿Colls y punys?... Dos parells de cada classe: cinch mocadors de butxaca, una corbata... tres parells de mitjons... dos calsotets... ¡Quín floret de roba blanca!... ¡A fé de mòn que no 'm creya estar tan bé!... Ho ficaré tot á la sombrerera que axís no 's trasbalsará.

Ara la roba de *porte*. ¡Oh! fora de la que porto, no hi há mès que 'l *trage* d' estiu, que 'l tinch á sota del cuixí per estar mès tou de cap. ¿Ja estém llestos?... Donchs á la *nona* falta gent, y... ¡demá será un altre dia!...

Pero... ¿qu' es aquest ruido?... ¡Voto al mòn!... ¡Si es la dona!... ¡Vés qui acluca l' ull ab aquest *solo* de fiscorn!... May li he pogut treure aquest malehit vici de dormir boca per 'munt. *Nada*, li clavaré una empenta y potser axís rodolant se quedará de costat, perque 'l

qu' es despertarla... ¡ni á tiros!... Quan agafa 'l son no 'l deixa may fins l' endemá. ¡Si jo tingués aquesta sórt, de fixo qu' estaría mès gras!...

¡Apa!... Comensém á fer de cábria y acabém d' una vegada. !O... issa!... ¡O... issa!... ¡No rondinis!... ¡Apa!... ¡Tornémhi!... ¡O... issa!... ¡Quinas ganyotas que fá!... ¡Hasta sembla que babeji!... ¿Creurían que no 'm pensava qu' estés tan bona?... ¡M' ha fet suar de valent!...

Pero ara sembla qu' está bè!... La falcaré ab cuixíns perque no 's tombi.

¿Ja tornan á tocar horas?... *Nada, nada;* cap á dormir, que demá hi ha matinas, pero avans d' apagar lo llum me permetré darlos un consell, y es que sense mès ni mès no trasbalsin may los mobles, perque amén de ser un *fandango* qu' atropella molt mès que ballarne *dos*, s' ha de tenir ben present que á cada muda... se pert un llansol.

SANTIAGO BOY Y VERDALET.

CANTARELLAS

Diuhen que tens molta sal
y quasi no 's pot duptar.
¡Si 'n deus esser de salada
quan ningú 't pot aguantar!

—

Tú 't dius Moltò y jo 'm dich Llissas.
Ja ho veus, no 'ns podém casar,
qu' estém en temps de Quaresma
y 'l barrejar es pecat.

—

Igual al cráter del Etna
que d' entre nèu lo foch surt,
de nèu es feta ta cara
y plens de foch son tos ulls.

—

Ab rahò diuhen, hermosa,
qu' es ton amor passatjer,
y encare pot afegirse
que casi sempre va en tren.

VÍCTOR RAHOLA.

—

Ab tú penso nit y día
ja ho pots bèn creure, Mercé.
¡Cóm no haig de pensar ab tú
si no tinch res mès que fer!

J. M.ª BERNIS.

TORNANT DE LA BOQUERÍA.

—¡La sardina á vintiquatre!... ¡Quín escándol!

—Ja vaig dirho, que ab la ditxosa *Asposició* arribarían al extrém de no poder menjar ni sardina!

GRASSOS Y MAGRES.

—Aventuras de quatre inglesos.—

Ahont se véu millor que 'l greix no serveix mès que de destorb, es anant per aquells camins tan escabrosos de Suissa.

Jack y *John* son dos inglesos prims y llarchs com samalès...

¡Mírinlos ab quina agilitat caminan!...

En cambi 'ls sèus companys *Verigüel* y *Verigut* casi no poden dir faba.

Faba en inglés.

¡Ventatjas de ser magre!

Y encare aixó es lo de menos. Mentres no trobin algun destorb per aquells camins de cornisa, que no permeten lo pás de dos homes de *frente*..

¿Destorb has dit?... Tè, ara baixa l' home de la llet.

Jack y *John* prompte ho tenen arreglat, aplanantse al mitj del camí; pero ¿y l' infortunat *Verigüel*?... ¿y 'l desventurat *Verigut*?

¡Inconvenients d' estar grassos!

Afortunadament, l' home de la llet es práctich del terreno y ha donat las sèvas disposicions.

Verigüel y *Verigut* s' han arrimat d' esquena al marge, y 'l lleter ha passat com una cabra per la vora mateixa del precipici.

—¡Quína abnegació! ¡Quína sanch freda! ¡Quín equilibri!... exclama *Verigüel* assombrat

—Teniu, bon home, diu *Verigut*, trayentse una lliura esterlina de la butxaca.

Los suissos son molt bèn educats y al rebre una propina saben donar las gracias molt afectuosament.

Pero si al inclinarse per agrahir l'obsequi, duhen una portadora de llet á l' esquena...

Res: que *Verigüel* y *Verigut*, de aquella feta, van quedar convertits en un parell de matons.

Mentres *Jack* y *John* exclamavan:

—Avant: la llet, á Suissa y per tot arréu, vol dir sort.

¡La llet vol dir sort!

¡*Jack* y *Jhon* ray, ells si que se 'n poden bèn riure que 'l greix no 'ls pesa!...

Pero avant y fora: á Inglaterra com á Inglaterra; á Suissa, com á Suissa...

Ja se sab que per aquests camins cada pas es un perill.

Això si que no ho preveyan.

Ab un home tothom s' hi enten, hasta un inglés; pero ab un burro ja es mès difícil... ¡oh y ab un burro carregat!

Y aquí tenen de nou las ventatjas de ser magre.

Jack y *John* en un instant comprenen que 'l burro passará entre ells, sense rossarlos.

Pero ¿y 'ls altres dos infelissos?

—«*¡Aquí te quiero ver, escopeta!*» diuhen *Jack* y *John*, girantse de cara als sèus companys, que s' han ajenollat com si haguès arribat per ells l' hora darrera.

Y *Jack* y *John*, parodiant l' aria de la *Traviatta*, exclaman:

«*¡Gran Dio, morir si grassi!*»

Pero no hi ha res al mòn que avivi tan la inteligencia com lo perill.

Verigüel y *Verigut*, al veure's lo burro á sobre, han tingut una inspiració salvadora.

¡Moments de terrible angustia!

Al fí passa 'l burro sense detriment de *Verigüel* ni de *Verigut;* pero no per axó desisteixen *Jack* y *John* de las sévas brometas, sobre 'l gran inconvenient de anar pèl mòn tan carregats de greix.

Quan tot de sopte un remat, mès que un rèmat de cabras una avalanxa de dimonis sorpren á *Jack* y *John* desprevinguts, demostrantlos prácticament las grans ventatjas de ser magres.

Y 'ls grassos *Verigüel* y *Verigut*, arrupits y feixuchs, diuhen interiorment:

—«*¿Cabritas á mí?*»

Resultat de l' aventura:

Jack, tres costellas ensorradas.

John, una cama fracturada y 'l bras dret deslloригat.

Y *Verigüel* y *Verigut* completament ilesos y sense fondre lo que 's diu, ni un milígram de greix.

¡Qué s' hi fará! ¡Inconvenients d' estar grassos!

A UNA VIUDA.

SONET.

Ja sè que 'l tèu marit de un fort atach
promogut pèl dimontri del ofech
després de un cop de tos y un espatech
lo pobre se 'n aná de cap al sach;
mes no ploris, Quiteria, al bon Ubach
demostrant que l' aymavas com ja crech,
y cubreixis del dol ab l' enfarfech
las gracias de ton cos ara un xich flach.
Ets maca y pots trobá algún viudo rich
que prendat de ton rostre tan bonich,
al fi, del tèu marit ocupi 'l lloch.
Entre tan, si sabent l' amor que 't duch
de mi vols un favor, créu per qui soch
que sabrás lo que valch y lo que puch.

A. Rosell.

LOS BANYS

Si es cert aquell ditxo que diu «home de banys, home de pochs anys», ja 'ls asseguro que jo no arribaré á posar cabells blanchs.

Sí, senyors; confesso la meva debilitat: hi tinch un verdader delirí. ¡Mirin que 'n prench de banys de un cap al altre de temporada!

La meva *patrona* ja m' ho diu:—Vosté 'n fa massa, fill mèu, vosté 'n fa massa, y aixó dels banys li donará un qué sentir. ¿Que no 's mira al mirall, sant cristiá? ¿que no véu com se va aprimant, que al últim semblará un secall?... ¡Si no li quedan carns per res!... Vosté no vol creure á qui li vol bé; pero després no hi será á temps. Véu? aixó es un dir, jo ho faría d' aquesta manera: ara 'n prench uns quants y reposo; després, al cap de quinze días, aném dihent, hi torno; després reposo altre cop y *ancetra*. Pero, fillet, cada día!... En fi, per vosté fa; ja m' ho sabrá dir.

Jo ni me la escolto á la senyora Paula—aixís s' anomena 'l mèu *ángel tutelar*, encare que m' estigui mal 'l dirho. Ni tinch paciencia per esperar lo día de Sant Cristófol: aixís que comensa á *iniciarse* un xich de calor ¡cap á mar falta gent! Ja l' entench á la dispesera, ja sé lo que vol dir ab los sèus discursets plens de máximas y bons consells tement per la mèva salut... ¡qué dimontri! per la sèva té por, que ab la gana que 'm deixa la salabró del mar, soch capás de mejármela á n' ella y tot, si convé. ¡D' aixó s' exclama! Es d' advertir que las prédicas sols me las fa á l' hora del ápat.

***

Aixó de banyarse es cosa molt antigua, segons deya l' altre día un amich mèu, qu' es llauner y que á ratos perduts se dedica á estudiar

la historia de la humanitat, lo que vol dir qu' está molt carregat d' historias. A la *cuenta*, 'ls grechs ja 's banyavan y desprès Roma y Pompeya també tenían las sèvas corresponents *Deliciosas* y no de *quita y pon* com las nostras, sino grans edificis de pedra picada, que, segons diuhen, no hi havía mès que mirar.

Avuy día la humanitat se posa en fresch per diferents sistemas mès ó menos pintorescos. Desde 'l prosáich bany de camas, fins á la mès impresionable dutxa, existeixen moltas maneras de remullarse. Hi ha qui, per los sèus fins particulars, pren banys d' assiento, salva la part; altres, dant una mostra de la sèva poquetat d' esperit, se fican dintre de una banyera y encare 's fan temperar l' aygua, no veyent que, obrant aixís, se fan despreciables als ulls dels verdaders banyistas.

PASSEJANT PEL MOLL.

Ella es bailarina,
ell es militar,
y ella, ó molt m' enganyo
ó 'l vol embarcar.

Tement las iras d' aquests, alguns no s' atreveixen á rebaixarse del tot fins á l' extrem de descendir á las vulgaritats dels banys de pila, y en un rasgo de valor, s' aventuran á ficarse á la piscina dels Orientals, si bè no deixantse anar may de la corda. ¡Infelís qui no comprén que això no es prou pera justificar la sèva aprensió (per no dir un' altra cosa) perque la piscina no es res mès que una banyera corretjida y aumentada!

¿Y 'ls que prenen dutxas? Aném á dir qu' es un remey; pero, vaja, no mès de pensarhi ja 'm venen esgarrifansas. Alló de que un arriba y trás, trás, va despullantse fins á quedarse en *traje* primitiu, nuet de pel á pel: llavors li venen intencions de ficarse las mans á la butxaca Agafat qu' estás á las anellas, lo mosso, per darrera, rech... clech, clech... t' envía un raig d' aygua freda: primer fente passigollas á las camas, y quan menos t' ho pensas, ¡zás! ja t' ha refrescat lo clatell y tota la esquena, obligante á fer unas cortesías al revés que sort que no 't deixas anar de las mans.. ¡Tombis! Y repeteix la mateixa operació.

Desprès vinga un llensol pelut y quedas embolicat, mentres lo mosso 's posa 'ls guants y comensa á fregarte ab desfici, com si 't volgués fer sortir llustre á la pell; desprès ¡pim! ¡pam! te dona una pallissa que será tot lo higiénica que vulguin, pero que no deixa de ser pallissa, y un cop llest del tot, encare s' empenya en vestirte.

Vaja, això de las dutxas no fa per mí.

...Y arribém á la *Deliciosa*, prévi 'l viatje efectuat dalt del terrat de un tran-vía, desde ahont se veuhen desfilar, com vistas de quadros disolvents, tantas escenas representant salas mès ó menos bonicas y guarnidas com primers pisos conta 'l carrer Major de la Barceloneta per la bandada de casas que un se 'l mira.

Ja entrém á l' establiment de banys, no sense haver llensat una mirada furtiva, pero casta, al passar pèl davant del pabelló femení, pera observar dissimuladament los pamets qu' entran y surten, y desprès de passar aquell corredor curt y fosch, com convé al enlluhernador panorama qu' aném á presenciar, lo primer que se 'ns presenta á la vista es lo mar, aquella esplanada d' aygua que, venint del horitzò, ahont se confón ab la blavor del cel, arriba á la p'atja á fer posturas á la sorra, sense cansarse may de tals afalagaments; lo mar, ahont baten los raigs del sol, donantli aquella brillantor que fa venir pampallugas...

Al ver la inmensa llanura del mar

¡Oh! es cosa qu' entusiasma.

Enllestim á despullarnos y baixém á la sorra, ahont ab tot repós, hi fumarém un cigarret y comensarém á pendre vistas.

Hi ha gent que afanyosa d' assaborir las salabrors de la mar (aquí no 's pot dir las dolcesas) no tenen paciencia ni per baixar las escalas: aixís que surten del pabelló prenen embestida y ¡cataplum! se tiran dalt-á-baix de la palanca.

Entre pipada y pipada de *cigarrillo*, mentres aném ayrejantnos lo cos, observém á tota aquesta gent gustosa com nosaltres de recrearse fent cap bussóns. Alguns, temerosos de perdre la llauna que conté 'l número corresponent al del calaix ahont los hi guardan lo rellotje, la portan lligada á la beta dels *tapa-rabos* y semblan galls d' indis á punt d' enfornar

Ara s' aixeca un individuo tot serio, segons requereix la gravetat de las circunstancias, y aixís que l' aygua li mulla 'ls péus, llensa tan lluny com pot una grossa carabassa, com si la enviés á explorar lo *terreno*. Desprès, segur de que no hi ha novetat, prenent la direcció del punt ahont se troba aquella, parteix ab furia una onada y de una embestida no para fins á las bòtas.

Uns se 'n van tots decidits á fer babarotas á las donas, ab prou enfado del barquiller, que no l' hi donan un instant de repós; altres mès poruchs, no 's mouhen del rompent de las onadas; altres, amichs de fer lo fatxenda, van drets ó sentats dalt de patinadors, corrent de una banda á l' altra, y aixís tots qui de una manera, qui de una altra, gosan per més ò menos temps de las inefables delicias que guarda la mar salada pera aquells que saben aprofitarse 'n.

¿Han acabat lo cigarro? Donchs pit y no s' hi pensin mès.

...¡Ah, que s' hi está bè! sobre tot fent lo mort... Quasi venen ganas de fer' hi petar una bacayna. Jo un cop hi soch no me 'n mouría en tot lo día.

¡Qué ditxosas las horas passadas dins de l' aygua, lliures de tot enfarfech de roba! ¡Que 'n vinga de calor!...

A mí 'm dol, francament, me dol deixar aquest llit escumós, ahont ajegut ab indolencia, un se gronxa voluptuosament; aquest llit que fou, al dir de mès de quatre, lo bressol de la retretxera Venus (¡figúrinse!); aquest llit, en fí, lo mès cómodo, lo mès gran, lo mès admirable y sobretot lo mès fresch.

¿Y hi ha quí, despreciant totas aqueixas comoditats, totas aqueixas grandiositats, en una paraula, totas aqueixas maravellas, se 'n va á buscar la fresca á Suissa, corrent de un *cantó* á l' altre, com si jugués als quatre *idems*, ab la *forqueta* á la má, donantse tó de *touriste* y gastantse un dineral?... ¡Ay, que potser algún día 's penedirá d' haver fet aquestos mals avaranys y llavors no será á temps de reparar l' érro que, cego, ara comet!...

Just Aleix.

DARWINISME GRAFICH.

Teoría que no m' explico:
jo no puch creure ni en broma
que l' home provè del mico,
y ab un dibuix certifico
que 'l mico provè del home.

DIALECH.

—¿Ahont vas tan alegre?

—¿Qué no ho sabs? S' m' ha mort la sogra.

—¡Home!...

—Y mira, com que diu 'l ditxo: «A las penas punyaladas, y bons tragos de ví bó», m' arribo fins á ca'n Justin.

—Llavors, permétem que t' acompanyi... en lo sentiment.

TAGHUROFF.

DARWINISME GRÁFICH.

Y ab igual téssis opino,
probant de un modo absolut
que á algú fará perdre 'l tino,
que l' home massa golut
fins se pot torná' un tocino.

CANTARS.

Me diuben que 'm busqui dona:
t' has casat massa dejorn;
buscantla que se t' assembli
he donat la volta al mòn.

Hi ha una rosa en ta finestra
que diu:—Puja 'm á olorar.
Enfilar 'm fora 'l de menos:
no la vull emmustigar.

Lo sol cala foch als núvols
cada vespre quan se pon:
los estels surten á veure
si per cas se crema 'l mòn.

L' home jove sempre plora
dihent que té desenganys
y quan es vellot se casa
creyent que l' estimarán.

Allá á l' era quant ballavam
he sentit dir al jovent:
—Te massa 'l vici de riure,
que li fa ensenyar las dents.

Lo que dius quan te confessas
t' ho diria punt per punt:
matas las donas d' enveja
y als homes d' amor per tú.

Carme, quan passis bugada
pósamhi aquest mocador:
las lletras tú las brodavas
y las tacas son mos plors.

¿Per qué vols anar ab cotxe
no has volgut casarte ab mi?
Denchs cásat ab un cotxero,
que 'l tindrás sempre amanit.

J. Coroleu.

AGUDESAS.

Estava morint un cómich y 'l capellá que l' assistía, li recitava piadosas oracions, dihentli que anès repetintlas, mentres poguès parlar.

Lo cómich, ab véu apagada:

—¡Ves quí m' ho havía de dir, que hasta en aquesta hora darrera havía de tenir apuntador!...

—

Cassat al vol:

—¿Qué no ho sabs? ahir de un café me 'n van fer pagar dos rals.

—¿D' aixó t' extranyas? Donchs á mí doscents duros.

—¡Apreta! Devían servirte'l ab copa de brillants.

—Cá, res d' aixó: vaig comprar l' establiment.

—

En l'última pelegrinació feta á Roma, lo Pare Sant anava preguntant als pelegrins, de un á un, de quína terra eran.

Y ells responían:—De Barcelona, Espanya; de Sevilla Espanya; de Pamplona, España, etc., etc.

Li tocá 'l torn á una beata, y al preguntarli:

—¿Y vosté de hónt es?

Va contestar ab la major sencillés:

—De la Plassa del Olí.

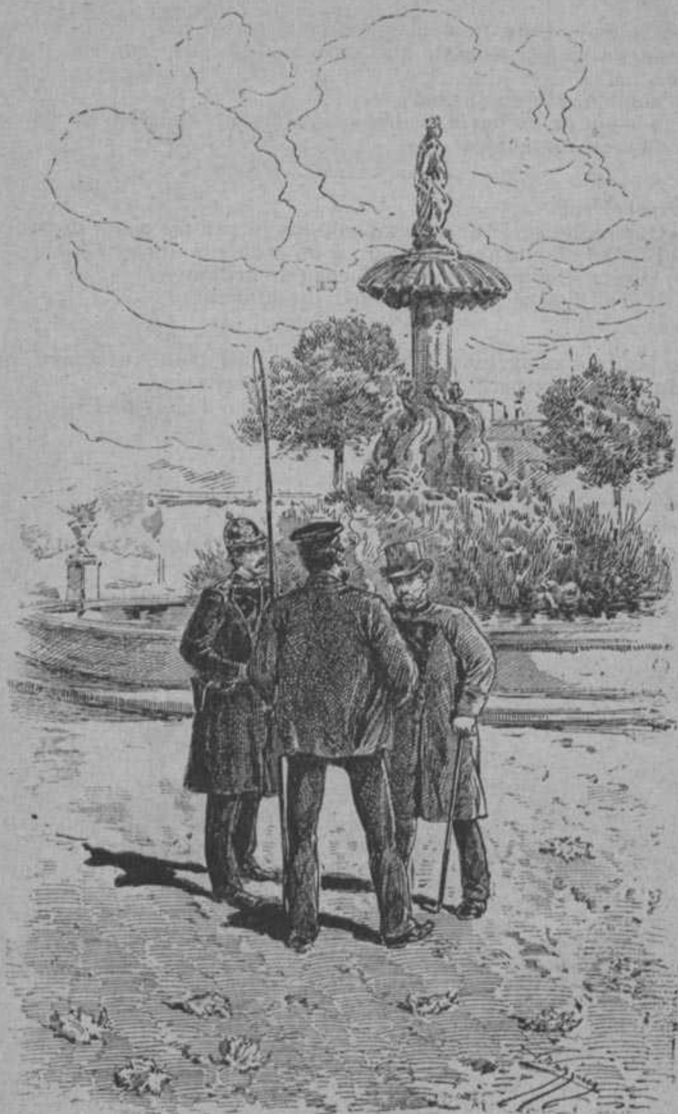
J. Abril Virgili.

UNA EXPOSITORA.

Va venir de París en tren rápit,
va marxá' ab las maletas bèn plenas.
y 'ls que á omplirlas contents l' ajudaren
ara diuhen que no era *maleta*.

BARCELONA PINTORESCA.—*Poble Sech.*

Allá en la Plassa de Blasco de Garay, prop del surtidor tè sas habituals sessions la *triple aliansa*, composta de 'n Gutierrez, en Lopez y en Roch. Casi sempre s' ocupan de lo mateix: de la qüestió dels alcohols. Tots tres ne son perits.

CONSELL DE GUETO.

Vosaltres que no 'us caséu
perque á las sogras teméu,
escolteume una miqueta:
Soch expert, perque soch vell:
soch després y aquest consell
no 'us costará cap pesseta.

Sapiguéu que un servidò'
ab constancia y aficiò
(que ab constancia tot se logra)
lo medi he lograt trobar
de com l' home 's pot casar
sense por de tenir sogra.

Feu tots lo que 'us vaig á dir
y aixís podréu prescindir
de penas y de desfici:
basta que anéu á buscar
—lo jorn que 'us volguéu casar—
una noya del hospici.

E. V. R.

UN VIUDO...

QU' ESTÁ LERI-LERI.

—¿Vaja, Geroni, ¿que fem?
Qué hi torném ó no hi torném?

ELECCIÓ DE OFICI.

—¡Parlém de tot, fill mèu, parlém de tot!...
—Com vosté vulgui, papá.
—Mira, fill mèu, lo temps passa...
—Sí, y la Joana balla...
—Fora bromas, y atén á lo que vaig á dirte.
—Está bé, papá.
—Tú ja no ets un nen, vull dir que ja comensas á ser home, y es precís mirar al porvenir. Es veritat que, gracias á Dèu, tením un passament; pero de aixó no cal refiarse'n; los béns y las riquesas poden perdre's, y en cambi l' aptitut per guanyarse la vida, 'l saber fer una cosa útil, aixó no 's pert sinó ab la existencia. Ademès de que la vida es hasta una carga pesada per l' home ociós.
—Sí, senyor; ja ho deya 'l mestre: «L' ociositat es la mare de tots los vicis.»
—¡Angela! Y á caps som. Veyas, donchs, en lo que pensas ocuparte... alló perqué 't sentis mès inclinat .. professió, carrera, ofici... lo que vulgas. Jo no vull torsar la tèva inclinació... Sobre aquest punt, digas lo que vols ser y ho serás.
—*Bueno*, papá: ja m' ho tinch pensat.

SABATER Y ARTISTA

Tè un parell per acabar, y com que ab l' Exposició no 'l deixan un moment, *está que bufa!*

—Ah... No sabs l' alegría que 'm donas... Y... digas, digas ¿qué vols ser?

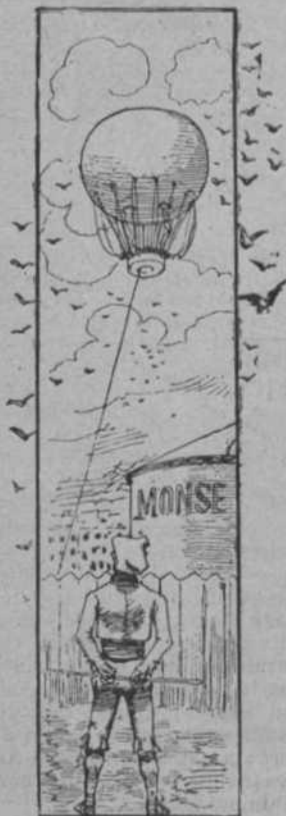
—Vull ser sereno...

—¡Sereno!... Aquesta sí qu' es bona... ¿Y per qué vols ser sereno?

—Per poder retirar tart.

EDUART FARRÉ.

¡QUINA EXTRANYESA!

—Tafoy de barcelonins!... ¡Ensenyan la corda de baixar la bomba y tenen amagada la de alsarla!

EPÍGRAMAS.

En una botiga estava
probantse un anell l' Enrich,
y l' argenter exclamava:
—Li va com l' anell al dit.

EGO SUM.

—

Va pintar á la paret
un geperut l' Anton Cava,
y aquell que 'l veya exclamava:
—¡Quín geperut mès bèn fet!

UN AFICIONAT.

—

Era un pobre traginer
que sobre un burret montat,
fugía desesperat
de María sa muller;
y es tal la pòr que tenía
un cop que 'l burro bramá,
que aixís espantat exclamá:
—Ja m' ha sentit la María!

EUDALT SALA.

—

A un mèu amich vaig deixarli
fa quinze días cinch *naps*,
y va prométre'm tornarme'ls
tots cinch junts al se 'n d má.
Ahir va tornarme'n un,
pero no 'l puch fer passar.
¡Déu mèu! No sè perque 'm sembla
que *bon nap n' hauré arrencat.*

JOAN ARRÓS.

UN PAGÉS.

A un masover varen dirli que 'l sèu amo escribía en un periódich, y 'l primer día que 'l vá veure, li preguntá:

—M' han dit, senyor, qu' escriu en un *dayari*?
—Sí, miréu, es aquest, respongué l' amo mostrantli un número.
Y l' pagés mirantse'l assombrat y gratantse 'l cap:
—¡Me caso ab Ronda, y quína bona lletra que fá!...

R. Espinat.

SALSA PICANT.

Una *jamona*, que unía á un cos esbelt y hasta salerós, una cara lletja, peluda y rebregada, deya á uns sèus amichs:

—¿Creurán que devegadas y sobre tot de nit, hi ha joves que 'm segueixen? Es una comedia. No dirían lo que 'm fan riure ¡pobrets! Jo m' entretinch, portantlos á remolch un quart, mitja hora, fins que 'm compadeixo d' ells y...

—¿Y se 'ls expolsa, dihéntlose'n quatre de frescas?

—Nó, cá, no tinch necessitat de badar boca: quan estich cansada, m' aturo al péu de un fanal.

—¿Y ells?

—Tots fan lo mateix: s' acostan, arriban plens de ilusió, y al veurem fujen corrent, com si se 'ls endugués lo dimoni.

—

Reflexió de una bailarina novella á una sèva amiga mès experta:

—¿Reparas quína cosa mès rara? Tots los homes que venen á l' escenari á tirarnos piropos, son casats.

—¿Y aixó t' extranya?

—Sí, ab franquesa. Si 'ls nostres amichs son tots casats, ¿ahont van los joves de aquesta terra?

—Ay tonta, ¿ahont vols que vagin? A casa de las senyoras dels nostres amichs.

—

Per marit bonatxás D. Pau Calsas.

L' altre día sorprén á la sèva dona agradablement entretinguda ab un altre home.

Y tot cremat, exclama:

—¡'M sembla á mí que bè podías avisarme!

—

Lo doctor Alemany es un metje de fortuna. Ningú sab cóm s' ho fa; pero lo cert es que malalts deshauciats de altres facultatius, s' hi posa ell y 'ls salva.

¡Y ab quína satisfacció se 'n torna á casa sèva quan ha realisat una de aquestas curas tan difícils! ¡Y cóm s' expansiona contantho á la sèva senyora, una ex viudeta jova y guapa!

—¿Sabs Fulano? ¡Donchs ja está fora de perill!

—¡Quína llástima!—respón la viuda per fí, cansada de tals expansions.—¡Quína llástima que no t' hagués conegut cinch anys avants!

—Y aixó, per qué?

—¡Perque tú ets l' únich doctor que hauría pogut salvar la vida al mèu primer marit!

—

Diálech:

—¿De ahont vens?

—Del cementiri.

—¿Se ha mort algú?
—La mèva sogra.
—Cregas que t' acompanyo en lo sentiment.
—¡Oh! no es la mort de la sogra lo que 'm posa trist.
—¿Y donchs qué?
—Lo que ha dit lo capellá que presidía 'l dol.
—¿Qué ha dit?
—Res... que procurés consolarme... que no m' afligís... que aquesta vida es transitoria .. y en fi, que al cel la trobaría.

F. Nat.

JAMONA FILARMÓNICA.

Tot cambia ab lo temps, hasta la música. La proba es que ha anat á tots los concerts del Parch, sense poder sentir la pessa que quan era jova li feya mès ilusió. la Introducció del *Nabuco*.

PASSAVOLANTS.

—¡Rediós, rediós, lo que *ma gustao* la Esposición!...

¿Pús y qué te *paicen* aquellas muñequicas de la *seción* francesa?...

¡A mí lo que más *ma gustao* es la fuente de la mágica!

¡¡Pús á mí los *pececicos* del *anticuario*!!

¿SI PENSO AB TÚ?

Quan al matí surt per l' orient l' aurora
ab sos rosats colors,
me recorda ta cara encisadora
y ab tú penso llavors.

—

Quan vaig pèl camp y veig las flors boscanas,
hermosas com ningú,
al recordar que son de tú germanas
me fan pensar ab tú.

Quan á la nit contemplo las estrellas
en l' ample cel brillar,
com tú 'n tens dos dessota las parpellas
sempre ab tú 'm fan pensar.

Mes quan me trobo carregat de apuros,
tronat, sense dinès,
y recordo que tens dotze mil duros. .
·es quan hi penso m·s.

SAMUEL NUÑEZ BEY.

ESTADÍSTICA.

Descartant municipals, burots, militars y altra gent mès ó menos manada, de cada cent individuos que usan lo bigoti

10, lo portan per mandra de afeytarse;
4, perque no tenen patillas y no poden deixarse res mès;
9, per fer l' home;
4, perque tenen la dentadura lletja;
6, per dissimular lo tamany del nas;
11, per semblar artistas;
8, per exigencia de las sevas nuvias;
16, per cautivar al *bello sexo*;
15, pèl gust de refilárse'l;
5, per excusarse de fer petons á las criaturas;
2, per creure que l' home ab bigoti aparenta mès dignitat;
6, en memoria de haver sigut militars;
3, per pertanyer al batalló de veteranos;
1, y aquest soch jo, que 'l porto perque 'm dona la real gana.

VILARET DE E. DE LL.

SÚPLICA.

Tórnat á enfadar, m' aymía,
tórnat á enfadar ¡per Déu!
Es una ditxa qu' ansía
plé de neguit lo cor mèu:
puig quan te veig enfadada,
que ni 'm gosas á parlar,
ab la boqueta estirada
ó *fent morros* (parlant clar);
llavors, hermosa nineta,
me faig la bella ilusió
de que ta boca xiqueta
vol regalarme un petó

PALLARINGAS.

UN MATRIMONI MONTAT A L' ANTIGUA.

Los matrimonis per ser felissos han de ser bén iguals.

EN NASI.

(Á MON AMICH MARIANO FOIX.)

Tothom tè una debilitat ó altra.

L' un la pèga per beure massa, l' altre per fumar molt, l' altre per traballar poch...

La *flaca* de 'n Nasi eran los *empedrats* .. es dir la rifa dels empedrats que 'l municipi barceloni explotava antiguament.

Parlo de dotze ó catorze anys enrèra.

En Nasi era *mestre*. Ell ho deya aixís, á secas. Quan algú li preguntava:

—¿De qué feu?

—De mestre,—responía ell desseguida.

—¡De noys?

—No senyor: de casas.—

Era, pues, paleta, y 's guanyava la vida bastant guapament.

Pero á pesar d' aixó, apenas podía viure.

La rifa dels empedrats se li menjava tot.

Quan al dissapte cobrava la senmanada—cinch duros regularment—aviat havía fet la distribució. Lo sèu pressupost de gastos era sempre 'l mateix: dos duros pèls empedrats y tres per tot lo demès de la casa.

Considerant que d' aquests tres duros n' havía de sortir la manutenció, 'l lloguer del pis, la mica de robeta que 's feya y 'ls demès gastos eventuals, ja 's compendrá perfectament que 'l pobre Nasi devía ballarla molt magre.

La sèva dona 's tornava ximpla predicantlo y tirantli cada dissapte totas las malediccions que podía.

Jo mateix mès de quatre vegadas li havía fet alguna reflexió.

ALS TRES MESOS DE CASADA

—Mamá!... ¡ay mamá!...
—Pero que 't passa?
—No sè com explicarli... l' alegría... la vergonya...
—Prou, filla mèva: ja sè que tens.

Pero ell com si res.

—No cal que us canséu: no 'm treuréu dels empedrats. Ja que la *planeta* del pobre es traballar sempre, vull veure si d'aquesta manera puch tenir una xiripa y 'm faig un reconet per la vellesa.

—Lo que us faréu es un passaport per anar al Hospici. ¿No comprenéu que mès convenient vos sería ahorrar aquestos dos duros que us gastéu cada senmana, que no pas exposarlos, millor dit, llensarlos ab los ditxosos empedrats?

—¡Cá, *hombra*, cá! ¿Sab qué succehiría si feya lo que vosté diu? Que la primera senmana 'ls guardaría, la segona també y quan arribaría á la tercera, agafaría 'ls sis duros, y...

—¿Y qué?

—Y 'n compraría sis desenas dels empedrats.—

La sèva esperansa era treure la primera. De las sórts petitas de setze duros no 'n feya cas. Ell ne deya *olivas*.

—¿Per qué 'n dihéu olivas?—li preguntava algú devegadas.

—Perque 'm fan venir mès gana.—

Y tan era aixís, que la senmana que 'n treya alguna, invertía tot lo premi en comprar cent xeixanta bitllets.

Va passar temps, van celebrarse una pila de sorteigs, y 'l Nasi, á pesar de no pescar mès que alguna *oliva* de tan en tan, seguía engrescat ab la endiastrada rifa, abocanthi 'ls sèus dos durets cada senmana.

—¡Y donchs, Nasi!—li deya jo quan lo trobava,—¿cóm ho tením aixó? ¿Encara dura la fal-lera?

—¿Dels empedrats? ¡Vaya! Mentres quedi un tros del Nasi y un bitllet á la barraca, ningú 'm treurá de la mèva idea. ¿Qué no sab que haig de treure la primera? ¡Ja arribará 'l mèu torn algun día! Hi ha mès sorteigs que llangonissas.—

Lo mòn dona voltas y las urnas de las rifas també. Un dilluns al mitj día 'l noy que cantava las bolas de la rifa dels empedrats va cantar lo número del Nasi, primer que tots.

—¡Eh!—feya ell—¿no ho deya? Ja ho sabía que l' havía de treure. ¡Ara anéu predicant si 'ls empedrats son aixó ó alló! Miréu qué son: sis cents duros. ¡Quan un ho tè á la *planeta!*...—

Per aquell temps vaig perdre 'l Nasi de vista: no vaig sapiguer si havía fet bon us dels diners arreplegats, ni si se 'ls havía fet malbé. Lo únich que 'm constava era que 'l Nasi ja no comprava bitllets dels empedrats: lo gobern havía suprimit la rifa.

Mès tart van dirme que 'l pobre home havía tingut una malaltía molt llarga.

Després vaig sapiguer qu' estava bo, pero que ja no feya de paleta.

Finalment, no fa molt temps vaig trobarlo per casualitat, traballant en unas obras que 's feyan á la Rambla.

—¡Y donchs!—vaig dirli, acostantm'hi,—¿ara estéu ocupat en las brigadas del Ajuntament?

—Si senyor,—va respóndrem,—empedro.—

Y després va anyadir, fent la mitja rialla:

—¡No puch sortir dels empedrats! Es la mèva *planeta*.

A. March.

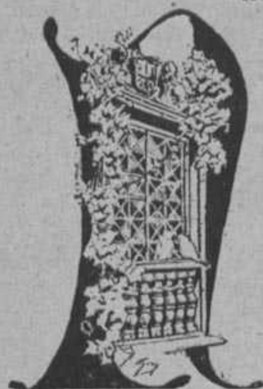
ALREDEDORS DE BARCELONA.—*Pedralbes.*

Atmósfera clara, ayres purs, dilatadas vistas, llum espléndida, matons famosos... á cada pás una parella, y cada parella un drama, una comedia de costums... ¡ó una *sarsuela*.

BALADA D' ESPANYA.

(Parodia de la Balada de Catalunya de D. Ventura Ruiz Aguilera.

I.

OSTRA Espanya tè una filla
tè una filla traficant,
que per ferla tornar pobre
tot quant tè li gastará.
Del sillò en que está ajassada
va seguintne lo compás:
zim, zam,
zim, zam,
y respón mentres la gronxa,
s' enfila ó baixa, vè ó va,
zim, zam,
zim zam,
ab cants flamenchs que l' ajudan
á dormir y á badallar.

II.

Espanya digué á sa filla,
ja fa d' aixó un grapat d' anys:
—«Ma riquesa, filla mèva,
ni volent s' acaba may.»
—«Mare—respongué la filla—
t' equivocas, ja veurás;»
zim, zam,
zim, zam,
y gastant á trotxe y motxe
en convits, festas y balls,
zim, zam,
zim, zam,
embustero féu quedarne
l' altiu accent maternal.

III.

«Espanya, ma nobla mare,
no tens res y vull gastar;
espavilat, búscat quartos;
mas germanas te 'n darán.»
A sa mare aixís va dirli
la donzella ab fums reals;
zim, zam,
zim, zam;
lo sillò mès fort la gronxa
y per toros y caballs,
zim, zam
zim, zam,

grans toríns maná aixecarne
per fè á sa mare inmortal.

IV.

Espanya per contentarne
de sa filleta l' afany,
á totas sas altras fillas
fa com negras treballar,
y dins dels tallers las unas
y las altras per los camps,
zim, zam,
zim, zam,
ni aixada ni llensadora
en repós deixavan may,
zim, zam,
zim, zam,
y Madrit qu' es l' altra filla
se gastava tots los guanys.

V.

Espanya admeté los tractes
d' extranjera gent audás,
y satisfets se vejeren
de Madrit los cortesans.
Sas altras fillas volent'ho
ja no poden treballar;
zim, zam,
zim, zam,
y los gemechs alternantne
per los pagos y 'ls tractats,
zim, zam,
zim, zam,
la camisa que 'ls hi queda
á robá'ls hi va l' embarch.

VI.

Espanya, perque no 't faltin
ricas galas que ostentar,
del front de tas fillas rajan
gotas de sanch treballant.
Si tot lo que guanyan ellas
Madrit s' ho tè de gastar,
zim, zam,
zim, zam,
no oblidis qu' estás injusta,
puig si arribas á oblidá'u,
zim, zam,
zim, zam.
la aixada y la llensadora
clot y mortalla 't farán.

Rosendo Arús y Arderiu.

BARREJA.

Un jutje municipal de un poblet de montanya enviá un ofici al de primera instancia del partit, dihentli:

«Esta mañana se ha *esllabisado* el techo de la capilla de este pueblo, causando heridas graves al cura y al *sagristan*. Afortunadamente no ha habido que lamentar ninguna desgracia personal.»

—

Los amichs son com los llums d' oli; si no se 'ls unta, fan mala cara.

—

Tos ulls diuhen que m' estimas,
tos llabis m' ho solen dir
y mon cor me diu que pensas
ab tothom menos ab mí.

—

Ab tantas donas com hi ha al mon ¿se 'n contan gayres de bonas per casarse? Lo matrimoni es com una rifa: molts bitllets y pocas sorts.

BENET ROIG.

SOTA 'L VANO.

Xiu, xiu... no sé lo que explican...
«jove... al vespre... atrevit... guapo .»
¡Y que se 'n diuhen de cosas
sota 'l vano!

AL PEU DE LA LLETRA.

Abrassats en Joanet y la María
tan fort ell la estrenyía,
qu' ella digué: —Ay, afluixa, que pateixo.
Mes ell li respongué: —Nena, segueixo
lo ditxo aquell que diu que tè poch seny
aquell que molt abrassa y poch estreny.

DELFÍ ROSELL.

LA CANTAORA.

—Suspiros que de mi boca
y de la tuya saldrán...
—¡Ole, ole!
y de la tuya saldrán...
—¡Viva tu mare!...
Si en el camino se encuentran
—¡Viva la *grasia!*
Si en el camino se encuentran..
(te 'n farán pagar vint rals.)

UNA MAMÁ SERIA.

Una mamá molt seria 's nega á deixar anar á las sevas fillas á una reunió en companyía de dos joves que las hi fan l' aleta.

—¡Déixins'hi anar, mamá!... exclaman las nenas.

—Pero senyora...—diuhen los joves—¿per qué no vol que vingan?... Vosté ja sab que aquella es una reuniò decent... Allá 's conversa... allá 's juga á prendas... allá 's balla...

La mare ab accent imperatiu:

—*Nada*: á ballar, al llit.

L. Mosca Diva.

CANTARS.

Perque vaig neixe segon,
á mí 'n diuhen *cabalé*
y 'ls cabals que tinch de casa
es ser mosso del *hereu*.

—

A la porta del quartel
cantava ahí un centinella:
—¡Qu' es pesat servir al rey!
¡Y qué tarda la llicencia!

—

Sent soldat del rey de Espanya
tres feridas ne hi guanyat.
Y 'l rey me ha dat per tot premí
llicencia per 'ná á captar.

—

Cinch fills lo cel li doná
y fa 'l pare á un sol hereu.
De si ha partit ab conciencia
ell dará comptes á Dèu.

Eduart Vidal Valenciano.

MULLER PREVISORA.

Com que diu que á Barcelona
hi ha per tot tants trenca-colls,
ella 's va empenyá' en seguirlo
tan si vols com si no vols.

MÁXIMAS.

La dona no tè mès valor que 'l que l' home li dòna.

—

L' amor de dona es com una flor: de primer tot son essencias perfumadas; desprès se desvaneixen las aromas y surten las espinas.

—

La dona porta las calsas amagadas.

—

Al casarse una dona comensa l' aprenentatje de sogra.

—

L' amor, per lo que respecta á l' home, es cego; mes per lo que toca á la part contraria, jo crech que hasta hi véu massa.

Candor Salamé.

HIGH-LIFE

Respecte al pobre xicot
que 's casa ab una *ayga-lifa*,
si es qu' ella no dú un bon dot,
ja pot dir que ha tret la rifa.

UN CAS.

Diu que van descubrí 'ls sabis,
d' un planeta, no sè quín,
l' existencia de la terra
en que nosaltres vivim.
Un cop fou la cosa certa,
lo primer que 'ls va ocurrir
va ser buscar la manera
de trasladarse hasta aquí.
Van traballar com uns negres
per fer algo de profit,
y al últim van conseguirho
y ja 'ls teným cap aquí;
no sè si van veni' ab barco
ó si van veni' ab carril;
siga del modo que vulga,
lo cert es que van venir.
Arriban; van ferse cárrech
de lo qu' es la terra en sí,
y quan tot mirat ho tenen
se 'n tornan al sèu país.
Un cop allí ab gran desfici
los hi preguntan qué han vist.
—¿Están millor que nosaltres?
¿es més lleig? ¿es més bonich?
Y 'ls sabis sols ván respondre:
— Miréu com están allí,
que mantenen grans exércits,
hi han polissóns, hi han civils...
quan un vol sortir de casa
si vol sortí algo tranquil,
posa deu panys á la porta
y encare dupta en sortir.

S DEL PALAU.

UN AMERICANO.

La familia de D. Jordi, que anava 'l día del Dijous sant á seguir monuments, al ser á la Plassa de Junqueras topa ab D. Pancho, un americano carregat de anells y de joyas.

Se saludan, encaixan afectuosament y pregunta la senyora de don Jordi:

—Qué tal D. Pancho ¿ha seguit gayres iglesias?

—Sí, señora: hasta ahora habré seguido *cosa de unas trese.*

—¿Y quína li ha agradat mès?

—Si le tengo de ser franco, la de *la Lavativa.*

—¿Cóm diu?. .

—Aquella capilla tan pequeña de la calle de San Pedro más bajo. ¡Volía dir l' A*juda*!

A. PALLEJÁ.

LA PERLA Y 'L DIAMANT.

Qüento cani-cular.

La *Perla* es la gosseta del cansalader de la cantonada del carrer de la Nèu de Sant Colgat. Una galgueta inglesa mès aixerida y mès mona no hi es en tota la ciutat, ni pot ser á Catalunya, ni tal vegada al resto d' Espanya. Lo qual fa que la cansaladera (que no tè familia) la mimi, l' amanyagui y la regali com si fos una filla.

Y la *Perla*, ingrata y coqueta—¡al fí femella!—paga aquell carinyo de la sèva mestressa, donantli tota classe de disgustos. ¡Dèu nos guard' de una gossa, quan tè 'l cap plé de pardalets!

Fins que un día ¡horror y vergonya! la *Perla* dona senyals inequívocas de maternitat. Gran indignaciò de la cansaladera. ¡No ho hauría dit may! ¡Oh, y lo mès horrible es que 'ls cadells son ordinaris y de una rassa molt inferior á la de la mare!... ¿Quí será l' autor de aquesta desgracia? Es precís averiguarho.

Lo cansalader, instigat per la sèva dona, á la qual no pot negarli res, pren informes del veynat. Clar ho diu lo refran: «per fondo que 's fassa 'l foch...» y al fí, desprès de molt inquirir no li cab dupte... Hi ha xicots que ho van veure. L' infame seductor de la *Perla*, es lo *Diamant*, una bestia de mala mort, lo gossot de la matalassera.

Aquesta indignitat clama venjansa al Cel. Lo cansalader, desprès de manifestar á la sèva dona 'l resultat de las sèvas investigacions, pren lo sombrero y vestit de pontifical, ab ayre grave y solemne, s' encamina á veure la mestressa del seductor de la *Perla*.

—Perdoni vehina, sento tenir que molestarla. Vosté tè un gos...
—¡Cóm!... ¡Qué!... ¿Tal vegada ha mossegat á algú?...
—No 's tracta de això, senyora, sinó de una cosa mès seria.
Van parlar llargament, van discutir ab cert calor, y no deguè ser molt satisfactori 'l resultat de aquella entrevista;

per quant lo cansalader va retirarse de la presencia de là matalassera un bon xich enfadat y altament pensatiu.

Ja no li cabía dupte: 'l tal *Diamant*, á pesar del nom que duya, era un gos lleig, bordissench, entremesclat, petè, indigne de alternar ab la *Perleta* y molt menos de ser lo pare dels sèus cadells.

Ab tals impresions, se celebrá á la rebotiga concell de familia, ab assistencia del fadrí, l' aprenent y la criada. Los acorts que allí 's van pendre, desprès de una discussió detinguda y animada aquesta es l' hora que no han arribat á posarse en clar.

No obstant, algú va arribar á traslluhir que la cansaladera havía sortit sigilosament de casa seva, camí de una torre que tenían á la vora del Coll, emportantse'n ab ella la *Perla* y tota la séva descendencia.

Y dos ó tres días desprès, desapareixía també del barri, de una manera misteriosa, l' enamorat *Diamant*, deixant sola, trista y desconsolada á la infelís matalassera, sense que bastessin á calmarla 'ls molts cuidados y atencións dels séus amichs y coneguts.

Ja se sab: tothom estima 'ls sèus.

Molt va parlarse entre 'ls vehins de aquella desapariciò repentina, inexplicable.

Y mentres alguns asseguravan haver vist en lo *Circo eqüestre*, al pobre *Diamant*, vestit de *clown* y convertit en un verdader artista que feya las delicias de la concurrencia... ¡pobret, era tan inteligent!

altres, murmuravan á cau d' orella, que en lo mès negre de una nit, los havía semblat veure al cansalader y als sèus dependents emportantse'n al desventurat *Diamant*, entre tots tres y agafat pèl coll perque no poguès cridar.

Pero ningú dels que aixó deyan de baix en baix se atrevía á assegurarho ni á respondre'n. Ningú 's volía comprometre.

Passaren días y mès días... Anaren esborrantse los recorts ingrats... La pau reyná en lo barri. Arribá per últim la festa de Sant Martí, lo sant del cansalader, quí per desvaneixer duptes y sospitas y captarse de nou l' amistat de la matalassera, va enviarli una plata de butifarras ab un rétol que deya: «Son de tota confiansa y fetas expressament pels amichs.»

Y en proba de qu' eran pèls amichs, que la matalassera y la *Perla* van menjárselas totas. ¡Quí havía de dirli al pobre *Diamant* que trobaría honrada sepultura en lo ventrell dels dos sers que mès l' estimavan, la *Perla* y la matalassera!

J. Cuchy.

UN MATRIMONI DESIGUAL.

Los mistos fregant s' encenen
y als puros ré 'ls fa cremar...
Ella, pobreta, es un misto
y ell es un puro d' estanch.

A UNA GELOSA.

Se qu' estranyas molt, nineta,
y fins tatxas d' inconstancia,
'l no venir jo á las nits
com avants acostumava,
á jurarte 'l pur amor
que á mon pobre cor inflama,
per entre 'ls negrosos ferros
del finestral de ta casa,
que ab sa duresa irritant
de tú, ¡mon cel! me separan.
Se que 'm tractas de perjur,
versátil, poca paraula,
fals, hipócrita é ingrat;
y que feta un mar de llágrimas,

diu∫, que al oblidarte jo,
es sols perque estimo á un' altra.

. . . .

¡Oh! per Dèu, ma bella aymía,
recobri 'l tèu pit la calma!
¡De tos negres ulls aixuga
tantas llágrimas amargas.
¿Cóm vols tú, nineta hermosa,
mon pensament, ma esperansa,
cel blau del mèu porvenir,
estel que guías mas plantas,
que inhumá t' haja oblidat
per dar lo mèu cor á un' altra?
¡Per Dèu no pensis de mí
—si es que no vols ferme ultratje—
lo que sols digne es de cors
plens de falsía y de infamia!..
Si bè es vritat fa cinch nits
qu' he faltat ab tú, m' aymada,
no es perque t' haja oblidat
per posá' amor á cap altra,
puig so d' aquells d' «un sol Déu,
una Patria y una dama»...
Si he faltat... ¡te serè franch!
¿sabs quina ha sigut la causa
per la que infundadament
han llensat tos bells ulls llágrimas
al sentí 'l roséch del còrch
de la gelosía amarga?..
...Perque apreta massa 'l fret
y tinch la capa empenyada.

Alfons Adam.

UN VEHÍ DEL ENSANCHE.

Al sortir de casa.

Al tornarhi.

EN UNA FONDA.

—¡Noy! ¡Mosso!...
—¿Qué se li ofereix?
—Pórtam un ou que sigui bèn fresch.
—*¡Voy!*
Passan cinch, set minuts y l' ou no vè.
—¿Y donchs qu' hem de fer? ¿Que no portas l' ou?
—Dispensi: ara s' está refrescant.
L' estùpit del mosso l' havía tirat á la bujola, ahont se posan en fresch las ampollas de ví...

P. DE A.

UNA CONCURRENT A LA *SOIRÉE* FABRA.

—¡Ay quina gracia que 'm fá veure al arcalde ballá!...

BONA SOLUCIÓ.

¡Catatrinch!...
Aquest soroll es lo que fa al trencarse un vidre del restaurant de una estació, al topar ab ell la maleta de un passatjer que va depressá.
Surt l' amo cridant y alborotant.
—Bè, home, no cridi, no cridi, diu lo senyor. ¿Quán val aquest vidre?
—Déu rals.

—Aquí tè un duro, tórnim lo cambi.

Lo fondista se 'n va al taulell, y mentres obra 'l calaix, se sent sobre l' andén la véu sagramental de:

—Señores viajeros, al tren.

Llavors lo passatjer clavant un cop de puny á un altre vidre, exclama:

—No busqui mès: estém en paus.

C. B.

Un gomòs á un mistaire:

—¿Que tè mistos bons?

Lo mistaire ab molta sorna:

—¿Qué sab si may n' ha comprat de malalts?

—Nó vull dir aixó...

—Ja entench: vosté voldrá mistos de pet.

Lo gomòs tornantli la pilota:

—Fugiu, home, fugiu: no 'n vull de tant indecents.

—

Desde 'l Passeig de Colón:

—¿Creurás que desde aquí veig als soldats de Montjuhich que 'ns están mirant?

—No me 'n parlis; jo fins sento á dos qu' están dihent mal de nosaltres.

ANTONET DEL CORRAL.

AL AGUAYT.

Al primer pagés que passi,
—vaji avall ó vagi amunt—
li venta *perdigonada*...
Sempre tè 'l cartutxo á punt.

EPÍGRAMAS.

—La sèva dona l' enganya,
va dí 'n Maurici á Don Pere.
—Que la Rosa... ¿será cert?
¡quína desgracia la mèva!...
¿Pero vaja, ho diu de serio?
—¡No haig de dirho! 'M pot bèn creure,
ja hi pot bèn pujar de peus.
—Descuydi, la rabia 'm crema!
. . . .
Y Don Pere á sa muller
va patejar aquell vespre.

—

Dihent que traballava massa
exclamava en Manelet
ab veu trista y compungida:
—¡Déu mèu, que n' hi fòs de greix!—
Y no deya cap mentida,
puig desprès vaig sapiguer
que tenía una botiga
al Born, de cansalader.

JUST ALEIX.

—

Una *prima-dona* sè
que tè veu de molta estima,
y 'm xoca 'l títul que tè,
puig jo que la conech bè
sè que la *dona* no es *prima*.

—

Un comerciant poderós
qu' es ademès molt xistós
y tè molts corresponsals,
m' explicava l' altre día
que tè *relacions formals*
ab un senyor de Almería.

J. BARBANY.

AMORS CASULANS.

—Vaja beneyt, no diguis aquestas cosas... Mira que 'l papá escolta.

UNA SOIRÉE.

La mamá toca 'l piano,
la filla canta romansas,
y 'ls pobres que han de sentirlas
agafan la gran migranya.

CONSEQÜENCIAS Y RESULTATS
DE LA NOSTRA EXPOSICIÓ UNIVERSAL.

Un expositor.

A poden dir lo que vulguin! Es cert que hi tingut de fer alguns gastos, pero tambe hi pescat medalla d' or. ¿Qué 'ls sembla? *Polvos para matar ratas, premiados con medalla de oro...* ¿No es veritat que això vesteix molt? .. Vaig á ferme fer targetas novas, ab la medalla pintada á dalt de tot...

.·.

Una noya casadora.

—¡Té! Total no ha sigut res. ¡Jo que cada tarde 'm feya acompanyar á la Exposició per la mamá, refiada de que aquell jove... de mica en mica s' ani-

ría declarant...! ¡Temps perdut! Ara resulta que 'l tal jove es turch y demá se 'n va á Constantinopla... y jo 'm quedo á la lluna de Valencia...

∴

Un home pacífich.

—¡Malviatje l' *Asposició* y qui l' ha inventada!... Tres mesos seguits fent com qui diu de fondista: quan s' en anavan uns parents, venían los altres. Primer van baixar los nebots de Torelló, desprès los cosins d' Altafulla, desprès aquella llopada de Riudevitlles, desprès lo cunyat y la germana... ¡Y, anda! ¡gasta, sufreix molestias y acompányals per tot arreu!... ¡Ditxosa *Asposició!*

∴

Un que sempre havia estat bò.

—Sí, senyor, sí; 'l metje ha donat en lo blanch. Aquest dolor á las camas no 'm pot venir de res mès que de las tardes passadas sobre la humitat d' aquells jardins, y las nits tomant la serena... ¡Jo ho hagués sapigut que la Exposiciò havía de donarme tan bons resultats... no m' hauría *exposat* d' aquesta manera!

∴

Un que hi tenia un «bar».

—¡Dos cents durets de *mi vida*... hont heu anat á parar! A mí ja m' ho semblava que allí no s' hi podía fer negoci; pero 'm van comensar á entábanar, que sí, que sí, que sí, qu' era qüestiò de guanyarhi una pila de mils duros, que si deixava escapar una ocasiò tan bona era un ase... Resultat: que per no deixar escapar l' ocasiò, hi deixat escapar dos cents duros, que se 'm han convertit en fustas vellas, ampollas vuydas, una vela estripada... ¿Quí m' ho compra tot per sis pessetas?

∴

Un animal.

—Donchs á mí m' ha agradat axó de la Exposiciò. Per mès que un haja vist mòn, sempre 's troba ab que hi ha cosas que ignora. ¡No n' hi vist pocas á la Exposiciò, que ni sisquiera las somiava! ¿Veyéu? Encara no sabía que al extranjer se fessin casas de pots de vidre y olivas confitadas y á la Exposiciò ho he sapigut. Diu que á la Xina totas son aixís.

∴

Un pobre.

—Ja se sab: nosaltres sempre aném á sota. Ara diguéume perqué 'ns han hagut de tancar lo *Parca*, l' únich puesto que teniam per esbargirnos á las festas...! Diu que á dintre hi han fet una... no sè qué... una *Insposició*... pero ¡entréuhi!... val una pesseta, un pa de sis lliuras.. ! ¡Tira!...

.˙.

Un arcalde primer.

—¡Ah! Estich que revento de satisfacció. ¡Hi sortit ab la mêva! Hi fet la Exposició, hi donat cent cinquanta nou banquetes, m' han concedit set ó vuyt creus, hi rebut reys, prínceps, duchs, marquesos, condes!... Y ab tots m' hi fet amich. ¿Qué tal? Gracias á la Exposició, estich relacionat ab lo millor de tot Europa...

FANTÁSTICH.

ECLIPSE DE SOL.

Aquí 'ls sabis l' observan ab'ulleras
y qui ulleras no té ab vidres fumats:
hi ha qui diu que designa grans desgracias,
hi ha qui plora y qui tem y está esbarat.
Al Assia 'ls uns l' adoran y altres fugen
al galop de camells y d' elefants,
y 'ls negres africans li tiran fletxas...
Y á mi tan se me 'n dona, la vritat!

CANTARELLAS.

Es tan, nena, 'l que m' agrada
poder aná' al tèu costat,
que hi vindría tot lo día...
si 'm paguesses lo jornal.

—

Te vaig demaná un recort
y un revés me vas donar,
dihent que alló era lo millor
perque ho pogués recordar.

—

No diguis mès que soch serio
puig dirías una guatlla. .
¿Que no ho reparas, nineta,
que fins rich per las sabatas?

CANDOR SALAMÉ.

DE QUATRE POTAS.

En Peret es un xicot ingénuo, y que ab la major bona fé diu cada espatotxada que canta 'l credo.

Estant un día discutint ab un senyor, no sè de qué devían parlar, que 'l senyor va dirli:

—En fí, Peret, aquesta qüestió deixemla estar, perque li hauría de tocar molts punts y...

—No hi fa res... Tóquime'ls, tóquime'ls—contestá en Peret ab una ingenuitat encantadora.

FRASCUELILLO.

DAVANT DE LA INSTALACIÓ DELS SABATERS.

—Mossén Pau... ¡miri, miri quantas sabatas ab civella!...

—¿Sabs, Tecla, que 'ls eclesiástichs de ciutat, tenen un péu molt xich?

PARODIA.

Contan de un rata que un día
tan vanitòs se mostrava,
que á tot arreu s' alabava
dels rellotjes que cullía.
—¿N' hi haurá cap mès, repetía
que hi vaji mès llest que jo?
Y quan va posarse á tó
li féu observá en Rosendo
que un altre de mès tremendo
li birlava 'l mocadò.

F. DE P. JUANICO.

SINFONIA EN CLAU DE *SOL.*

Per tots igual brilla 'l sol
que ilumina cel y terra;
mes quan arriba l' hivern
cada hú 'l pren á sa manera:

l' infancia al jardí jugant;
al terradet la vellesa;
y l' hermosa juventut
passejantse en carretella.

PENSAMENTS.

Si desitjas ferte célebre, clávat un tiro al mitj de la Rambla, y á las dotze del mitj día.

—

Lo descans sols es bó pèl qui traballa.

—

Hi ha joves que 's posan á festejar perque aixís los hi sembla que son majors d' edat; en cambi hi ha vells que festejan perque 'ls sembla que tornan als divuit anys.

J. Abril Virgili.

LERI-LERI.

I.

Dematí la xerradissa
dels aucells m' ha despertada,
qu' en lo fruyterar del hort
alegres saltironavan.
Som oberta la finestra;
al lluny clarejava l' auba
y 'l cor m' ha donat un salt,
y un bes l' oreig, á las galtas.
M' he vestida dels diumenjes,
ma cabellera he trenada,
y al tercer toch de la missa
ja 'l fossaret travessava.
Missa matinal, ¡qu' es bella!...
també hi era l' heréu Salva;
quan giravan lo missal
ell y jo també 'ns giravam.

¡No sè perqué de diumenjes
sols n' hi ha un cada senmana!

II.

A plassa surtint de missa
hem ballat unas sardanas:
may la veu de la tenora
més alegre m' ha semblada.
L' hereu Salva al ball m' ha treta
y tot lo poble 'ns mirava;
es un gust lo ballá' ab ell...
¡quín fe 'ls punts y donarse ayre!
¡Quántas y quántas serían
las noyas que m' envejavan!
Es clar, com ell sempre riu,
diuhen que á totas agrada.
¡Fins m' he tornat roja y tot
de tan y tan que 'ns miravan!
Mes, no sé cóm ha sigut,
que han acabat las sardanas.

¡No sè perqué de diumenjes
sols n' hi ha un cada senmana!

III.

Com van ferme pabordesa
he anat, al llevant de taula,
ab mon paneret de rosas,
pèl poble á passar la capta.
Tot eran enhorabonas
per las casas ahont entrava,
y 'm preguntavan quín ram
guardava pèls de ca 'l Salva.

¿Ves quín ram? pensava jo,
un d' igual á tots los altres,
y ab tot, no 'n ha pas sigut,
y 'l perqué no sè esplicarme.
Com me davan sous y sous,
flors y mès flors jo allargava;
sols una n' he dat de franch...
no la crech malaguanyada.

¡No sè perqué de diumenjes
sols n' hi ha un cada senmana!

IV.

Desprès. cap al tart, á beure
á Pont de Molins baixavam,
mas amigas rihent totas,
los fadrins movent gatzara.
Servidor m' ha estat l' heréu,
m' ha dat anissos de frare
y, prenentme 'l got del dits,
ell mateix m' ha duta l' aygua.
¡Qu' era fresca!... ¡quína set
he tingut aquesta tarde!
¡Oh, y ell? ni esbandia 'l got
d' assedegat que 's trobava.
—¡Alsa, alsa! 'ls companys li deyan,
aprofitat que ara 't vaga...
Jo primer no 'ls entenía,
desprès ho dissimulava.

¡No sè perqué de diumenjes
sols n' hi ha un cada senmana!

V.

Que m' estima per fi ha dit,
quan á vila 'ns ne tornavam,
y jo, al moment, no he sabut
contestar ni una paraula.
Fins á diumenje vinent
per pensarmhi ha volgut darme,
y ab una estreta de ma
m' ha deixat al péu de casa.
No he sopat gota ni gens...
me trobo molt desvetllada ..
tinch mitj cubriment de cor...
y 'm sab greu no se' á dissapte.
Sis días tinch per pensarhi,
no me 'n ha dats pochs ni gayres!...
Sis días d' está anguniosos...
cinch y mitj hi son de massa.

¡No sè perqué de diumenjes
sols n' hi ha un cada senmana!

FRANCESCH UBACH Y VINYETA.

HISTÓRICH.

Trobantse la reyna regent á Barcelona, un pagés preguntá á un municipal:

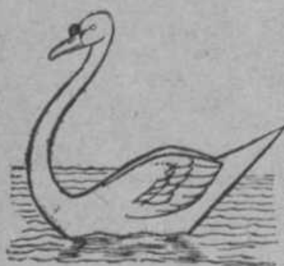
—Escoltéu, mestre: ¿ahont va avuy la reyna?

Lo municipal medintlo de cap á peus:

.—A donde le dá la *real* gana.

E. Ll.

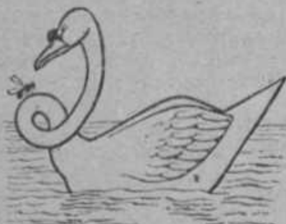
LO CISNE Y LA MOSCA.

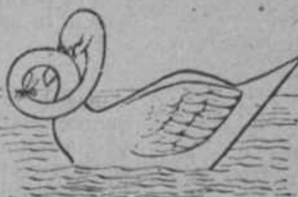
1.—Lo cisne bogava;
la mosca brunzia.

2.—Ep mestra, que callis,
no estich per musicas.

3.—¿Ah, sí, ara aquí 't posas?
Espera una mica!

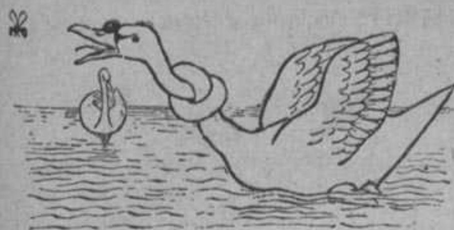
4.—¡Veurás qué resulta
de moure bronquina!

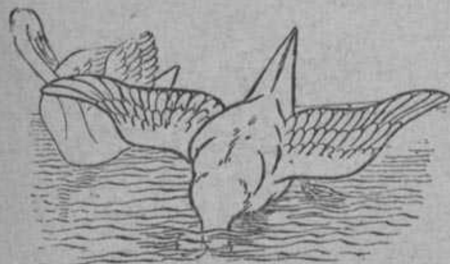
5.—No fujis, no fugis
que vinch desseguida.

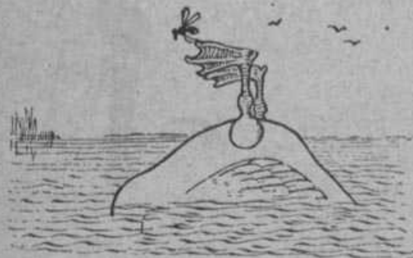
6.—¿Tú 't creus que una mosca
pot riure's de un cisne?

—¡Nyach!.. ¡Nyach, que m' escanyo! ¡Socorro!.. ¡Asssistiume!..

Y 'l cisne vol veure si la aygua l' alivía.

Y canta victoria la mosca atrevida.

MOSÁICH.

A un escultor van preguntarli si sabía qu' era la Curia Romana, y respongué:

—Un motllo de fer sants sense guix ni barro de cap classe.

La mateixa pregunta feren á un moneder fals y vá respondre:

—La Curia Romana, al mèu entendre, es una máquina de fer moneda bona ab encunys falsos.

—

Dos joves, próxims á casarse, examinan un entresuelo sumament baix de sostre, hasta 'l punt de que al entrar ell, frega ab lo cap lo llindar de la porta.

Al veureho, ella, disgustada, suplica al sèu marit que no 'l llogui.

—Al contrari, diu ell: aquesta habitació té per mí una ventatja. Axís lo día que per entrar á casa tinga de abaixar lo cap, coneixeré que m' enganyas.

—

Entre las moltas y variadas definicions que de la vida han fet sabis filosops, distingits químichs, famosos metjes y renombrats metafísichs, hi ha que anyadirhi la que feu un amich mèu, fadrí barber y estudiant de segon any de medecina, que diu:

—La vida es guanyarse la teca á cambi de raper unas quantas barbas.

L. M^a. Diva.

PERFILS Y CAPRITXOS, (per *Julián.*)

1. En una tertulia:—«¡No passis de llarch, mico filòs!»—2.—«¡Vaya un *miquel!* Me pensava fè 'l *Tenorio* y he fet l' ase.»—3. A ca 'l metje:—«Veji aquesta criatura: no 'm tasta res, y no fa mès que plorar.»—4.—«¿Y aquest lloguer? ¿Qué 's pensa que visch del ayre del Cel?»—5.—«¡Prudencia Sr. Tocino, no 's perdi!»—6 —«*Commençons: la salle est pleine.*»—7. ¡Bona vida, si no s' estès sempre ab la pò' al cos!—8.—«¡*Pietá, pietá di me!*»—9. ¡Los uns tant y 'ls altres tant poch!

LA VENJANSA DIVINA.

Quan jo era petit, un dia
que plovía,
y enlluhernava 'l llamp, y 'l tró,
horrorisant á las vellas,
las reunía com ovellas
dintre 'l temple del Senyò,

lo vicari un sermó 'ls feya:
y 'ls hi deya
que era 'l llamp lo missatjer
de la venjansa divina,
que decretava la ruína
del que heretje volgués ser.

. . . .

Y al momet que jo n' eixía,
destruhía
quan trobava en rededor
un llamp que féu munt de estellas
l' altar de enfront de las vellas
y matá al predicador.

ENRICH OLIVER.

REFRAN ADOBAT.

Nena finestrera
se cansa de ser soltera.

UN VIUDO.

Estava trist, afligit y ab la cara se li veya que havía tingut una desgracia Y si no ab la cara se li hauría conegut ab lo trajo.

—¿Per qui portas dol?—vá preguntarli un amich.—¿Qué has tingut alguna novedat?

—Sí, noy, se 'm acaba de morir la dona. ¡Pobreta! La pena l' ha morta.

—Pero escolta ¿no estavas separat d' ella feya deu anys?

—En efecte: pero per això la trobo á faltar.

—¿Com s' entén?

—¿No veus qu' ara resulta que no estich separat de ningú?

DR. TRANQUIL.

DEL MÉU CAP.

L' instrucció forma 'l nostre sèr, mentres que la educació 'l puleix.

—

La imaginació es lo motllo de la ciencia; y la memoria 'l calaix de sastre de las ideas.

—

Lo dupte es lo mès ferm impulsor del progrès: sense 'l dupte temps há qu' estaríam parats.

—

Val mès una frasse célebre que un discurs famós.

—

Lo mirall es la desgracia de moltas familias.

—

La presunciò es una ratera; l' elegancia la rata, y la modista 'l gat (ó la gata.)

. . . .

Moltas vegadas qui escriu mès pensaments, es qui pensa menos.

J. Barbany.

RIMA.

La porta va tancarse, las cadenas
van fer soroll de mort:
va sentirse un udol que feya llástima
repercutint al cor.

—

Va invadir lo mèu sèr, greu y recansa
de trobarme en tal lloch
semblantme que ab gemechs te despedías
pera sempre del mòn.

—

¡Has mort ja pera mi!... Cert *llas* infame
causá nostra dissort!
¡Pobre gos!... ¡Malehit llas!..! Malehits homes!...
¡Malehit carrretò!

B.

LO CABECILLA.

Lo bó del *reverèndo* acabava de dir la missa, quan varen presentarli 'ls presoners.

La escena, en un recò de montanya.

Una penya cayguda, sombrejada per l' espés dosser de una revellida figuera, servía d' ara, y una bandera carlista d' estovallas.

Los soldats de D Carlos, arrenglarats, muts y ab lo fusell en bandolera permaneixían genolls en terra. Lo sol, un sol de Pasqua florida, inundava de llum y de calor aquell sonorós y escalfahit raser de rocas. Tan sols de tan en tan lo aleteig de un que altre merlot interrumpía la canturia del pare capellá y la veu del ajudant.

Part damunt, sobre l' aspre carena de la serra, se destacavan las siluetas inmóvils dels centinellas que semblavan petrificats.

¡Singular espectacle 'l de un capellá guerriller oficiant en presencia de la sèva gent y ab las armas al cinto!

Posat estátich; faccions farrenyas y ennegridas per l' intemperie; cert ascetisme sense palidés y sense aquellas sombras que deixa la clausura; ulls negres, menuts y penetrants y un front crusat de grossas venas com cordas qu' estaquessin lo pensament, comunicant invencible tenacitat al esperit.

Cada cop que 's girava de cara al auditori murmurant *Dominus vobiscum*, se li veya per sota la casulla l' uniforme, la culata del revólver y 'l mánech de un gros flamench de mollas.

—¿Qué será de nosaltres? se preguntavan ab angunia los pobres presoners. Y durant la missa recordavan un per un tots los actes salvatjes que tant mala fama havían conquistat al terrible cabecilla, fins entre 'ls mès sanguinaris del exércit realista.

Pero, afortunadament per ells, aquell dematí lo belicós capellá estava de filis.

La missa á l' intemperie, una victoria obtinguda 'l día avants sobre las tropas y fins las alegrías propias de la Pasqua iluminavan ab un vesllum de bondat y satisfacció sa cara avinagrada.

Un cop dita la missa y en tant que 'l sagristá desguarnía l' altar ficant los ornaments en una alforja, lo cabecilla s' encaminá pausadament envers los presoners.

Eran aquests una dotzena de carrabiners republicans rendits des-

---

PERFILS FEMENINS.

Quan un jove la rodeja
l' escama tot desseguit
parlantli de matrimoni..
Francament, *té massa pit.*

près d' un día de combat y una nit d'angoixa. Esgroguehits, desfigurats per la fam, la set y la fatiga, s' apretavan uns ab altres com los béns en lo corral del escorxador. L' uniforme esparracat, las corretjas á tres quarts de quinze, cuberts de pols desde 'l rós á las polaynas, tot contribuhía á donarlos l' aspecte desastròs del vensut, en qui l' abatiment moral y 'l cansansi físich se revelan y 's confonen.

S' encará ab ells lo cabecilla, dibuixantse en sos llabis una rialleta triunfal. No podía ocultar lo molt que li agradava veure'ls á ells, soldats de la República, decaiguts, macilents, espallifats entre mitj dels carlistas bèn nutrits, montanyesos robustos y escardalenchs com garrofers.

—¡Cóm hi ha Dèu, minyons—los hi digué ab ayres de protecció —que la República no tracta gayre bè als sèus defensors! Esteu mès flachs que 'ls llops dels Pirineus en temps de congesta... Altra es la vida que tenen los soldats de la bona causa. ¿Quí de vosaltres vol probarho? Donchs preneu la boyna blanca, y tan cert com som á Pasqua, que 'us perdonarè la vida, tan sols alséu lo crit de «¡Visca 'l rey!» Si ho féu, haig de manar que tot seguit se 'us donga virosta, ni mès ni menos que als dem s individuos de la partida.

No havía encare acabat de parlar, que ja 'ls crits de «¡Visca don Carlos!» ressonavan per las concavitats de la montanya.

¡Infelissos! L' afany de salvar la pell... l' olor de la vianda que ja semblava retornar sos desmayats ventrells... la llibertat y l' ayre de la campinya... ¡qué mès tentador que tot axó!

—Ala, que se 'ls donga alguna cosa per rosegar—digué 'l sacerdot etjegant una benévola riatllada.

Los carrabiners se retiraren silenciosos.

Tan sols un, lo mès xarrich de la colla, permaneixía á péu dret davant del cabecilla, en actitut altiva y resolta que contrastava notablement ab son aspecte de criatura malaltissa.

Lo cos li venía valder dintre del capot; de las mánigas li sortían dos munyecas esprimpoladas y en sos ulls grossos, brillants y molt oberts, ulls d' árabe avivats per la flama espanyola, hi cremava la febre ó l' entussiasme.

—¿Qué tenim minyò? ¿Qué vols? li preguntá 'l cabecilla sentintse molestat per la mirada fixa de aquells ulls.

—¿Jo? No vull pas res. No espero sinó que decidiu sobre la mèva sórt.

—Res tinch que decidir, he perdonat á tots.

—Als altres está bè; son uns cobarts, y uns traydors... Mes jo no he donat cap visca.

Lo cabecilla sentí una esgarrifansa y medint de cap á péus al presoner, li preguntá:

—¿Cóm te dius?

—Anton Vidal.

—¿De ahont ets fill?

—De Puigcerdá.

—¿Quánts anys tens?

—Disset.

Pochs homes ab barbas trobará la República, quan fins agabella á la quitxalla.

—Es que jo no soch quinto: soch voluntari.

—¿Y no sabs, cap cigrany, que si 'm dòna la gana, vulgas que nó, faré cridarte «¡visca 'l rey!»

Lo carrabiner respongué ab un gesto altiu, plé de despreci.

—¡Cóm! ¿T' estimas mès perdre la vida?

—Mil vegadas.

—Donchs está bè: lo qu' es de aquesta no t' escapas.

Y 'l cabecilla cridá per medi de una senya, á uns quants soldats, que preparant los fusells s' arrengleraren darrera del presoner. Aquest no pestenyava, ni dava la mès petita mostra d' esglay.

Davant de aquella proba de valor, lo cabecilla sentí sombras de compassiò.

—Avants de morir ¿desitjas alguna cosa?

—Sí, voldría confessarme.

—Está molt bè; ajonóllat... Tot justament no m' hi tret encare l' estola.

Y allunyant als soldats ab una senya, s' assentá sobre una pedra preparantse á rebre la confessiò del penitent.

En aquell precís instant esclata un formidable tiroteig en la boca del córrech.

—¡La columna! cridan los centinellas.

Lo cabecilla s' aixeca de un salt, y sense perdre la sanch freda dicta las disposicions necessarias: empunya desseguida lo trabuch, sens recordarse de treures los ornaments, y 's disposa á partir, quan tot de cop s' adona del minyó que continuava ajonollat.

—¿Què fás aquí?

—Espero l' absoluciò.

—¡Ah, es veritat! exclama remugant.

Y alsant la má dreta ab gravetat, beneheix lo cap del pobre jove, y avants d' anarse'n veyent que 'l piquet s' havía dispersat ansiós de pendre part en la acciò empenyada, 's tira un pas enrera, apunta 'l trabuch en lo pols del penitent y dispara á frech á frech.

ALFONS DAUDET.

(Trad. del francés.)

BARCELONA PINTORESCA.

Passeig dels Panteóns,—avants, Salò de Sant Joan.—

LOS XICHS SE FAN GRANS.

—*Historia de un quadro.*—

—¡No está mal aquest quadrot!

—(¡Axó es millor que jo 'm pensava!)

—N' hi dono una pesseta.

LO MARIT GELÓS.

En Mariano es un subjecte
decent á carta cabal,
molt persona, molt formal;
no tè tara ni defecte.
Pero aquest conjunt honròs
queda del tot deslluhit
per un detall malehit;
es horriblement gelòs.
Lo día que 's va casá',
per poch ja tot ho atropella
perque li va semblar qu' ella
se mirava 'l sagristá.
L' endemá mateix, tambè
va armar bronquina una estona,
res, total perque la dona
va enrahoná ab lo carbonè.
En fí, no tè altra manía
que donar voltas y voltas
á las raras pocas soltas
de la sèva gelosía.
Despert, somiant, día y nit,
á prop d' ella ó separat,
sempre 'l veurán preocupat
ab aquest mortal neguit.

* * *

Quan va á passeig ab la dona,
guayta 'l mateix que una fura,
y á cada moment s' atura,
sermonejantla una estona.
—¿Quí es aquell que has saludat?
—No hi saludat á ningú.
—¿No? ¡Que la sabs llarga tú!
Aquí hi ha gat amagat.—
Donan quatre passos mès:
—¿Quí es aquest ximple que 't mira?
—¿A mí? No ho se.—¡Si hasta 's gira!
¡Vés si 't donarè un revès!
—¡No siguis aixís, Mariano!
—¡Prou! Baixa 'ls ulls y acabém...
—¡Pero ..! —¡Mira que riurém!...
Baixa aquests ulls; jo t' ho mano.—
Calculin, prenent la mida
per aquesta poca cosa
si la sèva pobra esposa
ha d' estar bèn divertida.
Ell li registra 'ls calaixos,
ell li escorcolla 'ls vestits,
la interroga, li fa crits,
li examina 'ls alts y 'ls baixos...
L' infelís está cegat
per la seva tontería,

—Dèu n' hi dò. ¡Vaya un llunátich!
—Dèu n' hi dò. ¡Quina troballa!

—¿Qué me 'n diu de aquest quadro?

—¡Psé! N' hi dono un duro.

y res li treu la manía
del ditxós gat amagat.

∴

Un día, soptadament,
va comensá á capficarse,
acabant per figurarse
qu' ella 'l trahía vilment.
—¡Es segur!—pensava l' home,—
¡hi vist en lo sèu sonrís
que la serp del paradís
li ha fet mossegar la poma!
¡Quí sab si en aquest instant,
mentres jo suho y m' afanyo,
ella...! ¡Ah! Si, si, no m' enganyo!
¡lo mèu cor m' ho está cridant!...—
Y 'l gran ánima de cantí,
llest com una bala rasa,
se 'n va correns cap á casa,
pensant trobarla infraganti.
Arriba y truca.—¿Quí hi ha?
—Obra, perversa. ¡Soch jo!
—¡Y ara! ¿á qué vè tot aixó?
—Tú ets la qui m' ho has d' explicá.
¿Quí hi tens aquí dins del pis?
—¡Ay, ay! Ningú.—¿No reculas?
¿Es á dir que dissimulas?
¡Ay si te 'l trobo, infelís!
—¿Aquí has de trobá'?—¡Al malvat
que 'l mèu honor fa malbè!...
No m' ho neguis, perque ho sè:
¡aquí hi ha gat amagat!—
Y sense afegir res mès,
posa 'l sèu espasí en ristre
y comensa á fè un registre,
furgant á tort y á travès.
Del rebost corra al balcò,
del darrera va al davant,
sempre com un llamp, volant,
sense deixar ni un recò...
—¡No li puch trobar la sombra!
¿ahónt es aquest perdulari?
¡potsè es dins d' aquest armari!
¡potsè es sota aquella alfombra!...—
Roig, encés com una fiera,
obra 'ls baguls, los regira...
no 's descuyda res... ¡fins mira
dintre d' una sombrerera!...
Tot es inútil; no 'l troba:
desesperat, xiscla y brama,
quan tot de repent exclama
¿Vol jugar qu' es á l' arcoba?...
Hi va, s' ajup sota 'l llit,
veu un bulto bellugantse,

hi fica 'l cap, s' hi abalansa...
y al moment se sent un crit.
¿Era un home? No senyòs:
era un gat, gros com un frare,
que li va saltá á la cara,
fentli un estrip espantòs.
—¡Ay, ay! ¿un gat amagat?—
va dí ella, tota extranyada:
—¡es la primera vegada
que ho haurás endavinat!—

C. GUMÁ.

—¡Quatre pessetas de ganga!...
—Poch sab lo que m' ha venut aquest ximple.

—Aixó no es quadro per un robavellayre.

—Per cinch duros me 'l quedo.

BONA SORTIDA.

Als pochs días de haver escalat lo poder, un ministre rebé, entre altras, la visita de una persona que 's creya haver contribuhit molt al triunfo del nou gobern y que com á recompensa dels traballs que havía fet, solicitava *no mès* que una Direcciò.

Lo ministre s' excusava dihent que havía de cumplir molts compromisos y que 'ls empleos no arribavan pera tots.

—Pero consideri S. E. que jo m' acontento ab una Direcciò qualsevol — deya 'l tal subjecte.

—Donchs, vaja—respongué 'l ministre—aquí tè la *direcciò*... de casa mèva: carrer tal, número tants.

—

CULLIT AL VOL AL MITJ DE LA RAMBLA.

—Adèu, Emilio.
—¡Hola! ¿D' ahont surts per aquí?
—Baixo de can Duch...
—Sí, ja veig que vas tot afeytadet.
—M' he deixat lo bigoti.
(*Reparant que ab prou feynas se li veu.*)—¿Ahont? ¿A ca'n Duch?

JUST ALEIX.

¡QUINA DESGRACIA!

Ara qu' esperava ab goig
l' herbolari Sr. Roig
retirarse ab las pessetas
y deixar arrels y herbetas,
ha agafat arrels de boig.

V. TARRIDA.

—¡Quatre durets de momium!
—¡Vaya una pessa m' emporto!

—¿Faría 'l favor de deixarme veure aquest quadro?

—(¡Es de má mestra!)

IGNOCENCIA.

—Ay, mare la mèva mare,
tot avuy que n' estich trist;
si no 'm deu de medicina
no deurè triga' á morir.
—Ay, fillet de mas entranyas,
ángel mèu del paradís;
¿qué 't puch dar perque 't guareixi
aquest mal que 't fa patir?
—Lo mèu mal, mareta mèva,
me l' ha dat un serafí
que vaig veure per la Rambla
á las déu d' ahir la nit,
¡Si l' haguessiu vista mare;
crech qu' hauríau mal dormit!
Dú sombrero ab flors y cintas,
porta guants y un llarch abrich,
tot de polvos per la cara
que li minvan lo carmí,
y un gosset molt remonono
lligadet ab un cordill.
¡Ay, quí del gos poguès serne!
al moment jo li vaig dir
Ab uns ulls plens de desfici
vaig mirarla fit á fit,
y ella, ab mitja rialleta,
me digué:—*Adiè joli.*
Jo vaig perdre 'l mòn de vista,
y sentintme 'l cor ferit
cap ab ella vaig anarmen
tal com si 'm portès seduhit.
Se 'n entrá al carrer de 'n Gínjol
y en un palau qu' hi ha allí
unas coplas va cantarhi
del amor mès pur y fi.
¡Si l' haguessiu vista, mare,
quin bè de Dèu de vestit!
Satí groch ab blondas negras,
polacretas de satí,
y unas mitjas vermelletas
que 'm van fer perdre 'l magí.
Foll d' amor al *foyer* entro,
qu' es un lloch qu' hi ha á n' allí
perque 'ls enamorats pugan
desfogarne lo sèu pit.
Allí va tocarm' las galtas,
me va dir *rich* y *cheri*,
un sopá va ferm' pagarme,
y se 'm va quedá 'ls pistrinchs.
¡Ay, mare la mèva mare!
sinó voléu perdre 'l fill,
deume quartos desseguida
per portalshi tot seguit.

—¡Cent duros n' hi dono!

—¡Vaya una rifeta!
—¡Vaya una rifassa!

—¡A veure á aquest plaga de coleccionista si l' encero!

—Ay, fillet de mas entranyas,
ángel mèu del paradís,
pren informes d' eixa dona
que no 'n siga un mal esprit.
Mira que moltas d' aquestas
que 's passejan per aquí
ab cotxe de pela l' hora
y ostentantne bons vestits,
son pare adoba parayguas
ó altres cosas per l' istil.
Fillet mèu no 'n sigas tonto,
calma un poch ton frenesí,
puig l' amor d' aquestas donas
no va als homes, va als pistrinchs.

MAXIMINO.

ACUDITS.

Lo metje 'l polsa, li mira la llengua, li ausculta 'l pit, y arronsant las espatllas diu:

—Vosté no tè res.

Lo malalt respon ab veu trista:

—¡D u lo guard de trobarse en lo mèu cas!

—No sè, no sè... pero, en fi, ¿qué li fá mal? expliquis.

—¿M' aliviará si li dich?

—Sí, home, sí.

—Donchs me fan falta una vintena de duros.

—

Entre amichs.

—¿Quí se t' ha mort, Ramón, que portas dol?

—La sogra.

—¿Cóm se deya?

—Pepa.

- *Amigo*, home, tú sí que pots dir *¡Viva la Pepa!*

ANTONET DEL CORRAL.

ESTIRABOTS.

Mariners que preguntéu
las horas á las estrellas,
preguntéu ahont es la Paula
que 'm déu catorze pessetas.

—

Aucellet, tú que volant
ciutats y vilas traspassas,

dígam si en algún país
no 's paga lloguer de casa.

—

Hermosa nena d' ulls blaus,
de boca com un pinyó,
de llabis vermells com grana
¿sabs que tens un nas molt gros?

—

Si m' estich en un quart pis
no es pas per economía:
es perque baixant l' escala
la sogra 's rompi la crisma.

LL. MILLÁ.

—¿Qué tal, qué li sembla?
—¡Qu' es un Rembrandt com una casa!...

VERITATS.

¿Volen que 'ls indiqui una manera segura de no gastar may cap quarto? Procurin no tenirne.

—

Pera ser plorats lo día que morin, no hi ha com deixar molts inglesos.

—

Las donas que 's pintan son com las decoracions de teatro; no mès fan efecte miradas de lluny.

MIQUELET.

—¿Li van bè mil duros?
—Basta que siga vosté.

EPÍGRAMAS.

Aná l' heréu Salvadó
á veure un drama molt bó
ab sa esposa á Barcelona,
y quan al poble torná,
aixís li va preguntá'
lo noy gran de ca'n Vallbona:
—Tú que haurás estat atent
¿t' agrada mès l' argument,
la lletra ó l' acció del drama?
Y ell respongué:—La vritat
lo que á mí mès m' ha agradat
de tot, ha sigut la dama.

—

—¿Y aquell pico, senyó Hilari,
que fa mitj any tè pendent?
—Don Paulino, no s' apuri
que ja cobrará ab lo temps.
—Home, jo lo que voldría
sería cobrá ab diners.

J. STARAMSA.

—Un aficionat aixís no tè prén.
—Si me 'n demana dos mil tambè 'ls hi dono.

ENTRABANCHS LINGÜISTICHS (1)

—Pénjal al puesto de preferencia, qu' es la joya de la méva galería...

En cap cap cab lo que cab en aquest cap.

¡Ola Laya; voleu oli d' olò?

Tinch cinch pistrinchs y cinch esquellerinchs.

Quim. quí diu qui ha aquí, en Quich?— Diguili que vingui.

Tè 'l llum de plom y dom llom y rom pèl Clown.

Coro general: —¿Ahont dimoni l' hi vist jo aquest quadro que tè tan crit? ¡Si m' arribo á pensar que tenia tan mérit!...

Quí ho diu que diu dich; aquí ahont diu que diu dich no diu dich que diu dech.

¡Jo 't toch Roch, quin tech tan rich que dons al ruch den Bach.

¿Qué 't fa quedar pitof, lo baf del fum ó del vent lo buf?

Toneta, tonta, que ab tanta tinta tota t' untas.

La seda de la Lisa s' es esquinsada cusintla la cusina den Liso.

Qui li piqui que s' ho rasqui: cuidado que no s' osqui: miri que no s' embesqui.

¿Ix lo xich? Si qu' ix; aixis si ix s' eixiribeix un xich.

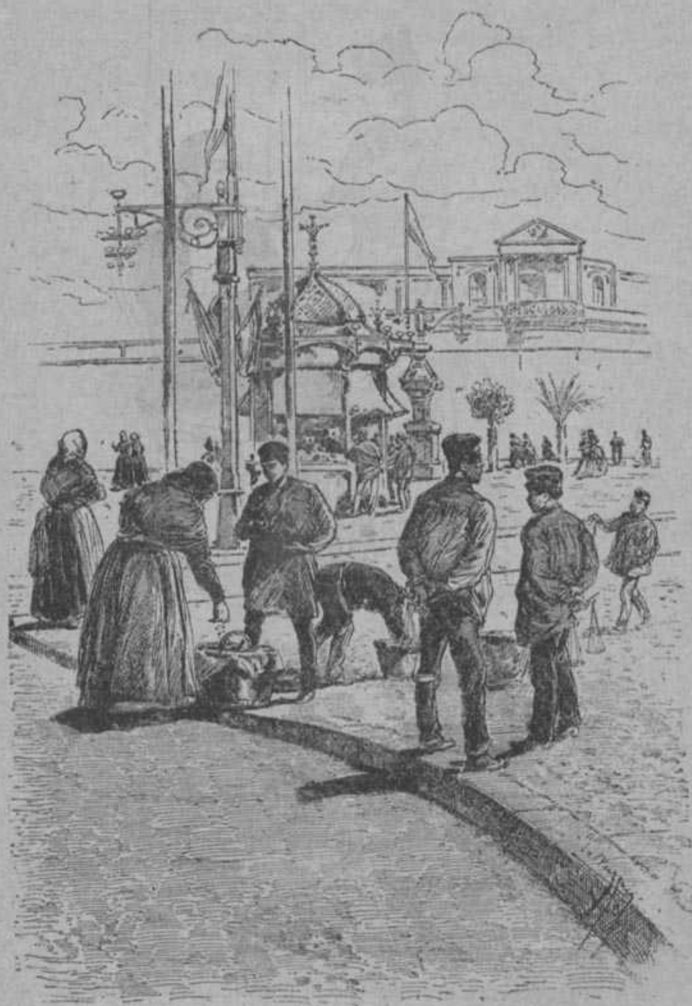
¡Pare, la mare m' olora l' alé!

Pí alt, escala no cal; si cal dúli.

Y altras mil que podriam combinar ó recullir entre las moltíssimas que corren per Catalunya.

(1) Per aquest génere, la primera llengua del mòn es la catalana. Que vinguin los extranjers á fer combinacions de aquestas, ó á pronunciar las nostras sense que la llengua se 'ls entrebanqui.

BARCELONA PINTORESCA.—*La plassa de la Pau.*

L'ante-ala de Barcelona, venint per mar. Al primer cop de vista 's veu que Barcelona es una ciutat de molta xufla, y sobre tot de molt *cacau.*

EXIGENCIAS MATRIMONIALS.

Ella:—Un bon casat ha de sortir sempre ab la sêva *costelleta.*
Ell (ap.) —(¡Vaja, que al últim tanta *costella* embafa!)

LA NIT DE CENDRA.

Entre 'ls rugits y 'ls xiscles—de las darreras máscaras,
las unas mitj dormidas—las altras mitj borratxas,
solemnement sonora—repica la campana.

Senyala las dotze horas—y son las campanadas
pèl Carnaval que fina—la absolta funeraria,
per la naixent Quaresma—la benvinguda franca.

Y la Quaresma arriba;—no ja l' antich fantasma,
no ja la vella austera,—la penitent descalsa
que agita en sas mans trémulas—lo bacallá y la tralla.

Es la Quaresma nova—la que resolta avansa;
es la *jamona* cursi—católica y romana,
tan fresca y tan coqueta,—tan tolerant y amable

Es la Quaresma nova,—la alegra cortesana,
que enjoya ab bonas formas—la esquálida antigualla,
que ha suprimit dejunis—y prácticas malsanas.

Anémica,—es anémica—lo peix li dona bascas;
clorótica,—es clorótica—li convé 'l sol y l' ayre;
histérica,—es histérica—la soletat la espalma.

Y organisant quintetos—y dirigint pinyatas
y freqüentant tertulias,—composta y escotada,
y presidint la moda—en circos y teatres;

lo sèu reynat insípit—afronta resignada
y en son llibret de missa—de tancas d' or, repassa
bitllets galans, violetas—y cartas perfumadas.

Y propagant la Butlla—de la Creuhada Santa,
per procurar almoynas—á l' arca vaticana,
incensa 'ls set divendres—ab trufas y Xampanya.

APELES MESTRES.

MODISTA Y.. AMABLE

¡Pobreta! Es tan laboriosa,
que traballa á dret y á tort,
de dia, pèl sexo dèbil
y á las nits pèl sexo fort.

PREGUNTAS Y RESPOSTAS.

Consultin lo santoral del almanach, y fassan lo favor de respondre á las preguntas següents:

—¿Quína es la Mare de Dèu mès petita y rodoneta?
—La mare de Dèu de la O.

—¿Y la mès ardenta?
—La de Agost.

—¿Quína es la Santa mès filarmónica?
—Santa *Tecla.*

—¿Y la mès antigua?
—Santa *Primitiva.*

—¿Quín es lo Sant mès jove?
—Sant Ramón *No-nat.*

—¿Y 'l mès *dur*?
—Sant *Roch.*

—¿Y 'l mès quadrat?
—Sant *March.*

—¿Y 'l mès barato?
—Sant Pere *Regalat.*

P. Talladas.

Al Plá de la Boquería.—Desengányat Tano, densá que tothom la dona per empaperá' las habitacions, 'ls verdaders artistas fém mès badalls que rots.

BO (Y FUMANT.

Mentres fumo, per repós
de mon cervell agoviat,
sovint m' acut: «¡Qué ditxós
tú fores un cop casat!»...

Y com lo seny no s' atura
si un desitj nos lo esperona,
no sê cóm, se m' afigura
de sobte, que ja tinch dona.

Avuy l' anomeno Rosa,
Catarina lo endemá,
¡com lo *nom* no fá la *cosa*,
ab totas m' avinch, es clá!...

Que som al bó de la lluna
y *ella* 'm mira ab insistencia
com si 's retingués alguna
misteriosa confidencia;

coneixedor de la trama,
rich y mès rich, tot cofoy,
fins qu' *ella*, somrihent, exclama:
—«¿No t' agradaría un noy?...»

—Rosa,—si axís s' anomena,—
sò de tots termes felís;
pero... ¡si fos una nena
lo que 'ns vinguès de París!...—

Llenso al sostre la pipada;
ella, 'm guaita de reüll...
de tan que la he contrariada
no sab cóm desfer lo embull.

—Una nena es joganera,
viva, festosa, xerrayre...
—¡Un nen, prudent, en manera
qu' es tot un home per l' ayre!...

¡Una nena!... ¡Ta manía!..
— Un xicotot!.., ¡T' afició!
—¡Tenen tanta traydoría!
—¡No 'ns portan inclinació!...

¡Que sía un nen m' amohina!
—¡Com ja no m' estimas, ara!
—Per mor de Dèu, Catarina,
de tots modos, ¿no 'ls sò pare?

UN INDUSTRIAL.

Se guanya la vida *fent* rellotjes.

¿No t' ho probo á totas horas
de tos desitjs fentme esclau?
tens meló si meló anyoras,
si mentecau, mentecau.

Esbufegant per la calda,
¿no t' he dut, dejorn ó tart,
si maduixas, una falda;
si sardinas, tot un art?

Ell ó *ella*, nen ó nena,
vinga bè, y Dèu nos en dò,
bè sía com tú, morena;
bè sía rosset com jo!...

Ja compendrás Rosa mèva,
si mimva l' amor que 't duch,
¡Si es tot gelosía tèva!...
¡Si faig per tú mès que puch!...

Y mentres s' ompla l' espay
de fum espés y blavós,
tot tretzejant ab esplay
si será morena ó ros;

lo cigarro 'm reconvè
cremant mos dits, y apurat,
com mofantse del pape'
que 'm deixa la realitat...

¡Oh, desitj!... Si 'm donas trèva,
poch temps vull ser ta joguina.
¿No tinch de trobar la mèva
de Rosa ó bè Catarina?

JOAN PONS Y MASSAVEN

ACUDITS.

Escoltant la banda municipal:
—¿Qué li sembla, Sr. Eudalt, aquest *paso doble*?
—No 'l sento bè: deixim posar las ulleras.

—

Entre mestre y deixeble:
—Fassi 'l favor de designar un mineral.
—Los cigrons.

—Hola, hola... ¡Aquesta sí qu' es bona! *¿Con què* 'ls cigrons son minerals?

—Sí senyor: los que menjém á casa semblan balas de plom.

—

Está plovent á bots y á barrals, y un gomós passa pél mitj de la Rambla ab un paraygua foradat per tots cantons.

—¿Cóm es que portas un paraygua tan plé de forats? li diu un conegut.

—Tonto, perque pesa menos.

J. M.ª Bernis.

UN INVÁLIT.

Diu ell quan belluga 'l *pico*,
que una cama va costarli
lo servici militar.
Y la patria ¿qué va darli?
Lo que dona sempre: un *mico*
y 'l dret de sortí' á captar.

ELL Y ELLA.

—¿Sab, Elissa, que ahí al ball estava encantadora?
—¿Sab, Alfredo, que ho hauría estat molt mès ab aquell brillant de ca 'n Masriera?

QUINZE ANYS.

¡Deixa dir!...

Ahir la tèva mamá
de tú 'm va dar moltas queixas;
diu que ja no te li engreixas
ni tens ganas de menjá',
que no mès sabs suspirá'.
que tothora estás distreta,
que may fas la rialleta,
que de nits somías alt
y tan fort, que del capsal
li has fet caure la piqueta.

Diu que ja l' has aborrida,
que may li fas cap petò,
que s' ha perdut la rojò
de ta carona aixerida,
que quan te veu tan pansida
se sent glassada la sanch,
qu' enbrutas tan paper blanch
si 't deixa sola una estona,
y d' amagat, la minyona
envías sempre á l' estanch.

Que darrera las cortinas
de ta finestra, t' hi fons,
que si 't preguntan, respons
Gloriaficat ad matinas,
que critican las vehinas
ta conducta punt per punt,
que quan passa, mira amunt
un jove, molts y molts ratos
y del plech dels tèus retratos
n' hi ha trobat á faltar un.

Que al gatet miras ab rabia,
que 'l piano es ple de pols,
que fer ganxet ja no vols,

que sembla qu' estás en Bábia,
que 'l canari tè la gabia
que fins de mirar sab grèu,
que ja no 'l vols aprop tèu
y anyora 'l temps d' alegría
y 'l pinyonet que prenía
de ta maneta de neu.

Que de clavells y violas
tot lo sant día 'n fas poms,
que t' encantan los coloms
y que ab ells parlas á solas,
que ploras y 't desconsolas
si escoltas cantá als aucells,
que quan los veus á parells
los segueixes ab la vista
y que 't posas tota trista
quan donan menjá' als novells

Que tè por que al cap de vall,
t' agafi una malaltía,
que sostens tot lo sant día
monólechs ab lo mirall,
que has aborrit fins lo ball,
que de neguit te corsecas,
que ab novelas t' embabiecas
y que sens volgue'ho saber
te va trobá 'l necesser
fins á dalt plé de flors secas.

Que si vas á missa ab ella
tothom s' ha de fixá en tú,
que fas senyas á n' algú
que hi ha en alguna capella,
que l' altre día una vella
la va aná' á trobá' en secret
y li va contar lo fet
de que avants de agenollarte
al pendre aygua per senyarte
ne vas treure un paperet.

Que tú ja de res l' enteras
ni vols está al sèu costat
y que 't tallas d' amagat
los cabells de las polseras,
que vols ser de las darreras
que 's retiran del passeig,
que no re 't dona mareig
y 'l parlar formal t' enfada
y que passas la vetllada
fent badalls de fastigueig.

Que vius en constant deliri,
que no cusas molt ni poch,
que sembla 'l tèu cutis groch

CORSARI A LA VISTA

Tres balandras per la popa
y un corsari que vigila...
¡Si s' atrevís á abordarlas
quins estragos que faría!

JA 'N TENEN PROU.

—¡Uf, quin mareig! Pauleta, creume, filla, tornemse'n al poble, que això de la Exposició no s' ha fèt per nosaltres

una pometa del ciri,
que s' ha tornat cementiri
ta casa un temps tan placent,
que has perdut l' enteniment,
si á la fi no 't vols distreure
y que si no la vols creure
acabarás malament.

Jo vaig dir:—¿Tot aixó fa?
¿Y ara? Miris la dolenta .—
ab áixó, creume, acontenta
sempre á la téva mamá;
mes déixala predicá'
y creu un consell segú:
no t' escoltis á ningú
que 't vulga treure d' afanys
perque tots ells á quinze anys
feyan lo mateix que tú.

BONAVENTURA BASSEGODA.

LLEVADORAS MUNICIPALS.

Perque 'l cos marxi conforme,
seriament y vent en popa,
díu que durán uniforme.
¡Lo gran qué es que fassan tropa!

PROSA ANTIGUA.

Extrayém de un llibre titulat «*Recull de eximplis, gestes e faules e altres ligendes,*» escrit á comens del sigle xv, aquestas duas mostras de prosa catalana, que si en aquella época tenían un marcat sentit piadòs, presentan avuy un tó humorístich de primera forsa.

Nos hem permés modificar lleugerament la ortografía, pera millor inteligencia del text.

EXIMPLI

com lo bon prelat de religió déu esser en menjar é en vestir egual dels sèus monjes é frares, segons que recompta Narrator.

Abbas debet esse conformis subditis in vestibus et victualibus.

Un abat vivía e menjava molt abastantment e delicada, e vestíase de vestedures molt belles e riques segons lo sèu estament. E esdevench un día que ell féu molt bé apparellar de menjar per á ell; e los frares no menjaren sino ben poques viandes. E aprés que l' abat fou dinat, ell cridá un frare ab molt gran endeyn, e per tal com lo frare no respós al abat tentost com ell volguera, l' abat dix al frare molt fellonament:

—¿Germá, no oist com jo 't cride?

E ladonchs lo frare respós al abat é dixli:

—Vostre germá son jo, mas la vostra vestidura no es germana de la mía, ne la vostra scudella no es estada avuy germana de la mía.

Per la qual cosa l' abat fó molt confós é trist.

EXIMPLI E MIRACLE

com la abadessa déu castigar e en diciplina déu regir les dones del sèu monestir que hajen singular devoció en la Verge María mare de Dèu, segons que 's recompta en los miracles de Sancta María.

Abbatissa semper sibi subjectas in disciplina debet regere, et ad virginem Mariam devotionem habere.

Una abadessa diligentment regía lo sèu monestir, e castigava quescun díe les sues monjes que guardassen bé la regla que la orde las manava.

E esdevench que per temptació del diable ella peccá carnalment ab un hom, e s' emprenyá; pero ella no cessava de castigar e costrenyer les monjes, segons de abans havía acostumat. E quant vench al temps del parir, totes les monjes hagueren molt gran plaer quant saberen que l' abadessa era prenys; e fahérenho saber al bisbe de aquella terrà, e lo bisbe vench al monestir. E l' abadessa se veé en molt gran tribulació e no sabé que 's faés; e més se en una capella apartada en la qual ella quescun díe deye les hores de sancta María, é ab gran dolor e contricció e molt devotament comensá á dir les hores. E quant las hagué acabades de dir, ajenolláx denant la imatje de sancta María, e ab moltas lágremes e contricció de cor pregá la Verge María que la desliurás de aquella vergonya e perill en que stava; e en fí de la oració, de gran tristor que havía, ella se adormí. E de continent la Verge María personalment aparéchli en visió ab dos ángels e molt piadosament dixli:

—Oí la tua oració, e sapies que 't guanyí del mèu fill perdó del peccat, é desliurart'he ara de la presse en que stás.

Ladonchs la Verge María maná als ángels que prenguessen la criatura e que la aportassen á un hermitá qui stava en unes grans muntanyes qu' eren prop d' aquell monestir, e manálos que li diguessen de part sua que nodrís

ART NACIONAL.

Pintors, escoltéume bé:
quan no sapiguéu qué fer
procureuvos un pandero,
y pintanthi algún torero
lo vendréu á un extranger.

---

aquella criatura set anys. E de continent la abadessa se despertá e sentís desliurada del prenyat, e féu lahors á Nostre Senyor Dèus e á la Verge María.

E tantost lo bisbe entrá en lo monestir, e féu ajustar totes les altres monjes á capitol, e la abadessa volchse asseure en la sua cadira ahont havía acostumat de seure. E acostás á ella lo bisbe e comensála á deshonrar, e molt deshonradament féula exir de la casa del capítol; e aprés maná á dos clergues que guardassen ó fessen guardar la abadessa si era prenys. E los clergues vengueren á la abadessa e quant veeren que no tenía senyal de esser prenyada, hagueren molt gran vergonya, e vengueren denant lo bisbe e diguérenli que verament la abadessa era acusada falsament, car ella no era prenys.

E lo bisbe pensantse que la abadessa hagués donat als clergues alcun haver per tal que callassen, isqués de continent del capitol e vench llá hont la abadessa era. E quan veé que no tenía senyal de esser prenys e que falsament era acusada humiliás á ella e demanáli perdó per las paraules que li havía dites e per la deshonor que feta li havía. E de continent lo bisbe maná á totes les monjes que isquessen del monestir per la falsa acusació que havien feta contra la abadessa. E la abadessa sabent que totes les monjes deyen veritat ja fos que la acusaren ab mala intenció, pregava lo bisbe per elles; e lo bisbe no 'ls volía perdonar. E de continent la abadessa confessá lo sèu peccat al bisbe, é comptáli largament lo miracle que Nostre Senyor Dèus per prechs de la Verge María li havía fet. E lo bisbe stech molt maravellat, e enviá de continent dos clergues al hermitá, e saberen verament d' ell com dos ángels tal día e tal hora li comenaren aquella criatura, e li digueren de part de Sancta María que la nodrís set anys, de la qual cosa los dos clergues feren relació al bisbe, lo qual ohint assó féu lahors é graties á Nostre Senyor Dèus é á la Verge María.

E complits los set anys, lo bisbe envià per l' infant, é féuli mostrar de letres é informar en totes les sciencies: é fó hom de molt gran enteniment e sabent á maravella, en tal manera que aprés que 'l bisbe fó mort, ell fó bisbe de aquell bisbat.

LO BASTONER.

Portant cinquanta anys á sobre
en Guitart y ab molts dinés,
s' ha casat ab nena pobra
que conta quinze anys no mès.
Un cop ja es la sèva esposa,
com que la nena es hermosa,
la enveja tothom del mòn,
y al que l' hi ha proporcionada
li diu, fentli barretada:
—¡Dèu li pagui, senyò' Antón!

—

Lo senyò' Antón, tutor d' ella,
tè d' ofici 'l fer bastóns,
y al espós de la donzella
n' hi regala un dels mès bons.
Tè per punyo dugas banyas
molt bèn talladas y estranyas
y això á en Guitart lo confón,
puig veyent la deferencia
diu, fent una reverencia:
—¡Dèu li pagui, senyò' Antón!

—

S' ha guanyat las simpatías
lo senyò' Antón d' en Guitart,
y ara quasi tots los días
va á casa d' ell cap al tart.
Si acás troba á en Guitart fora
ell distreu á sa senyora
fentli veure qué es lo mòn,
y en Guitart, que res l' apura,
diu, veyent tanta finura:
—¡Dèu li pagui senyò' Antón!

—

Quan ella va ser partera
lo senyò' Antón sobreixit,
no volgué de cap manera
mourer's may de vora 'l llit.
Sempre al nen qu' ella criava
carinyós lo passejava,
l' adormía tenint son,
y á tothom xistòs distreya,
y agrahit en Guitart, deya:
—¡Dèu li pagui, senyò' Antón!

—

Perque l' infantò plorava,
lo senyò' Antón li va dar

lo bastó qu' ell tan guardava
y 'l punyo li va trencar.
Quan ell vejé 'l punyo á trossos
ab un disgust dels més grossos
va perdre de vista 'l mòn,
y ab lo dol que l' aclapara
diu:—Lo mal que m' ha fet ara,
¡Dèu li pagui, senyò' Antón!

—

Lo senyò' Antón, qu' es artista
dintre l' art dels bastonés,
li porta 'l bastò á la vista
qu' apenas s' hi coneix res.
En Guitart boig se 'l mirava
y mitj plorant exclamava,
puig l' alegría confón:
—¡Oh, amich mèu de mas entranyas!
M' ha colocat bè las banyas
¡Dèu l' hi pagui, senyò' Anton!

J. Puig Cassanyas.

«HAUTE GOMME.»

No li parléu d' art, ni de ciencia, ni de literatura, ni de industria... y sobre tot, res de política... ¿Voléu ferlo content? Parleuli de caballs.

EQUITACIÓ Y MATRIMONI.

En lo matrimoni, com en la equitació, tot estriba en guardar l' equilibri y dominar las riendas. ¡Y sobre tot cuidado á caure!

REFRANS NOUS Y ALTRES REFORMATS.

L' experiencia es la mare dels vicis.

—

Mès aviat se trenca un canti nou qu' un canti esquerdat.

—

Devegadas al que no li ha escapat may lo tren se li escapa la dona.

—

Moltas voltas á qui va per llana, li donan cotó.

—

Hi ha sagristá que repica mentres la professò li va per dintre.

—

De dona que tira 'l sabre, home que fa croixet, capellá sense rapé, no vulgas saberne ré'.

—

Qui no vulgui *pols* que 's clavi un tiro.

—

Nena escotada y melò ab tatxa, perden prompte la fragancia.

FREDERICH RAHOLA.

A UNA.

De quan, aymada Lo'a,
tingueres la verola
n' está 'l recort encare
grabat en ma memoria, y en ta cara.
Ja ho creya que 't veurías
de tan fer mal salvada,
pero que 't moririas
després, del sentiment de ser grabada.

S. UST.

SI FA NO FA.

Un pare al sèu fill.
—Escolta, noy.
—Digui papá
—¿A quína hora has vingut aquesta nit?
—A las onze y alguns minuts.
—¡Sí, á las onze y cent vuytanta minuts!...

M. DELS I.

DESGRACIAT EN LO JOCH...

o sè perqué D u permet
que sigui tan desgraciat
sent, com soch. un jovenet,
que no hi enredat cap plet,
ni may hi trencat cap plat.
En res puch fè 'l m u agost
y ja es hora d' armar brega,
perque tinch buyt lo rebost,
no tinch un sol pa á la post
y hasta 'l ví 'm tè 'l gust de péga.
Si algún cop jugo al tresillo,
faig entros que son de lley,
no robo ni un sol blanquillo,
y m' han de donar codillo
ab quatre estutxes y un rey.

ESCOLA ESPIRITISTA.

Animas de dos subjectes
que van ser personas bonas,
y que avuy, en recompensa,
son ja dugas papallonas.
Si ara son bestias prudentas
y no fan gayres bunyols,
quan morin y 's reencarnin
potsè 's tornarán mussols.

Si jugo á la carambola
no faig mès qu' espifiar,
tinch retruchs, me cau la sola,
esquinso 'l panyo, erro bola
y... ¡vaja! no veig billar.
Al tuti 'm veurán sufrint
de tenir desgracia tanta,
pues jo no canto un sol vint
y l' altre 's veu tot sovint
l' as, lo tres y las quaranta.
Si 'm diverteixo un moment
al passo, ab dos ó tres púas,
jo passo continuament
y 'ls mèus contraris van fent
dóminos y cap y qúas.
Si vull fer la barrotada,
com que m' ho barroto tot,
á la segona jugada
cada manilla es fallada
y, ab bon joch, me fan capot.
Ni una pesseta senzilla
portá á la butxaca puch,
perque perdo á la manilla,
al solo, á la bescambrilla,
al cent, á mesas y al truch.
Vivint tan infortunat,
tan la existencia ja 'm raca,
que 'l día menos pensat
van á trobarme penjat.....
. . . .
al coll d' una noya maca.

M. Badía.

ACUDITS.

Diálech entre un subjecte bastant xacròs y un sèu amich, fabricant de caixas de mort:

—¿Qué tens, que fa temps que 't veig tan trist?—preguntava 'l segon al primer.

—No ho sè.

—¿Pero qué 't fa mal?

—Res. Pero á pesar de aixó 'm sembla que 'l día menos pensat faré un pet com un aglá.

Lo fúnebre industrial, somriu y murmura ab véu halagadora:

—Veyám si al anárte'n al altre barri 't recordas de mí.

—

—¡Ay quína gracia! deya un xaval veyent passar á una dona geperuda.

—¿Y aixó?

—¿Que no veyéu que segueix la moda al revés de las altras?

—¿Cóm s' enten?...

—Sí, miréu, porta 'l polisson á l' esquena.

TAUROMAQUIA.—Perfils de *Julián*.

1. Viatje per las alturas.—2.—«*A mi no me coje* NAIDE.»—3.—Ja ha pescat: aném. á jeure.»—4.—«*Esto se pone feo de verdad.*»—5.—«Lo primer parell ha sigut de *búten*»—6. «*¡Toretes á mi!..*»—7. Lo greix comensa á ferli nosa.—8.—«Descansembi.»—9.—«Te 'ls clavo fins á la sorra!..—10.—«*¡Eche Vd.!*»—11.—«*¡Me sobra toro!*»—12. Torero d' hivern. —13.—«*Aun, escapó barato.*»—14.—«¡Zambomba! ¡Qué *costalada!...*»

LOS HOMES SERIOS DE BARCELONA.

Amigo, quan venen infantas, no hi ha remey: van al ball y han de ballar.

LA CARDINA.

(Poesía que meresqué menció honorífica en los Jochs Florals del primer diumenje de maig de 1888.)

Si evoqués los recorts dolsos
dels ditxosos temps passats;
si us contés las mevas glorias
de quan lliure, ab joliu cant,
aixecava la volada
per l' inmensurable espay,
ó de quan en la boscuria
ab mon tendre enamorat
lo niuhet de amor guarníam
que, ab son plácit xiuxejar,
hi adormía á la fillada
l' armoniòs oreig suáu.....
prou diríau desseguida:
¡Val molt mès pérdre la vida
que la santa llibertat!...

—

Per lo vil reclám atreta
vaig ser presa un dematí
sens mès crim que 'l de cercarne
pe 'ls agrams, quelcom pè 'ls fills;
l' engranall qu' estés havía
l' aucellayre odiòs y vil
era vert... com l' esperansa
qu' encoratja nostres pits;
mes la mallas de la xarxa
qu' amagavan los herbíns,
si avants blancas, eran negras

per la sanch d' horribles crims,
y... ¡mal llamp!... ¡Qué 'm fou pesada
la satánica grapada
que 'm va da 'l forsut butxí!...

Arrancant d' alas y qúa
mon sedòs y rich plomall
fèu seguí, ab unglots de fera,
filagarsas de ma carn;
y un cop me tingué aixelada,
sens cap mica de pietat,
á una gabia va tancarme
per gaudirse de mos cants:
mon butxí prou vol que canti;
pero jo no vull cantar,

UNA FELIGRESA.

Mentres espera la companyía,
á un bisbe imita que tots sabém
dihent ab profunda filosofía:
—«¡Fum es la vida: fumém, fumém!»

puig las mans de qui 'l fueteja
may ab goig besa l' esclau
y... ¡Primer perdrè la vida
que dar gust á qui ab mentida
va robarm' la llibertat!...

—

Lo pá amarch del esclavatje
no 'm fa gota de profit,
quant mès fa per darme joya
mès m' agreuja 'l mèu butxí;
me dú al sol... quan jo vull ombra,
quan vull aire... 'm tanca á dins,
quan tinch gana... 'm dona beure,
grá m' aboca... quan set tinch:
¡may m' entén!... y en lluyta eterna
per la llibertat glatint
esclafada entre 'ls filferros
—sens que 'm senti—vull morir.
¡Sí, morir!... ¡Que no m' espanta!...
¡Malehit l' esclau que canta
per distréure al sèu butxí!...

—

Ab lo cor mès dur que 'ls ferros
que ni bado á cops de cap,
lo butxí ab ruhenta agulla,
perqué canti m' ha cegat:
m' ha fet cega ab l' esperansa
de sentirme refilar,
no pensant que las cardinas
qu' hem nascut al Montserrat,
sols cantém al véurens lliures,
sols cantém quan axí 'ns plau;
pero 'l qu'es cantá á la forsa,
ni ho hem fet... ni ho farém may,
perque nostra rassa ardida...
¡Llamp de Dèu!... ni vol la vida
sense 'l sol de Llibertat!...

Ramón Surinyach Baell

VANITAT FEMENINA.

La Paulina, que al igual que moltas donas casadas, domina per complert al sèu marit, lo passat istiu li feya passar una gran part del día, sentat de cara al sol.

—¡Pero, Paulina, mira que m' estich torrant! diu lo pobre marit.

—¿Y qué?

—Pero, ¿vols dirme qué 't proposas ab aquest estrany capritxo?

—¿Y encare no ho has comprés? Desitjo que 't tornis bèn moreno, perque axís las nostras relacions creurán qu' hem anat á *veranear*.

G.

RECORTS DEL *EDEN-CONCERT*.

Mlle. LILÍ.

EPÍGRAMAS.

—¿Sabs que van molt escotadas
aquellas dugas senyoras?
—Será que 'ls hi falta tela.
—Lo que 'ls hi falta es vergonya.

—

—Ab la filla de l' Eloy
may te veig ara, Agustí:
¿que potser varéu tení'
alguna cosa?
—Sí, un noy.

—

—Embolicat bè ab la capa,
Gutiérrez: fa un fret que pela.
—Cá, barret, lo ditxo diu:
no t' emboliquis Gutierras.

—

—¿Cóm es, Batalla, que corra?
—Vaig á Sarriá aquesta nit.
—¿Que potser dorm á la torre?
—Nó, senyor, que dormo al llit.
Mes aturantse á parlar
ab son amich, en Batalla,
lo carril li va escapar.
¿Eh qué dormía á la palla?

S. Ust.

LO PREMI DE UNA VICTORIA.

—B·, Rafel, ¿qué t' ha dit lo metje?

—¡Me caso ab l' home de D u!... y ¡quín cop d' ull! Ja 't asseguro jo que llegeix á las personas per fora y per dintre com si fossen llibres!..

—Bè, pero ¿qué t' ha dit?

—Res: que ab una mirada no més n' ha tingut prou per compendre 'l mal de que 'm dolía —«Mestre, m' ha dit, á vos 'us agrada 'l mam.»—«Alto, li he respost: de primer s' ha de saber qu' enten vosté per mam. Si per mam vol dir lo such de xaretlo, consti que s' *etivoca* de mitj á mitj... Jo, per servirlo, no bech mès que aygua... Aygua clara y ayguardent »—«Pitjor que pitjor» ha dit ell —«Pero això sí, puch jurarli, que á n' en Rafel Bonsoms, may la beguda li ha fet perdre 'l mòn de vista... ¡Estaríam frescos!... Traballo á la Maquinista, y allá podrán dirli tots los companys, si may han vist qu' en Rafel Bonsoms fès lo que 's diu ni una tantina!...

Perque tú ho sabs: jo estich á Gracia, y de Gracia á la feyna hi ha una bona estricada, Déu me valga. De bon dematí, quan m' also, ja

'm sento la rateta que 'm rosega y 'm demana beure... Es lo que li he dit al metje:—«¿Veyám cóm obraría vosté al mèu cas?» Y desprès, que al cap-de-vall no faig mès que vuit ó deu estacions y encare de á quarto cada una, allá ahont de casa á la Barceloneta, entre tabernas y tabernacles de aygua y anís se n' hi contan mès de una cinquantena...

Pero vés lo que son las cosas: jo no 'm creya fer cap mal matant lo cuch cada dematí, y hasta 'm figurava que aixó era bó per la salut, sobre tot quan me sentía bèn calentó de dintre y ab lo cap fresch y seré... ¿y sabs qué m' ha dit lo metje? Que mès mal sol fer als que 'ns tením drets que no als que cauhen, perque als que s' enterboleixen, la bravada se 'ls desvapora per la boca, pèl nás, pèls ulls y hasta per las orellas, mentres que als del mèu sangro se 'ns queda á dintre y 'ns recrema las entranyas... ¿Qué tal? ¿ho haurías dit may?

—Home, tambè podría ser. ¿Y t' ha dat algun remey?

—Nó, res de potingas, ni de anar á ca'l apotecari... Diu que la cura jo mateix me la porto... perque ¿de qué derivan aquests tremolíns de brassos y de camas y aquesta inflamació al nás y aquesta vermelló á la vista?... De beure, no mès que de beure. Ara bè, tanquém l' aixeta del regadiu y 's perderá la ufana... Si aixó es mès clar que l' aygua...

—Y te 'n sabrás estar?

—¿Que si me 'n sabré estar? Que 'm mori de repent si cap mès dematí m' aturo á fé' 'l quartet... Tú veurás com en Rafel Bonsoms sab portarse com un home.

Y en efecte.

L' endemá era dilluns, y en Rafel sortía de casa sèva camí de la feyna, quan encare no clarejava. Ja eran apagats los fanals del alumbrat públich, y únicament iluminavan lo carrer major de Gracia, las clapas rectangulars de llum qu' eixían de las portas de las tabernas, formant com tapissos de claror sobre l' obscuritat del carrer.

Aquella llum l' atreya: la rateta rosegava mès perfidiosa que may; pero 'l brau traballador, resolt á guanyar aquella primera batalla en que li anava la salut y la vida, quan no li bastava mirar de regull lo lloch de tentació, aclucava 'ls ulls y passava de llarch.

Y avall sempre, de dret y sense girar la vista.

Va arribar al Passeig de Gracia.

De lluny lo veya, com un farell, lo fanal de la taula situada en l' encreuhament del carrer de Provensa: aquella taula qu' era tots los dematins la sèva tercera estació. S' hi anava acostant y la llum creixía, y la rateta rosega que rosega com si estés ressentida de aquell dejuni inexplicable. Ja hi es á la vora... ja hi arriba... s' hi detura un moment... La dona que 'l ha vist venir agafa 'l gotet y 'n passa aygua.

Pero en Rafel se sobreposa á sí mateix, y passa de llarch, dihent:

—Nó, gracias, mestressa, avuy ja hi begut.

Nova tentació á la cantonada de la Ronda de Sant Pere, seguida de una nova vacilació y de una nova victoria.

Y aquest combat va repetintse al Portal del Angel, al carrer dels Archs, al Regomir, á la Fustería, á la plassa dels Encants, per tot arreu, en aquell llarch tránsit, ahont una taberna ó una senzilla taula brindan á la gent matinera ab sos líquits tentadors y de embriagadora aroma.

La tentació va sent mes forta á cada pas y la ira de la rata á cada pas mès enconada; ja no rosega, rosega y esgarrapa; pero en Rafel recorda lo que va dirli 'l metje y s' aguanta ferm y resolt á no faltar á la paraula empenyada ab sí mateix.

Es lo qu' ell diu:

—¡Rafel! ¡L' home ha de ser home!

∴

Ja ha vist la mar térbola, endormiscada y mitj cuberta de llordas boyras calitjosas.

A un costat la Barceloneta que 's desperta feynera y rumorosa, donant eixida á un aixám de gent traballadora. Peons y carros se crusan en totas direccions per aquell Plá de Palacio y per aquella rampa suau de la Riba, ahont comensa 'l Passeig del Cementiri. Tothom marxa ab pas llest y marcial. Es l' exércit de la industria y del traball

que 's dirigeix á pendre posicións per continuar la quotidiana batalla de la vida.

Son molts los que s' aturan en las taulas de beguda á matar lo cuch; pero enllesteixen en un santiamén: beuhen, pagan y marxan.

—¿Y tú Bonsoms qu' hem de fer: no 't decideixes encare?

—No, may: ara que hi fet lo mès, bè puch fer lo menos

Al embocar lo carrer de Sant Fernando, comensa á sentir la íntima satisfacció de l' home valent que ha sabut triunfar de una rastallera de tentacións, si l' una poderosa, mès poderosa l' altra.

Al arribar á la *Maquinista*, ahont encare no han tocat la campana, se reuneix ab sos companys de taller, fresch, alegre com un jínjol, trempat com un pésol, y conta lo que li ha succehit als sèus amichs mès íntims, ab aquell llenguatje pintoresch y expressiu de l' home franch y satisfet de sí mateix

—¿Sembla mentida, veritat?...—deya en Rafel.—Donchs jo soch aixís.... Y estich tant content de aquesta *hombrada*, Dèu me valga, que....

Al arribar aquí s' interromp, se treu una pesseta de la butxaca de l' armilla, crida á un aprenent, y li diu:

—Xarrich! Arribat á la taberna del costat y porta una pesseta d' ayguardent: tenim de celebrarho.

J. Roca y Roca.

VISITANTS DE LA EXPOSICIÓ.

—L'Espagne ¡oh! c'est un beau pays!

Ha vingut pera veurer uns canóns de nou sistema.

UN PARTIT.

Ab tal títul no 's proposa
la mèva musa raquítica
parlá'ls aquí de política:
vull tractar d' un' altra cosa.

No es partit com los demés
hont tothom hi pot entrá':
aqueix partit no mès fa
pèls viudos .. y pèls soltès.

Per si algú ja s' exaspera
vaig á dirho tal com sona,
eix partit es una dona...
y per mès senyas soltera.

Estich segur qu' á tothom
que tracti ab ella uns quants días
ha d' inspirar simpatías
pues es *modesta*... de nom.

Y tè uns ulls... ¡quíns ulls, jo 't foll!
no li tenen pas de dir
lo qu' aquells ulls fan patir...
(parlo de 'ls sèus *ulls de poll*.)

Ademès poden bèn creure
d' eixa admirable criatura,
qu' es tan *rara* sa hermosura...
que may l' he sabuda veure.

Crech sería ferli agravis
dirli que va deixadeta,
pues es una noya neta:
s' enten *nèta* dels sèus avis.

D' egoista no ho es, nó,
ha estat sempre *generosa*
hasta tal punt, que ni gosa
negar á ningú... un petò.

Això sí, precís es dir
que no disfruta de rendas;
pro posseheix molt bonas prendas
com son *prendas*... de vestir.

Tan bona filla ha sigut,
que ni un disgust diu qu' ha dat
als sèus pares, y es vritat...
¡com may los ha conegut!

Sabent que si una persona
tè fama de ser callada,
es de tothom apreciada,
sols parla... quan enrahona.

Com ab homes res hi vol
pues sab tenen malas bromas,
may l' han vista anar ab homes...
perque sempre va ab un sol.

Es una cosa probada
qu' es *ignocent* hasta allá...
bèn bè ho demostra 'l que ja
cinch homes l' han enganyada.

D' instruhida molt ho haurá estat
y molt deu haver llegit,
pues sap molt, segons m' han dit,
de 'l que passa en lo vehinat.

De cap modo 's pot permetre
que diguin qu' es intractable
pues sense ser molt amable,
tè un bon *carácter*... de lletra.

Ab tot lo qu' he esplicat ja
clá 's veu que una dona així
de *modelo* pot serví...
si una lletja 's vol pintá'.

Preguntará algú estranyat
perquè de un partit tan bó
no me 'n aprofito jo...
y es que jo... ja soch casat.

S. Ust.

DIÁLECH TELEFÓNICH.

LO SABER NO OCUPA LLOCH

Hi ha una casa á l' Ensanxe, tota ella habitada pèls amos de la mateixa. Los porters tenen allí una verdadera canonjía. Si l' amo 'ls estima, la mestressa 'ls idolatra. De regalos y atencións no 'n vulguin mes.

¿Y saben perqué?

Senzillament, perque 'l porter s' encarrega de recullir certas cartetas dirigidas al amo y d' entregarlas'hi sense que la mestressa se 'n enteri; mentres que la portera recull també certas cartetas dirigidas á la mestressa, y las hi entrega furtivament sense que se 'n enteri l' amo.

Resultat: una familia felís y uns porters ditxosos, en rahó de que saben portar la portería *per partida doble.*

.·.

—Jesús! deya una senyora decent contemplant á una *venjadora* que ocupava en lo teatro un palco de primer pis. ¿Pero qué no veu quina manera mès asquerosa de pintarse?

—Efectivament! feya un sèu amich; vá carregada de coloret.

—Lo que sembla impossible es que hi haja homes capassos d' encapritxarse ab semblant mamarratxo.

—¡Ay senyora! ¡Los homes!...

—¿Qué vol dir?

—Que avuy día hi ha molts aficionats *á l' art aplicat á la industria.*

F.

LA VERITAT PURA.

Qui es en amors desgraciat
y afortunat en lo joch
pot dir, si bè ho reflexiona,
qu' es afortunat dos cops.

S. Ust.

—¡Titona!

—¡Curro!

—¡Salada!..

—Digam una cosa dolsa.

—¿Bèn dolsa... bèn dolsa?...

—Sí.

—Donchs vamos... ¡Matò de monja!

MORAL DOMÉSTICA.

Perque ab ella sol s' estava
y la gent mal no 'n diguès,
fa dos mesos que 's casava
ab sa criadeta en Parès.

Y ara fa poch ja m' han dit
que havía tocat 'l dos
ab un company del marit
que sempre li feya l' òs.
Axó proba clarament
que per viure sens afanys,
ni s' han de tenir companys
ni fer cabal de la gent.

CAPELLÀ PRE-HISTÓRICH.

A LA VORA DEL MAR

—Miri mamá: un barco com aquell que hi anava l' Alfredo... sab? que vosté plorava tant y 'm vá dir que no ho digués al papá?...
—Calla, dona, calla! Dèu méu, quinas criaturas! Si ho sè, 't deixo á casa!

COPS DE PLOMA, per *Julián*

UN TIPO.

SONET.

Petit, porta patillas y es sapat,
vesteix frach, porta guants y gran barret;
quan pèl carrer va altiu y satisfet,
camina sempre ab molta magestat.
Moltas primeras pedras ha posat,
discursos y sermons á cents n' ha fet
y en tota recepció, lunch ó banquet
ocupa 'l lloch primer molt estufat.
Ostenta moltas creus en lo sèu pit:
que se 'l repliqui en res, sufrir no pot:
allá hont pot exhibirse sempre acut:
un cárrech desempenya ab gran delit
y per més que 'l critiqui 'l poble en tot,
ni á tiros dimiteix... ¿L' han conegut?

PEPET SIMPÁTICH.

COPS DE PLOMA, per *Julián*.

AGUDESA.

Davant de un tribunal:
—Acusat ¿cóm vos diheu?
L' acusat:
—Veurá, Sr. president: ab permís de vosté, desitjo conservar l' incógnit.

C.

EPITAFI.

M' acostumava á fer jeure,
lo beure.
Me feya estar sempre groch,
lo joch.
Y 'm causava gran dolor
l' amor.
Per xó ¡oh Dèu mèu! ab rigor
he sufert tan gran martiri,
que m' han dut al cementiri
lo beure, 'l joch y l' amor.

RAMÓN OROMÍ.

DURANT L' EXPOSICIÓ.

Arriba un foraster á Barcelona, quan la estancia aquí de la reyna regent, y comensan per ell los grans apuros.

Se posa á seguir *hotels:* tots plens.

Fondas de segona y tercera classe: plenas també.

Casas de dispesa: ocupadas totas.

Es dir, totas no; totas, menos una, y de certa manera. Ara veurán lo que va passar.

Era un tercer pis del carrer del Om, encare que gens luxós ni molt cómodo, al fi passable. Pero en fi, á la guerra com á la guerra; á las festas com á las festas.

—Vosté demana un quarto—diu la mestressa de la casa—y sento no poderlo servir: lo que mès falta avuy fá á Barcelona precisament son *quartos.*

—¿Y 'ls que portém los forasters?

—¡Oh! Aquests no s' hi contan.

—De manera, que hasta podent pagar, hauré de quedarme á dormir á la serena, sobre las cadiras de la Rambla!—diu lo foraster consternat.

—¡No, aixó may!—respon la dispesera.—Si se 'n aconsola li puch cedir lo llit de la criada.

—Está bè; pero y ella, ¡pobreta! (la criada era maca) ¿ahont dormirá?

—A la cuyna, en una cadira.

UNA DEVORADORA.

Devoradora de cors... pero sobre tot, de *biftechs.*

Lo foraster:
—De cap manera: no vull que per mí ningú 's mortifiqui.
—¿Y donchs?
—Ab mitj llit ne tinch prou.

NADAR Y GUARDAR LA ROBA.

Lletrilla.

Pero díguim, sant cristiá,
¿vosté no sab de nadá?
¡Si es la cosa mès senzilla!
¡Si 'n sab hasta una barnilla!
¡Si hasta neda un tros de pá!
¡Fins un barco ab tot son pes,
un suro, una fusta, un coval...
¡Si nadar no costa res!
Lo qu' es difícil, molt mès,
es *nadá' y guardá' la roba.*

—

Afaná un rellotje un día
de firas, no costa gaire,
qualsevol l' afanaría,
vosté, si fos trinxeraire,
senzillament ho faría.
Pero ¿y si busca un pagés
y un *catredátich* se troba?
¡Oh! 'l nadar no costa res!
Lo qu' es difícil, molt mès,
es *nadá' y guardá' la roba.*

—

Fer l' amor á una casada
es la cosa mès *usada*
en aquest temps *lliberal*
No hi ha lley mès conculcada
que la lley matrimonial.
Pero ¿y si 'l marit ofés
al vil que l' honor li roba
li clava un tiro desprès?
Créguim, lo que costa mès
es *nadá' y guardá' la roba.*

—

Pronunciarse en un quartel,
no hi ha cap cabo furriel
que no ho puga fer tot sol.
Ho fa un trompet qualsevol
avants de sortirli 'l pel.
Pero ¿y lo que ve desprès?
¡Ay! á quánts qu' han fet la proba,
del caparrò 'ls n' han fet tres!
Lo difícil, ¡ho tè entés!
es *nadá' y guardá' la roba.*

—

Anársen á la ruleta,
posá al sis una pesseta
y aixecarne trentacinch,
es hassanya que l' han feta
mès de quatre en un *va y vinch*.
Pero ¡quánts homes de pés,
buscant la lluna en un cova
hi han deixat tots los dinès!
Quan dich que 'l que costa mès
es *nadá' y guardá' la roba!*

—

¿Casarse ab dona bonica?
¡Si no costa gens ni mica!
¡Si sobran donas á Espanya!
¡Uy! ab un xich de *palica*
fácilment se las enganya!
¡Ja está fet! ¿Pero y després?
¿Y si un créu ser sol y 's troba
que tè un socio, ó dos ó tres...?
No 'u dupti, 'l que costa mès
es NADÁ' Y GUARDÁ' LA ROBA.

JOSEPH COLL Y BRITAPAJA.

EN JAUMET.

IMAGÍNINSE un xicot petitò, aixerit, bellugadís, de molta llábia, bastant simpátich, calaverón com ell sol y que la sabía molt llarga, sobretot, pera fer esquitxar la mosca al bonatxás del sèu pare que, com no havía sigut may estudiant, no podía compendre cóm fent deu anys que 'l sèu fill estudiava, no havía acabat encare cap carrera; y dich *cap* carrera perque las havía comensadas casi totas, desde la de apotecari á la de arquitecte.

Perque era lo que éll li deya quan anava á casa per las vacacións:

—¿Veu? ara estudio per arquitecto; ¿sab per qué? Perque quan vosté vulgui ferse una casa, com jo entendré en construccións no es fácil que ningú l' exploti.

—¡Caramba!—responía 'l sèu pare—¡molt bèn pensat! Quan vingui 'l bon temps ne comensarém una.

Un día 'l sèu pare rebé una carta del Jaumet en la que no li deya res mès que això.

«Pare: Necessito quartos, quartos, quartos.

JAUMET.»

¿Volen saber quin concepte formá del sèu fill en vista de la tal carta? Donchs res, l' anava ensenyant á tothom, y deya:

—¡Quín cap lo mèu nen! (sempre l' anomenava aixís.) Vés quí en mès pocas paraulas diría que necessita quartos. ¡Quín talentarro! Ja 't dich jo que si no té cap desgracia!...

Y á correu seguit li enviava una carta-ordre pera anar á cobrar una cantitat.

⁂

Pero quan va quedar admirat de veras del gran talent del sèu fill, sigué en una de las temporadas que aquest passava á casa sèva.

Era un diumenge 'l dematí: en Jaumet encare dormía y 'l sèu pare s' estava á la botiga, quan se presentá un xicot ab un parell de botinas á la má, dihent qu' eran pèl noy.

Al cap de cinch minuts entra un altre baylet.

—*¡A maría!* ..

—¿Qué vols, nen?

—L' amo 'm fa portar aquestas botinas pèl sèu fill.

—¡Caramba!... si ja n' han portat un altre parell... Déus equivocarte.

—No senyor, nó; m' ha dit aquí.

—Bueno, bueno, déixalas; ell dirá...

Encare no havía passat la porta, compareix un altre aprenent de

---

DURANT L' EXPOSICIÓ.

Poca gent en los cafès
y encare 'ls pochs que hi anavan
¿no saben que demanavan?
Los periódichs y res mès.

sabater ab lo corresponent parell de calsat pèl Jaumet, y després un altre, y un altre, fins á sumar ¡vuyt parells!

Lo bon home no sabía lo que li passava al veurerse'ls á sobre 'l taulell.

Al ultim baixá en Jaumet, y 'l sèu pare ab tó mès de admiració que d' enfado, li diu:

—¡Pero *burrango!*... ¿Que te has tornat boig? ¿qué significan tants de parells de botinas?

—¡Ah! ¿ja 'ls han portat?

—¿Que per ventura vols posar sabatería?

— Pero, home de Dèu, ¿que no atina per qué ho he fet?

—Tu dirás...

—Com que may hi pogut anar ben calsat, hi resolt *cortar por lo sano* fentme fer un parell per cada sabater de la vila, y aixís sabré d' una vegada quí calsa més barato y més bé.

Davant d' una lógica tan convincent lo sèu pare va quedarse ab un pam de boca oberta, exclamant:

—¡Caramba!... ¡es veritat!... ¡tens molta rahó! A mí no se m' hauría acudit may.

RAMONET R.

EPÍGRAMAS.

Veyentme trist l' altre día,
un amich ab interés
me preguntá qué tenía
y li vaig respondre:—Res;
si tingués no patiría.

—

Un geperut fent l' amor
á una nena, ab véu melosa

li deya:—Créguim, hermosa,
tinch molt gran, molt gran lo cor.
Y li contestá la nena
de son ditxo bromejant:
—Massa que 's véu que 'l té gran
que hasta li surt per l' esquena.

B. Torrens y Bolart.

EN LA RAMBLA DE LAS FLORS.

—Un ramet per mí, y un' altra per la senyora.

TRIBUNALS EXTRANGERS.

Aquí á Espanya únicament la curia eclesiástica disfruta dels incidents picants, propis de tota causa ó *querella* de divorci ¡Quí pogués ser capellá de la curia!

Mes en fi, ja que aquí aquestas causas se veuhen sempre á porta tancada, traslademnos per un moment á Fransa, ahont los tribunals ofereixen la ventatja de ser més franchs, solventant aquests cassos á la vista de tot lo mon.

LO CAFÉ.—

—¡Pepeta, qué diantre 'ns donas? Fas un café que sembla talment de carretó.

Se tracta de una dama acusada de certas faltas que solen cometre algunas donas guapas quan tenen per marit un home vell, lleig y ridícul.

Ell y ella assisteixen al acte de la vista.

—Senyors:—diu l' advocat defensor de l' acusada:—crech bastará una consideració pera obtenir l' absolució de la meva client. Reconech qu' está plenament probada la falta que se li imputa: es més: comprench que mereix un cástich... Pero ara apelo al sentiment justicier, á la conciencia honrada y al carácter caballeresch dels senyors que componen aquest respectable tribunal... Fassin lo favor de mirar al marit de la senyora, contémplinlo, examíninlo, pósinse las mans al pit y diguin: ¿creuhen que aquesta infelís no está ja suficientment castigada?

—

Una causa curiosa s' acaba de veure davant de un tribunal alemany.

Müller vehí de Ehringen es un propietari misteriós y tan avaro, que á pesar de sas riquesas s' ha negat sempre á donar ni un céntim á la caixa dels pobres de la parroquia.

Un vehí sèu, anomenat Richter, se proposá escarmentarlo.

Y en efecte, pochs días després de haver sembrat Müller un camp de blat, Richter ab la punta de un bastó trassá sobre 'l camp la paraula «*Avaro*», sembrá en lo solch que formavan las lletras grana de rosellas y tapantho cuidadosament, se 'n aná sense que ningú l' hagués vist.

Dibuixos de J. Llorera

—¡Mosca, quin café més bó! ¡ni á can Samá!

Vinguè la primavera: lo blat y las rosellas havían crescut al mateix temps y tot de un plegat, entre la verdor de las espigas, s' ostentava en lletras rojas la fatídica paraula. ¿Ne voléu més de gent anant al camp á contemplar la inscripciò?

Lo mateix Richter avisá á Müller y vá saber inbuhirli de tal manera l' idea de que alló era un cástich del cel, que l' avaro acabá per prometre cedir á la caixa dels pobres tota la cullita de aquell camp

Desgraciadament la dona de Müller no era de molt tan crédula

¿Y no saben qué va fer aquella dona? Sospitant de Richter, maná treure una fotografía de aquella inscripció vegetal

La fotografía fou presentada al tribunal, y aquell, previ dictámen dels périts, reconegué lo carácter de lletra de Richter, per lo qual lo bromista sigu condemnat á quinze días d' arrest.

H.

LA BEATA DEL PALAU.

(Rondalla barcelonina.)

Jo 'n conech una donzella
d' un tirat honest y sant;
mes no té res de bonica
y 'ls quaranta está frisant.

La pobreta may no troba
quí la vulgui enmaridar,
y no es pas perque ella sía
molt mirada en lo triar.
Sinó 'n troba un de carrera
ja 'l pendría menestral,
y un que no tingués ofici
no sabría desprecia'l.
No es tampoch perque no dugui
farbalans dels virolats,
puig que al serne Sant Cristófol
fins nos deixa enlluhernats.
Que encare que molt devota
va á la fira y al sarau
fent als homes gara-gara
per veure si algun hi cáu.
¡Pero cá! Com la xicota
no tè dot, pot suposar's:
¡sense dot, y lletja, y vella
ja es difícil de casars!

—

...Parlo per la Gracieta
que tè nom que poch li escau,
milló está 'l que li van treure
de Beata del Palau.
Si dich bè, massa qu' ho saben
l' escolá y Mossen Joan,
que diu que á missa primera
sempre li ouhen aquest plan:
«Vos que 'm sou patrona y guía,
Mare de Dèu del Palau;
donéume promés bèn maco,
donéume marit si us plau.»
¡Pobre Gracia! Lo temps passa
y los jorns se tornan anys,
per xó va á missa primera
á pregar per sos afanys.
Per xó al ser de matinada
quant de fosch no s' hi veu clar
tot pensant que está soleta
fa á la Verge del altar:
«Vos que sou verge y regina,
mare de Dèu del Palau,
sía lleig ó sía maco
donéume marit si us plau.»
Fins qu' un cop una veu prima
que semblava d' escolá,
li respongué ab cantarella
quan finava de resá:
«Donzella del giponet
no es hora encara...
y ella ab despit replicá:

¡VIVA ARAGÓN!

—Otra que Diós... No era tan grande la Exposición de Zaragoza; pero mejor si que lo era!

«Calléu vos, bon Jesuset
deixéu parlar vostra mare.»

. . . .

Per xó dich que la Gracieta
porta nom que no li escau,
milló está 'l que van posarli
de Beata del Palau.

PEPET NEGRE Y FARIGOLA.

INTIMAS

I.

Per los boscos del sèu pare
solíam anar tots dos
cap á la font de l' alsina
á cada posta de sol.

Ella deixada y plorosa...
mirantla y besantla jo...
las ombras creixent depressa...
parant son vol los moixons.

Vingué la tarde darrera ..
¡quíns juraments y quíns plors!
¡Quína nit va fer més llarga
aquella posta de sol!

II.

Digué que s' hi casaría
y marxá al llunyá país;
y esperantlo 's va fer monja
al convent de Sant Medí.

Passá un any y 'n passá un altre
y 'n passaren fins á cinch.
Dimars sant á mitja tarde
tocá á morts lo Monastir.

. . . .

Si 'l miro de la rivera
torrejant dalt de l' abim
¡qué recorts en mí desperta
lo convent de Sant Medí!

F. BARTRINA.

DE *GRAND TENUE*.

Vestit de gran etiqueta
y ab lo cos tan inclinat
¿no 'ls fá l' efecte de un *pájaro*
que vá á picarse 'l menjar?

DECLARACIÓ.

ESOLTAMENT, avuy m' hi declaro. Tres días fa que la conech, tres días que la segueixo, tres días que li he entregat lo cor... ¡Y cóm me va simpatisar desde 'l primer moment que la vaig veure!...

A la Rambla del Centro es ahont ma mirada 's va crusá' ab la d' ella... ¡Y que 'ns ne varem dir de cosas ab los ulls.... Pero no 'ns varem parlar.

He pres informes: sé qu' es brodadora y que traballa al carrer d' Escudellers.

Es hermosa en extrém.

Cútis blanch com la néu, naturalment.

Llabis frescos y sempre mitj oberts, com una poncella de clavell, mostrant per dents dos restalleras de perlas; está clar.

Vesteix ab senzillés y ab elegancia, y quan camina, no trepitja la terra: l' acaricia.

Viu al carrer del Carme.

No hi ha m's, avuy l' espero y l' acompanyo.

Casualment lo día s' hi ajuda. Mitja hora fá qu' está cayent una plujeta menuda y fina, quan tocan las set á la Catedral... ¡Las set! ¡L' hora de plegar!

Ja surt del obrador... ja s' adona de mí... ja 'm mira... ¡Quin trip trap me fá 'l cor!... ¡Oh ventura, no dú paraygues!

Nada, nada... ¿á qué mès vacilacións? Pit al aygua, y allá va.

—Senyoreta... Permétim que no permeti que 's mulli... (Somriu: lo *permétim* que no *permeti* li ha fet gracia.)

Continuém:

—Vosté tal vegada trobará estrany que sense tenir lo gust de conéixerla, m' ofereixi á acompanyarla; pero aquesta extranyesa desapareixerá si 's digna escoltar quatre paraulas.

(Se torna groga: 's coneix que lo que li dich li interessa.)

—Tres días fa que la segueixo, senyoreta... Tres días fa que no dormo ¿y per qué no dormo? perque penso en vosté.

(Arribém á la Rambla: comensa á ruborisarse.)

—Acóstis, acóstis mès, sobre tot no 's mulli. Donchs com li deya: tres días há que no dormo... es á dir tres días; tres nits, senyoreta. Faig mil esforsos per allunyar la sèva imatje, y la sèva imatje persisteix en perseguirme... M' atormenta y 'm dona goig... m' está matant y 'm dona vida á la vegada!...

(¡Y ab quína atenció escolta!... Ja som al Plá de la Boquería.)

—No soch galantejador d' ofici, com tal vegada vosté podría figurarse... Es mès: no hi conegut l' amor fins que li coneguda á vosté... aixó si que puch jurarli'... Vosté es lo mèu primer amor y ha de ser l' últim... Per mès que busquès ja sè per endavant que no havía de trobar un' altra dona com vosté.

(Tota ella tremola... Ab l' excusa de no mullarse se m' acosta... Sento las palpitacions del sèu cór... Emboquém lo carrer del Carme.)

—Jo admiro la sèva modestia unida á tanta bellesa... Veig en vosté l' amor verdader . l' únich amor... l' amor pur y desinteressat, que converteix la terra en un paradís y la vida en una gloria... Ara tan sols me resta dirli una cosa: qu' espero una paraula sèva, una sola paraula pera ser ó 'l mès felís ó 'l mès desgraciat dels homes.

Hem arribat al péu de casa sèva, y quan ella 's disposa á contestarme, un *xech* aplicat á la mèva galta esquerra, 'm fá perdre 'l mon de vista.

Y al mateix temps que una má vigorosa 'm subjecta 'l brás, no donantme temps de girarme, sento una véu, la véu del mèu gueto, qu' exclama:

—Arri al colegi ¡pillet! ¡ja t' ensenyaré jo de fer campanas!

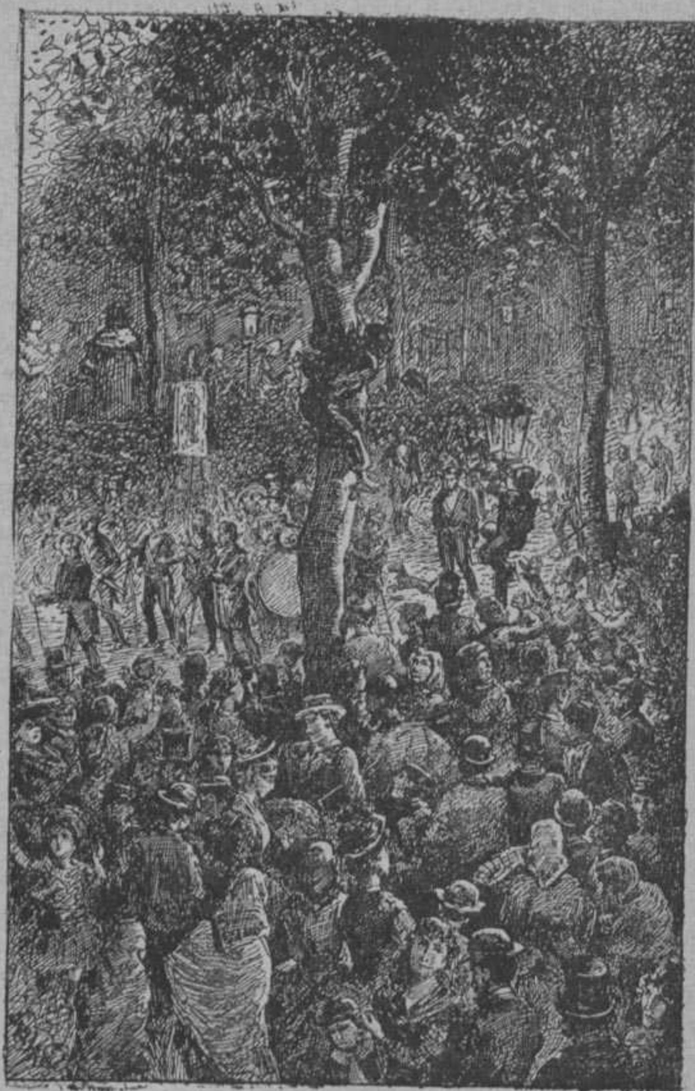
R. Rocavert.

EXTRANYESA.

Lo pare de 'n Sever es diputat
y 'm consta qu' en Sever may s' ha casat,
de modo que 's pot dir del tal Sever
que tè *pare politich* sent solter.

S. Usr.

DIADA DE CORPUS.

Cap á la Rambla falta gent.

FILOSOFÍA PRÁCTICA.

—Si se 'm trenca l' ampolla, l' amo 'm pega; si 'm béch lo vi, també. Donchs rebre per rebre, tan se val que me 'l begui.

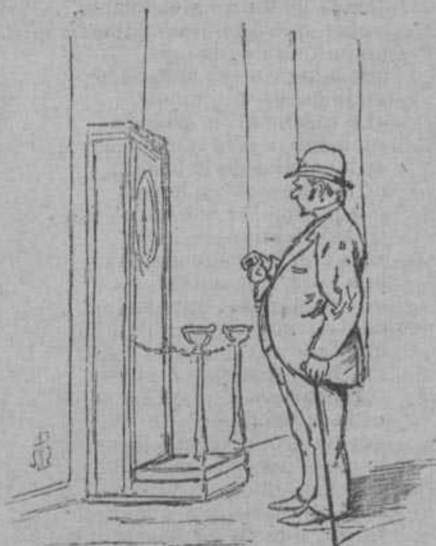
LA CARTERA D' UN POETA.

En los fulls de ma cartera,
bó y dolent, de tot hi ha;
gatadas, que al apuntarlas
sense fixarmi, he juntat,
tot y sent cosas de riure,
ab las tristas, las que fan
caure tan sols al sentirlas
las llágrimas á bassals.
Ma cartera no es cartera,
es lo mercat de Calaf;
en fi, es lo calaix del sastre,
de tot color hi ha retalls.
Plana primera: ja trobo
uns versos mitj comensats;
una «Oda á la formiga.»
¡Quína oda que 'n surtirá!
Plana segona: una suma
qu' arriba á «quatre mil rals.»
—¡Quína suma més bonica!
ben segur, vostés dirán...
donchs jo la trobo molt lletja,
com que jo l' haig de pagar!...
Llegeixo aquí un paper *suelto*;
una carta qu' ha enviat
lo masover de Llerona;
en los trossos que hi ha en blanch,
ab llápis jo hi he fet versos;
tot se tè d' aprofitar...

«Quan lo jovent, veyent noyas
«surt de test, no sab que 's fa;
«quan ellas, al veure joves,
«ja fan lo pavo real,»
«de tot tot, qué 'n te la culpa?»
Fet ab tinta mès avall:
«L' oruga tot li malogra.»
Es de la carta de 'n Pau.
«L' oruga es qui tè la culpa
«que l' hort no 's puga mirar:
«ja quasi cols no li deixa;
«tan xica y tan mal que fá.»
¡Desprès parla de casarse!
y segons ell diu, aviat:
«A mes vull dirli una cosa:
«ab la Rosa havem parlat,
«com ja fa tan temps qu' hi tracto,
«de casarnos per cap d' any.
«Com ha plogut tot se grilla.
«Recados de tothom. Pau.»
Fet ab llápis altra volta,
uns versos, passém de llarch,
perque son d' aquells tan tristos
y no puch veure plorar.
¿Haveu vist més gran *enredo*?...
n' hi ha per llogarhi... banchs.
Lo día trenta, 'l trimestre
«del lloguer» ¡S' ha de pagar!
Quín amo que tinch mes gana;
l' ódio, si es tan mal carat!
Pèl qu' es xich lo pis, bé 'l pago,
cabría dintre un didal.
Com los diners ni se 'ls mira,
li daré aquell duro fals.
L' argument d' una comedia:
es del francés ¿qué ho dirán?...
Jo la posaré en escena
com si fos original;
perque avuy, aixó no 's mira;
no tè títul, ja 'n tindrá;
ne buscaré un de ben lliure,
verdós, que així pensarán
que també ho ha d' esser l' obra,
puig la gent, al criticar
las comedias que son lliures,
talment estant esperant
algun estreno qu' ho sembli:
ho critican, pero hi van.
Fins molts, ab ayre de sabi,
volen salvar la moral
y ells, pagantho molt mès, buscan
las butacas del davant,
y per mirá, ab las ulleras
no 'n tenen prou, que s' están

ab ulleras y gemelos!...
y encare allargan lo cap:
las noyas y tot, si senten
algun xiste un xich picant,
dissimulan tot ventantse
y riuhen per sota 'l nas.
«Lo día dos,» qu' es diumenge,
«tindré ja 'ls lloguers cobrats »
N' hi haurá pochs, que hi ha molts gastos
y aquests tunos d' estadants
no sè perqué sempre 'ls sembla
que l' amo no ha de cobrar;
son tan nets, que no voldrían
la llibreta bruta may;
jo só al revés, jo voldría
cada vuit días firmar.
Girém full: una targeta:
Don Ròmulo Pibernat
«corredor de bolsa.» Corra,
qu' á mí no m' atraparás;
jugan tots á *fet* y amagan
los rals dels pobres qu' hi van.
Un bitllet de Garcilasso;
vint duros, quatre cents rals;

DAVANT DE UNA BÁSCULA.

—Aquests rellotjes deuhen estar parats que sempre senyalan la mateixa hora!

¿no troban que aquests retratos
son un xich massa pagats?
Encare un pogués tenirne:
sempre 'm passan galopant;
sembla talment que se 'm fongan;
may ne tinch dos de allotjats.
«Apuntes pr' una poesía:»
«La Núvia,» 's titulará;
«descriuré lo ser promesa,
«parlaré dels sèus ulls blaus,
«de sa caballera ròssa,
«d' aquells llabis mitj tancats
«qu' ab rezel sembla que guardan
«mil petons, que surtirán
«al ser ja esposa, com surten,
«desfent lo niu que 'ls guardá,
«los moixons, en tant alegres,
«xarrotejan per l' espay.»
Las mentidas son bonicas,
tan com lletjas las vritats;
que lo cert es, si pot dirse,
al revés just y cabal:
las donas al ser casadas,
sovint las veureu qu' están
també ab la boca mitj closa,
llabis en fora y tancats,
guardant per l' home, no besos,
com jo he dit un xich avants...
¿sabeu qué está á punt d' eixirne?...
un enfilall de reganys,
que á la primera andanada
un ja queda mitj macat.
«Lo casament, la cridoria
«dels nuvis y 'ls convidats
«y l' endemá de la boda...
no sé ¡qué de l' endemá!
Aquí sembla que deya «Ella»
¡Ella, y 'l full esquinsat!
Una plana tota epígramas,
una altra, tota cantars,
un sonet, dos... una décima...
aquí gargots... prou n' hi ha,
que fullejant, seguiría
fins á no acabarse may.
La cartera d' un poeta
es lo judici final;
per tot brollan grans ideas,
per tot conceptes mès grans.
Ells son tota sa fortuna;
la tè en gloria, pot donar
llorer, que no 's gastaría
en tres Diumenges de Rams.
Noyas, si un jorn per casarse
algun d' ells vos ve á parlar,

la cartera avants llegiuli;
qu' al veure aquell guirigay
preferiréu quedar tías;
que son uns boigs rematats;
y al tornarli la cartera,
senyaleuli un lloch en blanch,
ahont apunti la carbassa;
segur l' haureu inspirat
per fè una altra poesía
titulada: *Un desengany*,
d' aquellas que 'ls ulls no poden
á tan plor donar l' abast.

VÍCTOR BROSSA Y SANGERMAN.

FENT L' EXERCICI.

Un soldat molt alt y prim va sempre penjím penjám, mitj encorvat y deixat anar.

Un día durant la formació se li dirigeix lo capitá qu' es precisament molt nano y rabassut, y donantli un cop als jonolls, li diu:

A CAU D' ORELLA.

—Vaja que vosté es molt maca...
¡Cóm maca!... ¡Una maravella!...
—Si no 'm parla de *casaca*,
no hi sentó d'aquesta orella.

—¡Tieso!...

Lo soldat procura estirarse.

—¡Más tieso! crida 'l capitá, donantli una empenta á la panxa.

Lo soldat fá un altre esfors per cumplir aquella ordre del sèu superior.

—¡Más tieso todavía! exclama 'l capitá alsantse de puntetas y pegantli un cop de má sota la barra.

Y 'l soldat, encarcarat, y ab lo cap tot alt, exclama:

—Adios mi capitán... ¡Ya no nos veremos más!

A UNA SENYORA QUE TE *MONEDA*.

Sonet.

eixáu, senyora, que la lira mía,
entoni cants d' amor y de tendresa,
qu' encare qu' es difícil tal empresa,
per vos, aixó y molt mès arrostraría.
Vos donéu alas á ma fantasía
ab vostre pura (?) y celestial bellesa;
vos m' inspiréu ab vostre gentilesa
que á tants cors fa morir de gelosía.
. . . .
¡Ja veig algun lector que s' posa á riure
tot dihentme *infelis*, y *tonto*, y *bestia!*
¡Pobre lector! ¡Y que 'n sabs poch de viure!
¿Sabs perqué de cantá 'm prench la molestia?
Ho faig perqué si un jorn la fam m' arbola,
potser voldrá afluixarme alguna *endola*.

A. Piera.

ENTRE GUETOS.

Diálech matrimonial.

S' adverteix que la senyora Mónica tindrá com uns xeixanta anys y que 'l senyor Agustí s' acosta als xeixanta cinch.

—¿May dirías qué hi somiat aquesta nit, Agustí?

—Qué sè jo.

—Hi somiat que m' enganyavas.

Lo senyor Agustí, apart y suspirant,—(¡Jo poguès!)

DAPHNIS Y CLOE.

Fresca y xamosa, guapa y placent,
cada trench d' auba y á sol ixent,
la Margarida, Margaridò
va á la fonteta del Bon pastò'.
Corra que corra batentli 'l pit,
cansa's que 's cansa, pert lo delit
y aixís que arriba prop de la font,
lo canti deixa, s' aixuga 'l front,

mira que mira per tot arréu
y en una pedra cofoya séu.
No tarda gayre, no tarda nò,
que companyía li fá un pastò';
Daphnis y Cloe junts pastorant
lo canti d' aygua bè l' omplirán.
Si ella es pigada, molt més ho es ell,
si ell la sab llarga, fan bon parell,
fornits y joves, sols, bèn solets,
per aquells marges no 's fan bolets:
terra moguda, plana y d' esqueix
si tant s' aixafa, l' herba no hi creix.
Ara s' empaytan, ara ella cau,
s' alsa ó no s' alsa ó l' alsa 'l babau,
y entre rialladas y algún pessich

LOS CAFÉS DE BARCELONA. .

Bon café, copeta d' estudiant, dómino, damas, ajedrez, periódichs á desdir, local luxós y confortable y vistas á la Rambla... total: un ralet, sense propina, y estigathi tan temps com vulgas.

y ara m' enfado y ara me 'n rich,
passan mitj' hora fins que, cansats,
sobre un munt d' herba seuhen plegats;
y en tan lo canti mut y confós
roda per terra mitj vergonyós;
pensa y no s' erra ¡Sort de mon fat
que de terrissa no so pastat!

. . . .

Per no trencarlo sovint pèl camp
van comprá un canti qu' es tot d' arám.

R. Coll Gorina.

UNA FAMILIA ECONÓMICA.

Económica sí, per mès que vivía ab gran luxo y hasta anava á passar los istius en una magnífica possessió de las inmediacións de Arbucias.

Per cert qu' un any van convidar ab molt empenyo á un amich, gran cassador de perdius, que allá ahont posava l' ull, ventava la perdigonada.

Y al cap de una quinzena de serhi, 'l cassador, sostenía la següent conversa ab la cuynera:

—Marieta, m' ha de dir una cosa.

—Lo que vulgui.

—Vosté sab que cada día, 'ls sèus amos me fan sortir á cassar.

—Axió si qu' es bèn veritat.

—Vosté sab també que cada día torno portant perdius: l' un día 6, l' altre día 8; fins un día vaig portarne 12.

—Es molt cert.

—Donchs ¿cóm es que no 's treuhen may perdius á taula? ¿Qué se 'n fán de las perdius?

—Molt senzill—respon la cuynera—las escabetxém y serveixen per l' hivern. Axís ho tè manat la senyora.

UN CRACH.

—Ay, ay! La reyna es una senyora com las altras!...

GARGOTS.

Lo mérit d' un sabi á Espanya
mediulo per sa pobresa;
y las pilladas d' un pillo
per las creus que al pit ostenta.

.·.

Si un día vols quedarte sense un ral
procúrat una causa judicial.

.·.

Si treus la rifa algún día,
farás molt bè si ho amagas,
perque sinó, algú 't diría:
—Apa, Fulano, ¿qué pagas?—
Y si pena sent ton cor

y ho fas saber á la gent,
te dirán tan solament:
—¡L' acompanyo en son dolor!

.˙.

L' home en moltas festas especials
demostra qu' es lo rey del animals.

.˙.

Per viure bè en esta vida,
pensa que l' amor mès gran
al últim se va acabant
y que tot favor s' olvida.
Pensa que fent bè sens tassa
ingratituts sembrarás;
y que tot passa veurás,
y un duro fals no, no passa.

.˙.

¿Créus que ploro, hermosa nena,
perque 'ls juraments d' amor
que tú un día vares ferme
lo vent se 'ls ha endut? Donchs no;
si creus axó t' equivocas;
ploro perque 'l vent traidor
al endursen tas paraulas
no se te 'n va du' á tú y tot.

S. del Palau.

UNA COSTURERA

Sent un tipet tan bonich
sempre li sentiréu di'
que viu tan sols del *cusi*.
. . . .
¡Es cert, te un *cusi* molt rich.

DE BARCELONA Á MARSELLA.

—viatje per mar—(1).

Amich Ixàrt: si us ráu un día ó altre venir á véurens, no vinguéu per terra.

Espiéu lo barómetre del Ateneo y quand marqui «bon temps: fixo» us dirigiu al carrer de Cristina y demanéu passatge per lo vapor de la C.ª Ibarra que 's trovi al port.

Los consignataris—Gasset y Romero—son l' amabilitat personificada, y ab pochs quartets vos donarán puesto en lo barco enllestit per Marsella.

Vos recomano tal C.ª per ser sos barcos los qui fan més escalas, y de consegüent més aprop passan de terra.

Com seguritat y bon tracte totas son excellents y de lo millor que lláura la mar.

Tenim las dúas Companyías Sevillanas, de S. Cuadra y de Vinuesa, ab capitans com Rubio, Nuchera... Ortuño, Escudero, Blas Martín, Díez, que fan honor á Espanya. Aquí, vivint més entremitj d' asseguradors y carregadors, ho sabém millor que vosaltres.

---

(1) Lo distingit novelista *Sr. Pin y Soler* s' ha valgut de nosaltres pera fer arribar á mans del notable critich *Sr. Ixart* la present carta, bonica descripció de un viatje. Atents á las indicacións del autor, respectém la seva ortografía.

TIPOS DE CARRER.

Unindustrial que pot bén dir que viu del ayre del cel.

Fa més de vint anys que llur servey comensá, lo qual á viatge per semana representa més de cent anadas y vingudas l' any... dos mil trajectes pe 'l cap més baix; y no hi ha exemple d' una sola pérdua per falta náutica.

En quand als vapors estrangers... no 'n parlém!... Van massa depressa, no paran ment á rés.

Encare qu' entusiasta *del mar y sus arenas*, trovo poch divertit atravessar lo golf del Lleó per son diametre, sens véurer més que cel y aygua.

Suposo que tornéu de ca 'ls consignataris ab lo billet á la butxaca, per llá á mitj dia, ó á mitja tarde; donchs bé, avans de muntar á casa per endegar los trastes de viatge, vos aturéu á sota vent del monument á Colon y allí veuréu atracat de llarch á llarch, tota la banda babor frech á frech ab lo moll, ó be 'l *«Cabo Quejo»* ó 'l *«Cabo Creus»* ó 'l *«Cabo Ortegal»*... un «Cabo» qualsevulga. Tots son bons barcos y tripulats per gent de confiansa... Hi entréu sens necessitat de gussi, sols vos caldrá passar un' ample post. Ventatja gran de que no gosan los altres vapors que venen á Marsella, fondejats al mitj de la dársena y obligantvos, per anarhi, á perdre temps y paciencia si no topéu ab un barquer enrahonat... lo que pot molt bé succehirvos; puig en las escalas de la Pau hi ha una cáfila d' andalusos . ! En general si debéu may pendre gussi triéu mariner vellet y cathalá. No tingáu por que las forsas li manquin. Quatre copets de rem per fé 'l tom del port tothom los dona, fins si deguesseu ajudarlo, vos ne pervendría satisfacció moral y excellent exercici físich.

May barquer jove!... siga del departament marítim que vulga... son uns bagarros!... que naveguin!... Vora 'ls molls no més déuhen travallarhi 'ls veterans, los casi inválits de la mar.

Vos en recomano per la primera passejada, un que trovaréu prop del vaporet «Aurora». Es de la vostra alsaria, porta *luchana*, cabe'ls

molt llarchs y negres, es sórt. Té un gussi que no es alló per alló. Sota la pintura 's véu tot lo gromat de proa ab pegats de guix, ciment ó de no sé quina composició estranya... Tant se val! la barqueta para fort y 'l barquer es sensat.

Ja sóu dintre 'l «*Cabo... Palos*» per exemple (ab ell hem vingut nosaltres), preguntéu pe 'l capitá y veuréu un home jove, morenet, fisonomía distingida... porta boina com la major part dels oficials de la C.ª Ibarra que basta saber com se diuhen pera deduhir d' hont son: D. Manuel de Zárraga, D. Tiburcio de Larranaga, D. Luís de Balanda... es lo qui mana 'l «*Cabo Palos*»... li preguntaréu l' hora *verdadera* de l' eixida y us respondrá que podéu passar la vetllada á terra: anar al teatre, á vos quefers, y compareixer entre las onze y mitja nit.

TIPOS DE CARRER.

Músich de molts instruments, pobre segur.

De passada veyéu al sargento de carrabiners que té 'ls seus *Reales* en una barraqueta gurnida de passioneras tocant lo passetj, li demanéu com un gran favor que doni ordre al cabo, que deurá transmetre al *número* de guardia 'l vespre, pera que us deixin embarcar lo fato quand arrivaréu á darrer' hora; puig en nostra benehita terra, com la *rassa conquistadora* no es de vora mar, regeixen encara pe 'ls ports, costums presas en l' edat mitja (entr' altres la de no embarcar ni desembarcar sense sol) quand no navegaban náus mogudas pe 'l vapor, ni 'l gráu dels ports tenía més senyal que 'l far de graellas.

Lo sargento us dirá «*que no puede ser*» «*que hay que embarcar los baules antes de ponerse el sol*».. no li féu cap objecció histórica, ni económico-política, ni de costums marítimas modernas; insistiu ab dolsura y en castellá tant *cerrado* com la natura us permeti, dihentli que viviu lluny, que tindríau doble gasto fent un viatge de día ab lo fato y altre 'l vespre... «*Concedido*» respondrá.

Un *muchísimas gracias* molt enérgich no hi escaurá malament.

Al eixir del café, redacció, casa qualsevulga hont hauréu passat la vetllada compareixéu sota Colon, y sens cap dificultat passéu del moll á bordo. Donéu la bona nit, lo cambrer vos endega 'l cambrot y si 'l temps es bonansa (ho ha de ser si 'l barómetre no falla) mentres los mariners fan soroll arrossegant cadenas, llargant calabrots, caminant

feixuchs per cuberta, contempléu Barcelona ensopida, damunt la quina eternament vetllan: Montjuich, los campanars bessons y vetllará d' ara en llá la daurada imatge de la Mercé. Que resguardan de fortas ventadas: Tibidabo y Montseny. Qu' embelleixen fins dormida, los grans finestrals del hotel Internacional ab llums que per mitj la fosquedat del port projectan, fent semblar l' efímero edifici d' hont ixen á un Wesminster meridional. Reparéu las grans renglas de llum que flamenjant ensemps marcan en l' espay las vías de la gran ciutat hont hi tenim tants sérs y cosas estimadas.

Casi no us adonéu de que 'l barco fassa vía y ja sóu fora 'l port... Com no hi ha rés més per véure, baixéu al cambrot, y al llit! com si fósseu á casa.

Al cap de pocas horas vos despertarán las xiuladas del vapor. Val la pena 'l deixondirse de matinada pera veure 'l sol ixent colorar de tendres matissos la hermosa costa cathalana.

Hauréu passat dormint l' antiga Illuro, Malgrat y Blanes, veuréu aquell muntet de casas tant pintorescament encavalladas, tant encisérament plantadas damunt lo rocam que se 'n diu Tossa. Tindréu probablement la cala entorn de la quina 'l poblet s' aixeca, per la popa; y per la próa veuréu Sant Feliu de Guixols amagadet en part pe 'l coll de Sant Elm, féntli fondo las rosadas montanyas darrera las quals passa 'l prosáich ferro carril que dins sas caixas vos portaría cap á Gerona, si haguésseu tingut lo mal gust de preferirlo al vehícul que jo vos aconsello.

*
* *

Lo sol aclaría 'ls ámbits de la mar tant falaguera, dauraba escayres de teuladas, puntas de cloquers que llá davant se veyan, portaba llum als cimals de las montanyas projectant ombras damunt trossos de camp en los quins s' estergía la confossa forma dels pujols... y jo embadalit davant tanta bellesa anava dihent als méus xiquets y á la dona, noms de viletas, de puigs, de concas, d' hermitas, d' arbres.

La náu s' avansaba pausada orsant poch á poch vers la platja Sant Feliuenca... Tot era bellugadissa de navegants y passatgers. Un no més semblaba indiferent á panorama tant bell, á moviment tant insólit. Arradossat prop la brúixula de respecte, la de davant la roda del timó de popa, lo cap cotx damunt d' un llibre, anaba girant fulls y fulls sens que 'l moviment de la náu, l' enlluernament del sol, la riallera bellesa d' ayguas y costas lo distraguessen.

Suposarem, ó que l' home debía ser d' aque-

lla encontrada y de consegüent tenirla molt coneguda, ó que 'l llibre l' interessaba més que la natura.

Anabam nosaltres de babor á estribor per no perdre rés d' aquell quadro, cridant «bon día» als pescadors que 'n lleugeras parellas remolcaban lo vol, comptant lo nombre de fumerolas que de la vila s' aixecaban, fent suposicions sobre qui 'ls fochs encenía... la tendre mare, primer que tots llevada, per encendrer foch y fer cóurer esmorzar pe 'ls homens de casa, lo mariner veterá qu' ell mateix lo bufa y 's *fá* l' aromátich café, la ronsera criada que l' encen per la burgesa xicolata, la matinal majordona qu' escalfa un tupí d' aygua pe 'l capellá curiós qu' avans de dir missa s' afayta... y aquell passatger tot era girar fulls!

Sens ferho expressament, passantli davant, me semblá per la disposició de las planas, los tipos, lo color de las escobertas... que 'l llibre no m' era desconegut... y un dels méus nens habéntse interposat entre la claror y 'l seu llibre, lo lector aixecá 'l cap.

Jo, amatent vaig demanarli qu' excusés al petulant, y ell me respongué ab bons modos: «No 'l renyi. Tant mateix es hora de plegar la lectura.»

Eram arrivats á port y allí baixaba.

«Ademés, afegí, es llibre qu' he llegit ja altres vegadas... no 'l co»neix?» me féu mostrántmen lo títol.

—No, li vaig respondrer... M' interessan poch los llibres catha-

---

L' HORA DE LAS VESSAS.

Val més bona gana, que bona vianda.

lans. Me sembla que 'n tal llengua no deuhen poderse expressar delicadesas de sentiment, detalls subtils, etc , etc... li vaig recitar lo sermó que devegadas he ohit predicar á gent de la terra; y ell, lo bon jove, prenent la defensa de nostra llengua nativa en general y molt particularment del autor que tant l' encisaba, 'm deya:

—«S' erra de mitj á mitj, tenim llibres de gran mérit, li aconsello »que 'n compri y 'ls llegesca.»

Discutirem mentres la llanxa d' abordo anava á terra á portá un cap y se 'n acostaban d' altres remolcant grans barcassas carregadas de sacas plenas de taps de suro.

Ma muller qu' escoltaba y entenía la nostra discussió, no podía aguntarse 'l riurer ohintme á mí tant desdenyós y al senyor aquell tant entusiasmat.

Per fi tals arguments me possaba, tanta rahó tenía, tant m' encaría 'l valor de certs llibres y entr' ells del qui com testimoni tenía encara mitj obert á la ma, que no sabent que respondrer vaig acudir á la darrera objecció (que també per altres he ohit fer)... la del préu venal.

—Lo llibre que vosté llegeix será tot lo bonich que vulga, mes veig que costa 4 pessetas y may me resoldré á gastarlas per una novela cathalana.

—Qué son 4 pessetas per un llibre com aquest? respongué aixecant lo tó de la conversa y 'l llibre... Repari que 'l mercat es curt, que per aquí es molt de moda gastar mils duros en cosas de vanitat y manllevar un llibre....

Ja 'ns despediam, quand ab rialleta li vaig preguntar si tot aquell engrescament no era causat per simpatía personal envers un autor ó autors amichs.

—No 'n conech cap... ni de vista!

Llavors jo somrihent:

—No diga cosas que no son.

Lo jove no m' entenía, no gosaba pendre la cosa en sério vehent mon posat amistós y reparant que li allargaba la má.

—Cóm, *qué no son?* féu no obstant, una mica escorregut... qué jo conech al autor de «*Jaume*»?

—Fa un' hora que li parla.

—Es vosté? digué tot sorpres... quand m' alegro de... etc., etc., (m' atura la modestia.)

Se 'n anaba ja, y torná enrera, insistint perque anessim tots á caséua á esmorzar, puix lo vapor debía aturarse unas quantas horas.

Vaig escusarme molt, molt, moltíssim... fou devadas! Tant amistosament insistía 'l meu novell amich que fou precís consentir.

Baixarem á terra y en sa companyía forem á caséua.

Sa senyora mare (viuda) una mica refredada era encara al llit; una cusina tant amable com ell prengué pe 'l seu compte als meus menuts, amatenta féu rostir costellas, féu cercar pá tou; la bona senyora de la casa malgrat son refredat se llevá, esmorzarem junts, comparegueren amichs del meu amích, nos feren visitar lo més notable de Sant Feliu: l' antiga y majestuosa iglesia major, lo convent á que está adossada avuy escola... y fábrica de taps, lo pati de davant ab son portal barroch, las voltas, indici de construccions anteriors; lo mercat, aquella casa del carrer de Mar hont se *passan* «*Las ruinas de mi convento*», d' en Patxot... y ben de veras contents uns dels altres nos separarem damunt la coberta del «*Cabo Palos*» puix fins allí 'ns acompanyá.

ENAMORADA..... DE SÍ MATEIXA.

—Concursos de bandas... concursos de orfeóns... Vaya una gracia! Aquí lo que havia de ferse eran concursos de bellesa, y allá hauriam vist qui se 'n portava 'l premi!

Habiam passat una matinada agradosa y de la quina Don *Manel Cabarrocas*, sa bona mare, sa cusineta, lo *Doctor Vila* poden estar ben segurs que conservarém ma muller, mos fills y jo lo més tendre recort.

Lo vapor virá altre volta cap á llevant y per llá á la una eram á Palamós.

Desembarcarem mentres la gent de bordo carregaba novas sacas de taps... y cap al hostal... dispensi, senyor hostaler, cap al *Hôtel* falta gent!

Si amich, un *hôtel* ab números y tot damunt las portas. No us ne dích lo nom per castigá 'l mal gust del qui ha donat nom francés á una casa tant cathalana com es aquella: gran entrada, menjador ab força gabias, Esparteros, Mares de Deu y tot lo menester; eixida á peu plá... y recapte de mil gustos amanit á tall de la terra: excellent escudella, peix á la llauna, rovellons ab llomillo, pollastre... rehims

per darrerías, panellets de Manresa, bon pá, bon ví, fins formatge de Roquefort y mostassa de Dijon (per alló del *hôtel)* que no tastarem.

Prenguerem café en aquell casino de Palamós qual sala biblioteca 'm té 'l cor robat. Cada cop que hi passo mitj hora, voldría passarhi mitj any, no anarmen més... Dona á mar, lo sol l' escalfa com un niu, hi ha bons llibres, tota mena de diaris (*Les Débats* entr' altres) y anant y venint, mossos pera serviros perfumat café acompanyat de la reviscoladora goteta d' ayguardent anissat de Sant Feliu, la vila rival, la dels Capulets d' allá davant. (Essent tant vehins era inmancable que no s' avinguessen.)

Enrahonarem una bona estona ab l' estimat amich Sans y Guitart y 'ns separarem ab las frases de sempre, tant sinceras quand l' entrevista es curta: «quína llástima!» «cóm ha fugit lo temps!» «á reveurer!» «no m' oblidéu.»

Ab la barqueta mateixa del práctich anarem á bordo y «próa Sud Oeste» cridá 'l bon mariner pera fernos evitar certas pedras que 's trovan darrera aquell gastament de moll que may allargan ni reforsan.

Després: rumbo!

***

La tarde la passariau si vinguessiu estirat de camas en cómodo balancí, fumant cigarrets y contemplant aquell bé de Deu de terras accidentadas, pintorescas; de platjas y calas hont totas las edats geológicas están representadas, comensant per las compactas massas graníticas y 'ls pórfiros rojos de las épocas primitivas fins al al-luvió modern qu' enllota 'l gráu de nostres rius fent d' Ampurias, vila terrenca; com més á ponent ha succehit ab Amposta, més á llevant ab *Aygues Mortes...*

Y 'l conjunt clapat arréu d' alzinas sureras, de boscos de pins, d' estesas de vinya; animat per casals que donan topos de color viu, ri-

---

EN L' EXPOSICIÓ.

—¡Y quín bé de Déu de *hijas de María* s' hi veuhen per aquí!...

—Mi gustar mucho *Exhibition;* pero gustar más *patillamenta* del *Lord Mayor* di *Barcellona!...*

betejat per viletas de pescador, quinas barcas ab llurs triangulars blancas velas imitan muixons marins, picotejant brumera d' áonas.

Veuriau las traidoras islas Medas, l' ample golfo de Rosas hont primer que tot niuhá (Emporium) la civilisació fenicia dins quin cercle, ab afegiduras judáico-llatinas vivim encara.

Després, ja cap al tart, en mitj de la fosquedat que va estenentse, lluiría 'l far de Cadaqués y una mica més amunt, los cimals hont era 'l temple de la Venus Pyrenáica, l' *Aphrodissium!* lo Cap de Créus de las edats modernas.

No vehentse ja per banda de terra més que negrors picadas de ruhents puntets, rojos los uns, altres verts, alguns fent pampallugas; lo millor es donar la bona nit á la Patria:—Adéu Espanya estimada! sopar de bona gana, encomanarse á Deu! y á jáurer!

Obrint los ulls á la claror del jorn següent sòu en plé golf. Lo *sinus Narbonensis* com los antichs cartulans anomenaban l' arc de cercle que las terras forman de Cerbere fins al Cap Couronne... y sense adonarvosen la náu está amarrada á un moll de sota 'l cap *Sigium*, que fins com qui diu ahir fóu pelada roca ab quatre espaluncas habitadas per lladregots de mar, per mariners del estanch de Táu després, y que mercés al impuls donat á totas cosas pe 'l Gran Colbert; llansant á l' aygua munts de rocas ab perseverancia y millions, n' es ara l' importantíssim port de Cette... émul de Marsella, fins rival preferit en son gran comers de ví ab la nostra terra.

UN ADORADOR DE LAS ARTISTAS

—*Juanita*, decideixis, miri que 'l temps passa.

—Just... y la Joana balla.

Si héu ohit dir que 'l port de Cette es lletj no ho cregueu... no n' hi ha cap que ho siga! Serán més ó menos segurs, de fácil entrada, de penosa eixida... La bellesa, per tot hont hi ha aygua moventa, terras, rocam y cel bláu... fins cel emboyrat! no pot mancar. La naturalesa tot ho fa bell; qui ho espatlla sovint son los homens.

Si ja 'n teniu próu de navegar... l' estació del f. c. no es gayre lluny; mes no hi anéu, passéu lo día visitant la població, fentvos cárrech de lo que pot la constancia y 'l travall ben entés. Reparéu que fa cent anys, qué dich cent? cinquanta, pot ser menos, rés de lo que veyéu vora l' aygua existía, y que fins la mateixa població es nova, novíssima, data del reynat de Lluís XIV. Lo primer tros de moll fóu comensat, me sembla, en 1670.

De llavors en sá quíns passos de gegant! Avuy Cette es deu vega-

das més important com vila activa que la nostra illustre Tarraco que ja existía avant las edats prehistóricas.

Quedem en que passéu la diada á Cette... donaréu lo tom á la vila, pujaréu á la montanya que 'n es lo rovell y 'l guardiá, veuréu l' hermós estanch de Táu, los canals, molls y ponts, lo jardí públich, l' iglesia de Sant Lluís damunt sas escalinatas de pedra blava y plena de cosetas de força mal gust, l' esplanada... y sobre tot lo gran moviment, lo nombre y grandaria dels sellers de ví que cubreixen tot lo terrer.

A posta de sol á bordo, bona nit vos dó Deu y al obri 'ls ulls sou á Massilia Civitas.

Inútil ferne descripcions: com ciutat no es cap maravella; cal solament recordarvos que 'l cap Sicié prop de Toulon ab la banda oest fins á Marsella y sa costa llevantina fins al torrent de Sant Lluís entre Menton y Ventimiglia que separa la Fransa de l' Italia, es lo lloch més enciser de tot lo Mediterrá.

Las boniquesas escampadas per moltas lleguas de nostra costa se trovan allí arrapadas, á poms, tocantse, encantantvos á cada punt.

No ho dich á las paupentas, ja ho veuréu...

Quand?

Siga aviat y donaréu gran pler á vostre amich molt devot:

J. Pin y Soler.

A TRAVÉS DE L' EXPOSICIÓ.

Es tan lo que pèl poble se 'n parlava, que al últim va decidirse; pero, francament, després de seguirho tot, troba que no valía la pena de deixar la majordona.

UN GORRERO.

Tot ho segueix, tot ho corra
sense costarli un diné...
Sols una cosa 'ls diré:
que tè un amich sombreré
y hasta dú 'ls barrets de *gorra*.

CAPRITXO.

Es tan llunática,
—mírinla bé—
que hasta la forma
de lluna tè.

UN PROBLEMA.

Blanchs y negres.

Epoca: la Creació;
encare Nostre Senyò',
no tenint la feyna llesta,
de fer un dia de festa
esperava la ocasió.

La escena passa en un lloch
del paradís terrenal;
lo sol crema mès que 'l foch...
es clar, com qu' es fet de poch
crema molt, es natural.

Ab conciencia satisfeta
Dèu ho va trobar tot bell,
y digué fent la rialleta:
—Ja tením la gabia feta,
ara hi posarém l' aucell.—

Y agafant argila pura,
y sense fer cap esfors
pera estudiar la postura,
va modelá' una figura
tal com fan los escultors.

Desprès, ab una costella
qu' á la figura arrancá,
va modelar la parella,
y havent fet á n' ell y á n' ella
los posá al sol á assecá'.

Aquest va sè 'l gran bunyol,
perque Dèu, sense malicia,
no 's recordá, dant un vol,
de que cremava aquell sol
mès qu' una mala noticia.

Y tan y tan va apretá'
del astre ardent la taleya,
qu' un xich massa va cremá
y á la parella deixá
negra com la xemeneya.

EN LA GALERÍA DEL TRABALL.

—Señorita, compre una cruz.
Señor, compre una daga.

Nostre Senyor, d' arribada,
veyent la cosa cremada
va dir ab tó llastimer:
—Hem esguerrat la fornada;
haurém de tornarla á fer.—

Tal dit, tal fet; desseguida
mans á l' obra va posá',
y ab l' argila que sobrá
de la parella rostida,
una de nova 'n formá.

Feta ja l' altra parella,
que molt millor va sortí',
Dèu va pensar:—Bona es ella;
posémla á l' ombra, qu' així
no 's cremará com aquella.—

Y á l' ombra d' un cireré'
cuydadás la va posá';
allí s' assecá molt bè,
y quan seca la vejé
Dèu va dir:—*Eccolo quá*.—

—

Los pobres negres, al sebre
que Dèu s' havía enfadat
al trobarlos com de pebre,
varen tenir pò de rebre
y van tocá 'l dos aviat.

Y, tementse una rambatja,
van fugir cap á la platja
aprofitant un descuyt,
y varen empendre 'l viatje
á caball d' un barril buyt.

Y montats en tal tartana
y patint com no 's pot dí'

de són, de fret y de gana,
allá á la terra africana
van desembarcar al fí.

Quan Dèu va tení 'ls blanchs fets
va buscar per aquells vols,
y, no trobant als negrets,
va dir:—S' haurán tornat pòls;
ja 'n tindrém prou ab aquests.—

Y 'ls blanchs visqueren aquí,
y 'ls negres van viure allá,
sense noticias tení
los uns dels altres, y axí
molts y molts anys van passá'.

Fins qu' al fí van escamparse
y... es un cás que 's pot escriure,
diu que quan varen trobarse,
uns y altres al mirarse
varen ferse un tip de riure.

Y desde llavors ensá
que tots los mals-de cap son
lo pensá y averiguá'
la causa del perqué hi ha
blanchs y negres en lo mòn.

—

Naturalistas, veniu;
ja fa molts anys que capiu
dant voltas al mateix tema;
no hi penséu mès, ja teníu
resolt aquí lo problema.

Confesséu y siguéu franchs,
qu' han fugit los entrebanchs,
y tots junts diguém alegres:
—ja sabém perqué hi ha negres;
ja sabém perqué hi ha blanchs.—

Manel Ribot y Serra.

RESPOSTA OPORTUNA.

Son casats fa quatre ó cinch anys; pero com si no ho fossen.

Naturalment, ella, cansada d' esperar, procura distreures, fins que un día 'l marit descubreix los tráfechs que porta entre mans.

—¡Infame! diu passejantse á grans gambadas per la sala.

Ella no respon.

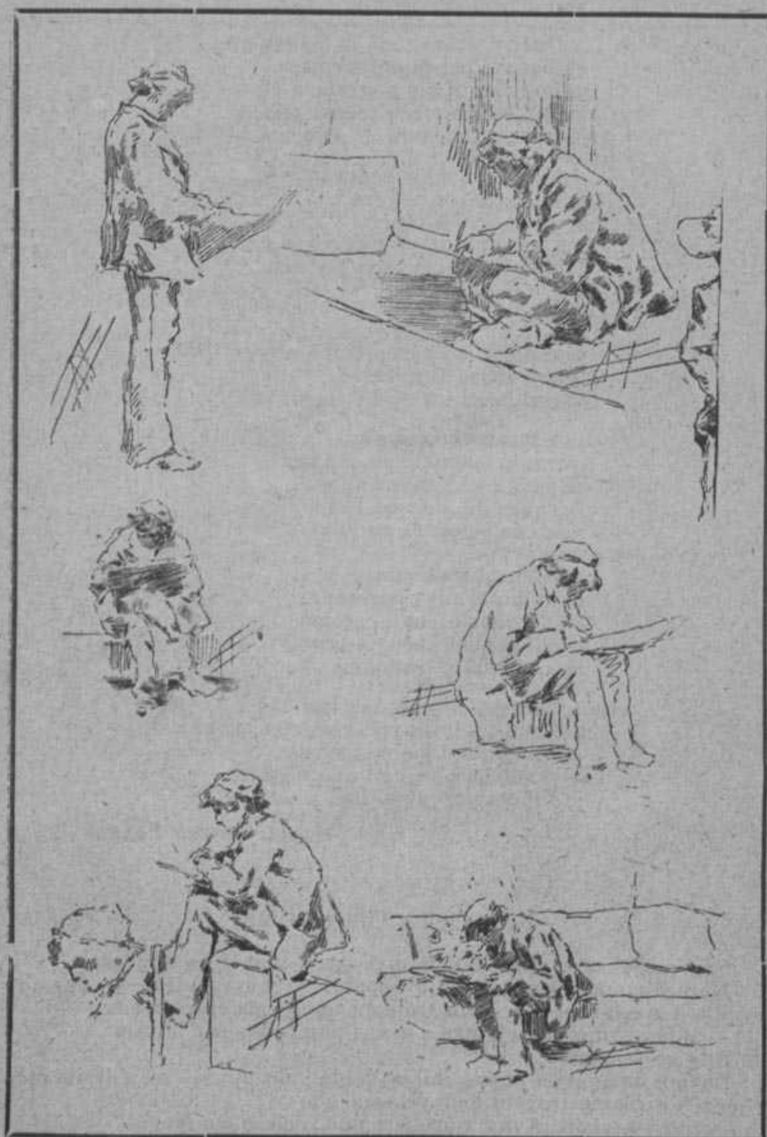
Davant de aquella impassibilitat freda y orgullosa, ell s' irrita mès y mès, y exclama trayent foch pèls caixals:

—¡S' ha acabat! ¡Avuy 't probarè que soch lo tèu marit!

Ella al sentirlo s' alsa y exclama ab véu manyaga y somrient:

—¿De veras? ¡Ay gracias á Dèu!

FULLAS D' ALBUM (dibuixos de *Fabrés*)

Dibuixants.

ESTUDIS A LA PLOMA (dibuixos de *Fabrés*)

La mascarilla de Fortuny.

Torsos y caps.

L' ÚNICA SOLUCIÓ.

SONET.

Avuy que Barcelona está que bull,
que ab festas y certámens mou soroll,
de deutes empenyada fins al coll
y ab la pell bèn posada ja en remull;
avuy que la Pubilla gasta orgull
que 's véu agasatjada y tot va á doll
en techs, fochs y regatas allá al moll,
avuy es quan la pobra tè pá al ull.
Y 'm sembla que posada está en perill,
y es fácil que li passi algún flagell,
perque 'ls richs *de boquilla* com lo grill
que van estarrufantse com lo gall,
acaban per deixarhi ó bè la pell
ó per morirs' da gana de un badall.

J. CAP.

UN ACADÉMICH DEL RESPALL.

«*Limpia, fija y da explendor.*»

RECORRENT L' EXPOSICIÓ.

Un matrimoni escapat de la secció arqueológica.

UNA DONETA.

Era encantadora la escena.

Una dona del poble, una obrera, donant la má á una nena que no tindría encare set anys, de ulls vius y penetrants com puntetas de agulla y cabellera rossa y caragolada, com un manyoch de flochs de doradillo, recullida més amunt del front per una cinteta blava, estavan embabiecadas contemplant las ninas de un rich aparador del carrer de Fernando

—¡Qué hermosas son! deya la mare.

Y á la pobre nena, 'ls ulls se 'n hi anavan.

—Vamos á veure, Marió, ¿si 't deixessin triar, quína pendrías?

La Marió passeja la vista llarga estona de l' una á l' altra, sense respondre.

La mare:—¿Ah, que t' ho endavino? Pendrías la del mitj, la més grossa...

—Que nó.

—¡Cóm que nó! ¿Qué no véus qu' es la que vá més maca?

—Per lo mateix—respon la Ma-

rió, no sense llansar un cop d' ull sobre la sèva bateta apedassada y descolorida.—Si jo tenía una nina voldría serli mamá, y aquesta que diu vosté semblaría la senyora y jo la criada.

O.

DESDE SUISSA (1).

A vora del Lach Lemán,
en lo terme de Farney,
tenint lo Montb'anch *en frente*,
y en lo castell d' en Voltaire,
dins la cambra en que aquest mestre,
(si l' *conserje* no menteix)
li feya, escribint, la guerra
al Santíssim Sagrament,
aixís escribía un jove
catalá, barcelonés,
á un amich sèu ninotayre
á qui no veya de temps:

* * *

¡La Suissa! Bon país:
patria d' homes forts y braus,
que hi passa un aire tant llis
que si 't descuidas un trís
noy, te 'n vas á ca'n Pistraus.

—

La voreja un riu molt gran
que l' anomenan lo Rhon,
(y va plé d' aygua, no obstant,)
y passa tot murmurant,
y s' en va quí sab ahont.

—

Sempre está aquí ennuvolat,
lo sol d' aquí es un sol manso;
quan surt, surt tot espantat,
y treu lo nas fent lo ganso,
que sembla que fassi «tat.»

—

Tot aixó está plé de d' arbrets:
desde Schaflause á Ginebra,
tot son pins y pastorets,
montanyas de neu, riuhets
y casetas de pessebre.

—

Aquí fins las bestioletas
son mansas, en bona fé:
gossets, vacas y cabretas,
com los d' aquellas capsetas
que son *Arcas de Noé*.

—

(1) Carta escrita desde Suissa al amich *Apeles Mestres*, ja fa alguns anys.

UN BON VIVANT.

Per res del mon s' encaparra:
tot ho troba llís, tot plá:
no 's posa cap pedra al fetje:
á n' ell deixeulo *sucar*.

Hi ha cada socio; ¡macatxo!
que de véurel ja t' atipa:
gras, vermell com un borratxo,
feixuch com un mamarratxo
y fumant sempre ab la pipa.

—

Los soldats d' aquí jo 't foll!
son mitj soldats mitj ninyeras,
beuhen la cervesa á doll,
portan dugas cartutxeras
y algún bordegás al coll.

—

Corra per 'quí cada inglés
ensenyant las pantorrilas
y ab un barret tirolés,
que se sembla á un feligrés
que vaji á fer tercerillas.

—

Per tot trobas hotels grans
que están tots farsits de russos
(que son prínceps, xichs ó grans,)
y d' inglesos y alemans
que tots son uns gamarussos.

—

Casi tots menjan *Chucrut*,
barreja de col podrida
y formatje corrumput;
¡vaja noy! sembla mentida
que 's fumin aixó tan brut.

—

LA PRIMERA CARTA DE AMOR.

Sol sé' una carta felis,
sol sé' una carta adorada...
Mes pobras de las que posan
lo séu cor sobre una carta.

Veurás per 'quí algún doctò'
que sembla un sabi rabí,
alt, mal vestit, magristò,
de mirá' investigadò'
y de pell de pergamí,

—

que cura galvanisant
y dant xorros d' aygua fresca
pèl darrera y pèl devant,
y ell diu que aixi 'us va adobant;
mes jo crech que 'us fa la llesca.

—

Jo de las costums d' aquí
poca cosa te 'n puch dí:
reyna aquí la democracia;
pero tenen la desgracia
de no tení 'l dret diví.

—

Aquí ningú toca res
ni cap arbre, ni cap canya,
ni afanan capas, calés,
ni rellotjes, ni res mès...
vamos, lo mateix qu' á Espanya.

—

Ja estich per etjegá á dida
á aquests suissos del burdell;
son descreguts sense mida;
fins te diuhen qu' es mentida,
alló d' en *Guillermo Tell.*

—

Pero ja n' hi ha prou d' aixó,
y ara me 'n vaig á *passeyo.*
M' alegro qu' estiguis bó.
Lo tèu segur servidò'
y afectíssim amich
Peyo.

POMPEYO GENER.

MÁXIMAS.

Diuhen los gramátichs que 'l verb *amar* es regular. ¡Mentida! Prácticament lo verb amar es lo mès irregular de tots los verbs.

—

La sogra que no execra al sèu gendre, no pot estimar á la sèva filla.

—

Aristóteles veyènt á un jove que sense valer gran cosa 's tenía en molta estima, li va dir:—«Minyò, en bona veritat, lo que tú t' imaginas ser, voldría serho jo; lo qu' ets realment voldría que ho fossen los mèus enemichs.»

—

Deya un metje:—«No hi ha per mí res al mon que fassi tan bona olor com un cadáver ocasionat per un company de carrera.»

—

L' única pedra de toch per reconciliar á las mullers ab los marits es un bon brillant.

—

Pensament de fumador: La pipa es una amiga; lo cigarret un camarada. La pipa consola; lo cigarret distreu.

P.

ANOMALÍAS.

Sent casats,—no es raro 'l cas,—
Don Nassari y D.ª Blanca,
de blancura á ella li manca
tan com li falta á ell de nás.
Jo, entre 'ls dos passo algun rato
puig mirarlos molt m' alegra:
es ella una Blanca negra
y es ell un Nassari xato.
Dèu un fill los hi ha donat
y com jo vaig ser padrí
vaig posarli Serafí
sent, ¡ay! mès lleig que un pecat.

P. Talladas.

DEL ALBUM DE FABRÉS.

Apunte del natural.

EN LO CARRIL.

Un passatjer porta un lloro.

Se 'n adona 'l revisor y li diu:

—Aquest lloro ha de pagar

—¡Com s' enten!

—Tal com li dich.

—¿Hasta 'ls lloros pagan?

—Si senyor, los lloros y totas las bestias. ¿Qué no sab que hi ha una tarifa de *animales vivos*?

Lo passatjer fixantse en lo conductor:

—Donchs vaji á que li facturin aquesta pussa que porta agarrada al coll!

A LA MÉVA SOGRA.

H, mare de ma esposa idolatrada,
virtuosa y prudent y sábia dona,
déixem teixir de palma una corona
per' adornar ton front, sogra estimada!
Ab tos consells ta filla has educada
mansa com un anyell, afable y bona,
carinyosa en extrem, riallera y mona
y esclava del deber, pura y honrada.
Sè que fa 'l que li dius y no ho olvida,
ni es gelosa, ni gruny, ni res demana,
ni 'm pregunta d' hont vinch, ni ahont vaig, ni crida,
y m' estima ab passió vivint ufana.
¡Oh sogra del m(e)u cor! així instruhída;
puch fé' sempre 'l que 'm dona la real gana.

R. Coll Gorina.

LAS BODAS DE 'N CIRIL-LO

Podría dirse que 's van celebrar per l' amor de Dèu. Ell y la Quica, que eran los mès compromesos, s' esperavan al reixat de las Gerónimas. La parentela era curta: ni l' un ni l' altre tenían pares que 'ls acompanyessin en aquesta satisfacció, ni adherents á qui convidar. Tampoch havían tingut de menester la vénia de ningú pera resoldrer dificultats ó vencer repugnancias, sino posarse en combinació ab la Curia, encararse ab lo Reverent que despatxa las llicencias, satisfer la limosna establerta y un cop enllestits y sellats aqueixos instruments, cap potestat de la terra ni de marina tenia forsa ni contradicció pera oposarse al matrimoni convingut.

Aixis es que 'n Ciril-lo se 'n anava á la ceremonia ab un pit molt desembrassat; no tenía ni debía; era pobre y honrat, que casi bè vol dir pobre ab llicencia ilimitada, y 's presentava al *acte* ab aquella satisfacció y aixamplement de cor del qui res l' enutja perque no li manca ni li sobra, qu' éll y la miseria eran coneguts de confrontarse sovint, y tantas vegadas com aqueixa l' havía deixat sense dinar, altras tantas se 'n havía rescabalat ab unas revenjas d' ápats fora d' hora, tan serios, que hi entrava la sustancia y amaniments de tot un día d' alimentació y postres.

La Quica també provenía de bon llinatje, ab la mateixa pobresa, las mateixas escassetats y ademès honrada, que podría gastar blasò si s' estilés concedirne á las que 'n son mereixedoras per sa laboriositat y venciments de la miseria.

Son pare morí ab lo picot á la ma soterrat per una esllabissada. Ningú 'n sapigué res, tret lo jutje y l' escribá. Son amo ni 'l coneixía. Los diaris van dir que havia mort un manobra y ja no se 'n resá més fora de la séva dona que va volguer que l' accompanyessin á l'altra vida la piadosa ofrena de una missa y las sévas oracions. Y quan va haver recorregut prou aqueixa vall de llágrimas, l' abandoná, potser en hora anticipada, cridada per D u, á conseguir al seu marit en millor y més plascent estatje que 'l que logra assí en la terra lo qui té fills y li manca pa pera sustentar'os.

.·.

Ab aixó s' estavan al reixat de las Gerónimas tots dos propietaris esperant los testimonis. En Ciril-lo menjant pinyons, obríntlos ab la fulla del ganivet y trayetne una almosta de la butxaca 'n oferí á la Quica dihentli: — Té, dona, menjan uns quants; feste compte que son confits.

La Quica, apartantli, la má del davant séu y mitj rihent, li contestá: — No 'n vull, que fan set.

—Tens rahó, tu m' hi fas caure: de modo que m' arribo aquí dalt á pendre un reparo.

Si que 'n portan de sequedat los pinyons...,..

Encare no havia donat quatre passas se repensá tombantse pera dir:—Escolta, si venen aquells, que no tirin res endavant que jo no hi sigui. ¿Entens, noya? Perque la *conspiració* 's fa per mí. Si vols péndrem lo nom perque no 't casessin ab un altre, dígaho.. que te 'l posaré en un cap de paper.

—Ves, boig; cuyta á tornar.

— Oh..... ¿si volguessis paga y senyal?....

—Vaja, home, que la gent guayta.

—Pénsati bé, que es pera tota la vida....

—¡No siguis cansoner!

— Corrent, respecto la idea. Me 'n vaig á remullar lo bech pe 'l susto.

— No t' entretinguis, ¿sents?

—¡Qué 'm contas, si avuy no compareixía puntual á la llista!... ¡No 'm fassas riure!

GENT DE QUA.

Xinos de allí.

Xinos de aquí.

ARTISTA DE DEMÁ.

—¡Es particular! Tan naturalista que soch, y copiant un gat... me surt una rata.

Per l' altre cap de carrer venian los testimonis; en *Pedassets* y el *Diputat*, tots dos teixidors en vaga que 's presentavan á la ceremonia ben mudats y curiosos, ab la sèva pobresa de las festas. Es á dir, mudats, posada la brusa, que solian dur, sobre la espatlla. Las altras prendas consistian en calsas de vellut, espardenya oberta, mitjons blanchs y faixa com los generals, pero d' altre color, perque no s' hi errés algún quinto y s' estalviés de férloshi aquell *saludo* tan enrevenat que 'ls hi marcan los principis militars.

—¿Ahont es en Ciril-lo? va preguntar lo Diputat á la nuvia fentli la mitja rialla.

—Ja vè desseguida; ha tingut de fer una diligencia.

—¿Qué s' havía descuydat lo registre ó algún paper que feya forsa?

—No, ja torna.

—Es que, noya, aquesta corporació del clero ho vol tot net: fins als morts fá declarar. No hi val dir que tens los pares al altre barri; t' ho fan constar en blanch y en negre, y quan se determinan á ferte la creu, ja pots dir que t' han ben enllestit, que no hi ha ningú que te la descarregui. Ja me 'n tornarás la resposta, Quica; fa deu anys que la porto y n' estich capolat, y *la* de *casa* mès que jo Ab lo *conqué* que m' ajuda y també hi posa 'l coll.

—Qué predicas, qué predicas; no 't van treure mal motiu; va dir en Ciril-lo presentantse de sopte.

—Ola, noy. Res, que feya certas reflexions á la Quica. Ja veurás, qui mès hi sápiga que mès hi diga. ¿No es aqueixa la qüestió? Ey, no faltant y dihent alló qu' es decorós.

—Vaja, aném que ja hi som tots; digué en Ciril-lo passant endavant.

—Perqué, seguí dihent lo Diputat, agafant pèl sèu compte ó n' en Pedassets; un home tè la obligació de ferho avinent: es un amich lo qui 's sacrific , y avants de que li posin lo *visto bueno*, se deu advertirlo. ¿Tinch rahó ó no la tinch?....

—Bè.... si.... pero mira que aquells ja son al altar, digué en Pedassets entrant poch á poch á la Iglesia.

—Es que jo 'm recordo d' una paraula que 'm va dir lo pare avants

de casarme y ha sortit certa: «Noy, cásat, que anirás net y apedassat.» Que 't dich, *ma*, que no 's va errar ni de mitj gruix. Toda la vida he anat net de butxaca y apedassat de roba. Me va endavinar la planeta Per aquest motiu, sempre que un amich se troba en semblant perill...

La mampara del cancell tan cantse de sopte li tallá la paraula als llabis y si no es amatent á ferse enrera, arreplega la ventallada de plé á plé.

La cerimonia fou curta y senzilla; dos ciris davant del altar, lo vicari ab roquet y estola; l' escolá fent llum ab la palmatoria, 'ls nuvis y 'ls testimonis escoltant ab atenció y reculliment. L' anell pel desposori tingué de tréuressel en Pedassets del mocador del coll; no hi havían atinat ni 'l nuvi ni la nuvia. Lo vicari, desprès los hi digué que per la solemnitat del acte tan valia aquella tumbaga de llumanera ab diamant de got d' aygua com qualsevol altre de pedras finas. ¡No 'ls hi doná poca satisfacció ab aqueixa paritat tan conformadora'

—¿Estás Quica? va dir lo Diputat. Lo pare capellá ha parlat ab dos sentits: que si avuy no teniu *pistrinchs* pera donar aquest senyorío al dit de la má, tal vegada més endavant, aixís que 'l temps vagi per bè y las feynas s' arrenquin, ha volgut comprometre al teu home perque emparauli un anell d' or, ab tota forma, que no hi manqui 'l seu solitari al mitj....

FILOSOP DE DEMÁ.

—Decididament, los antichs eran mes forts que nosaltres.

—¿Qué dius de solitari?.... reprengué en Ciril-lo: 'l día que m' pugui desdinerar has d' entendre que salto á la Argentería y li compro un anell que hi haurá un picotí de diamants ab un espetech de claror capassa de retornar la vista y la claretat als qui n' estigan necessitosos y gastin ulleras.

—Está bè, m' agrada, perque es una bona revenja. Conech que si tinguessis un revés de fortuna sabrías gastar la plata ab lluhiment.

.·.

—Ara, minyons, si sou servits vos convido á sopar.

—Fuig d' aqui, s' estima la voluntat. ¡Aneu, aneu á dirvos cosas bufonas!...

—*Nada*, es lo determini, y quedarém molt agraviats la *dona* y jo si 'ns feu aquest afront. Encare que siguém pobres tenim criansa y punt pera quedar conforme. ¿M' has entés la ideya? La vianda que

eixirá á taula es pagada. Vol dir que soparém ab tot descans, que he correspost ab tothom y no dech una malla ni aquí ni en lloch. Sinó, que ab aquesta havém dit : ¿Cóm se remulla aixó de las bodas? Y rumiant, rumiant aquesta salta: ab un sopar á casa nostra. Justa, la basa es teva que has tirat del coll. Enllestim: vinga 'l duro fora de la butxaca; carrega 'ls fogons, y un per aquí, l' altra per allí desseguida. Apa, moviment; de frente á cercar lo que 's necessiti. Aquesta ha comprat duas dotzenas de musclos grossos com castanyolas; cada musclo porta un barco de vianda. Jo he dut un cunill... (apártat noya que vull signarho), aixís... No 'ns cabia á la cassola. Una pantera, vaja: si s' alsa de potas m' arribava aquí dalt á la butxaca de la brusa, que m' haguera pogut fer l' amistat.

—Potser era una bestia esguerrada sent tant grossa...

—¡Ja 'n sentirem parlar! Aquesta l' ha fet ab un such que sembla licor; s' hi ha quadrat. Qualsevol senyora no tindría reparo á tirarsen quatre gotetas al mocador, perque 't dich que fa una fragancia que entela 'ls sentits. L' ha guisat ab patatas, rossas, primetas, cada tall sembla una dobla de quatre.

LO *LLIBRE D' OR*, DE LA EXPOSICIÓ.

L' angel de la paciencia se 'n puja 'l *Llibre d' or* al cel per veure si algú hi firma, ja que á la terra sembla que no s' han trobat aficionats á gastarse 'l mitj duro.

—¿Veus? jo una pessa aixís no me la menjo.

—¿Y donchs qué n' haurías fet?

—Conservarla dissecada, ó ab esperit de ví.

—¡Ja cal que 't fesses portar la mar vella á casa y que te l' aboquessin al safretjet!... Fuig, home, ¿per quí m' has pres per tenir aquests capritxos; que 't pensas que jugo á la *bolsa*? ¡Ab esperit de ví! ¿ Encara com no deyas ab vernís de munyeca que fá mes torna?... Conech que no 'n voldrás.

—No es aquesta la qüestió. Si es veritat com tu parlas, un cunill aixís, qualsevol sabi d' aquestos que tenen bestias difuntas, te 'l comprava al preu que volguessis; perque ells s' hi instruheixen.

- Donchs si volen sapiguer que vagin á Salamanca. Jo soch més rich que ells, que de cop l' hi posat á la cassola. Que vinguin á demanar datos després, y 'ls gustos que tenía, ja 'ls informaré de tot si 'n volen fer una ressenya.

.·.

Ab aquestas plagacitats y semblant conversa arribaren á casa d' en Ciril-lo ahont, verdaderament, s' hi sentían unas

olors no tant ponderosas com ell deya, pero molt finas y obridoras del apetit

Se posaren á taula y comensá lo sopar ab los musclos, negres, llustrosos de fora y plens com de rovell d' ou un cop oberta la closca. Lo Diputat s' animava menjant aquella *fruita de roca*, com deya ell, que excita la set.

—No hi ha com lo natural, exclamá bebent un glop de vi darrera 'ls musclos. Be n' haurán presenciat de tránguls y malas mars y pérduas de barcos aqueixos animalets; y repareu de quina conformitat van conduhits, que passi lo que vulgui al mar gran, que ells tancantse á la roca del seu districte, ja hi pots enviar los dentistas del desembarcadero ab los jochs d' estanallas y la carretel-la descuberta á que maniobrin, que no 'ls farán desdir.

No hi ha ningú més tonto que 'ls homes. Pregunteu si aquestas bestiolas han tingut d' alsar may lo cap cercant paperet als balcóns pera mudarse de pis. Com que ja 's portan la finca á la esquena, cap amo 'ls pot reconvenir. Quan no troban molsa en un roca mudan d' arrabal, ne cercan d' altra, y sempre saben que poden donar pá á la familia ¡ Y nosaltres, vatua 'l mon!... no som ningú nosaltres.

—Tè, menja, li va respondre en Ciril-lo; no t' entristeixis que se 't posarán malament. Refréscals per damunt que es un peix que está fet á la humitat.

—Sabs que si en compte de ser criats á l' aygua s' ensopegan á poguer pasturar ab vi, seria la vianda de més mérit coneguda?

—Y allavors, quan á algú li manqués lo *calibrio*, saltá 'n Pedassets, en compte de dir: son vaporadas de la beguda, dirian: l' han représ tantas mitjas capsas de musclos, perque las altras mitjas no duben malicia.

—Ja veurás, noya, no articulajém més. Porta 'l cunill, y treu aqueixa plata d' instruments de bolero; digué 'n Ciril-lo.

Destapa l' urna, afegí ¿Qué tal? Veyeu si' n tenía de pessas aqueix feligrés: cada tall un plat. La pell l' hem encastada aqui fora, á la eixida, que fa feresa de veure: sembla un *buldoch* abrahonat á la paret. La faré adobar pels péus del llit.

—No, no hi vull embrassos, féu la Quica.

—¿Que tens pòr de que 's torni rabiosa?

L' ART MODERN.

Un ninot que ríu
un plat sense sal,
fullas d' un vert víu:
d' axó avuy se 'n diu
pintura oriental.

—Si que era tot un personatje! Hi está ab pena dins d'aquesta cassola.

—Ja veurás, p'l temps que s'hi tè d'estar que 's mortifiqui una mica. Sombhi; qui vulga 'l cap que fassi l' ullet.

—*Passo*, contestá resolut en Pedassets.

—Y jo, afegí 'l Diputat. No hi he tingut may aficiò: es com un caixonet de betas y fils: tot son departaments y comparticións.

—Perque ho sápigas, es lo bossí mes sustanciós: com que hi ha tota la ciencia del animal.

—Que s' hi instruheixi qui vulga. Sempre has d' estar xuclant com si toquessis la sinfoina. ¿Y si 'l conill ensopega á ser tonto, digas, ahont es la sustancia?

—Donchs te n' encarregas tú, Quica: repassa 'l manicomio.

—*Amigo*, Quica, te 'n pots ben alabar: ets una cuynera de mi flor. Que t' envihin llemenchs y debilitats que 'ls retornarás més grassos que si vinguessin de dida. ¡Quina picada! Quan menjas tall voldrías sucar y quan sucas, dol que s' aixugui y que 'l tall s' acabi. Aquí hi ha sustancia de crema, de xacolata y de neulas ¿oy, noya?

—¿Que hi beurém d' aquesta canya que es un lixis? Lo pare, que Dèu perdò, la va tastar un dia y va dir: guardemla; es massa forta, servirá pera fregas; y 'l pobre va morir sens haverne aqueix logro.

—¿No va tenir dolor?

—Ni dolor ni rampa Ves, si podeu fer eixir la tap, que jo no puch. Ben segur que 'l van ficar per la banda de dins.

***

Acabat lo modest sopar, que per ells fou suculent festí, 's despediren los testimonis y 'ls dos esposos se quedaren sentats á taula. La Quica ab los ulls baixos s' entretenía caragolant y descaragolant la punta de las estoballas. Lo llum feya mala cara. En Ciril-lo, capficat, xuclava 'l cigarro y posántsel vora 'ls llabis avivava la brasa ab bufadas que eixian plenas de fum. Semblava que l' un y l' altra cerquessin pretext de distracciò pera enquibir la mirada que no gosavan dirigirse. Al cap d'una estona en Ciril-lo 's ficá la má á la butxaca, tragué 'ls diners que hi tenía y quedá repensós com passant comptes

—Mira, Quica, va dir extenent la má, y ensenyantli las monedas: es la nostra riquesa del día de nuvis: ¡Una pesseta en plata y vint quartos! ..

—¿Y la salut que tenim? respongué ella aixecant la vista y enlluernantlo ab una mirada plena d' amorosa resignaciò.

—Es veritat, la salut es lo nostre tresor y res més.

—Nostre Senyor provehirá

—Axís nos casém los pobres, esperant lo bon temps.

—Y refiats en Dèu, Ciril-lo.

EMILI VILANOVA.

ENTRE PROMESOS.

Es de nit, y li diu *ella*
veyentlo tan aprop seu:
—¡No t' acostis tant!... Retírat:
¡Ves qué pensará la gent!...

Y trobantse aprop la vinya

li diu *ella* al dematí:
—¿Per qué vas tant lluny? ¡Si 'ns vehuen
se crehurán qu' estém renyits!...

L. del Pont.

EXPOSICIÓ UNIVERSAL.—KIOSKO GAMBRINUS.

Lo frarot de ca'n Gambrino
posat de aquesta manera
es lo Sant Tomás de Aquino
de la ciencia cervesera.

ESPATOTXADAS.

En un ball de máscaras:

A una que va tota plena de guinyapos y ab una llanterna á la má:

—¿De qué t' has disfrassat, mascareta, que vás tan tronada?

—¿Ay, ay, que no ho coneixes? De Diógenes. Figúrat que busco un home y no 'l trobo.

—

Un á una li fá certas proposicions.

Ella s' indigna y li diu:

—Sápiga que 'l mèu cor no está per vendre.

—Dispensi senyora—diu ell—no es que jo pretengués comprarlo... M' havía figurat que hi havía papers y tractava de llogarlo, simplement.

—

En un cotxe del tranvía, á un jove que tot sovint s' ajup y palpa com si busquès alguna cosa, li diu indignada una senyora seguda al sèu costat:

—¡Indecent! Fassi 'l favor de no tocarme la cama!

Lo jove, sense desconcertarse:

—Dispensi, senyora: 'm creya qu' era 'l bastó del paraygua.

—

Un qu' es sumament distret, troba á un sèu amich, y desprès de saludarse, li pregunta:

—Y la senyora?

—Molt bè, gracias. ¿Sabs que ja torna á está embrassada?

Lo distret, maquinalment, sense fixarse en lo que diu:

—¿Embrassada?... ¿Y de quí?

.·.

. . . .

Era una de aquellas tardes,
tardes geladas de hivern,
qu' enmortallada la terrra
está per la blanca nèu...
Era una de aquellas tardes
en que se 'n emporta 'l vent
dels arbres l' última fulla
ab l' ilusiò dels aucells.
Era una de aquellas tardes
que davant del balcò tèu...
..... estava jo nina hermosa,
glatint, y petant de dents.

P. Raspall.

Y ESTÁ CLAR.

Un amo molt neo y escrupulòs, á una criadeta com un sol, que puja á una escala de má per colocar un *portier*.

—Cuydado, noya, mira que se 't veurán las camas.

La criada ab molta ingenuitat:

—No tingui pòr, ja porto mitjas.

SONET HERÁLDICH.

En los temps prehistórichs fou la clava
ó la destral lo distintiu mès noble;
ceptre ó gayato 'l dels pastors del poble;
y la llansa ó bè l' arch l' héroe enpunyava.
Ab sa áliga imperial Céssar domava
del Celta bosquerol lo porch ignoble;
y, quan l' Alarb posá á la Europa en troble,
ab creu vermella 'l caveller lluytava.
Vingué 'l Renaixement, y s' evocaren
ensemps los símbols y las arts de Roma.
Los Lluisos las perrucas imposaren.
Ab sa cocarda tricolò' inaugura
Fransa 'l segle dinou... y nostra goma
per emblema ha adoptat la ferradura.

D. Calvet.

EN UNA FONDA.

—¿Qué tal, ha dormit bè? —pregunta 'l camarer lo dematí al llevarse, á un senyor que la nit avants havía prés una cambra.

—¿Y cóm vol que dormís, si tota la nit ha estat corrent una rata pèl quarto?

—¿Una rata? ¡Si qu' es estrany!

—Oh, per aixó no hi fa res; com que al cambiar de llit, pèl regular la primera nit no dormo, encare m' ha distret.

—Mès val aixís.

* * *

Al vespre marxava 'l passatjer, y al presentarli 'l compte vá notar que del quarto n' hi contavan sis pessetas, sent aixís que l' havía contractat per quatre.

—Per quatre, si senyor, diu l' amo de la fonda, quatre pessetas de quarto.

—¿Y donchs las dos restants?

—Son per la rata que tan l' ha sabut distreure.

ORFEONISTA BILBAÍ.

El Orfeón de Bilbao
aquí *cortó el bacalao!*

∴

Quédat al ball: la festa continúa;
l' esbelta forma de ta espatlla núa
electrisa á tothom ab sa blancor:
quédat en los salóns: ets la senyora
de totas las bellesas, y á cada hora
conquistas un novell admirador.

Demá aniré á ta casa, si tancada
no trobo aquella porta condemnada
per hont lo vici seduhí mon pit,
y tornaré al torment de cada día
si Dèu no 't deix, en esta nit d' orgía,
trobar qui 'm vulga compartir ton llit.

E. Toda.

EPÍGRAMAS.

La Mariana li esplicava
á n' en Sevé l' altre día
que sempre á la lotería
algun premi li tocava.
Y ab sorna digué en Sevé
(puig no es lletja la Mariana)
Cregui que de bona gana
jugaría jo ab vosté.

—

Quan dos promesos se casan
y tan prompte han de dá 'l sí,
lo nuvi pensa:—Ja hi soch.
La nuvia pensa:—Ja 't tinch.

—

Parlant del senyor Bernat
diu la dona de 'n Ramón
que no ha trobat en lo mòn
un altre home tan pesat.

P. Talladas.

GOMOSOS

Gomosos d' empresa
quants y quants se 'n veuhen
vestits á la inglesa!...
. . . .
Vestits á *la inglesa*
perque tot ho deuhen.

LO TENOR.

Ab la véu ho tè tot, gloria y fortuna.
Quan apareix als vespres en escena
lo públich que l' espera, l' alé enfrena
y 's reprimeix tot d' una.

Ab una nota sols tot ho domina.
¡Y al cervell no hi tè res! Mes sa garganta
es una rica mina,
es un tresor qu' espanta.

Una mina per cert inagotable:
¿qué val l' or, ni la plata
davant de un do de pit ó una fermata
de aquella gargamella incomparable?

Or y plata y riquesa es lo que sobra
y 'l públich se 'n desfá y ab gust ho llensa
pagant així al tenor la recompensa...
Ell cada cop que surt, mil duros cobra.

—

Y quan l' autor que crea, en la indigencia
se consúm morint fet un perdulari
—just tribut á sa gran inteligencia,—
lo tenor se retira millonari.

P. K.

BARCAROLA.

Fragment.

¡Nit serena, nit callada!
la mar plana... endormiscada,
ratlla, ab negra pinzellada,
de cap á cap l' horisò,
y la lluna macilenta,
ab ruixada d' or, bullenta,
la rabeja de claró.

—

Vina; la barca 'ns espera
encallada á la ribera,
l' ona que va y vé lleujera
li diu murmurant: *¡anèm!*
en sos brassos somoguda,
deixa com ala cayguda,
penjant á un costat lo rém.

—

Vina; est' hora misteriosa,
mès que 'l día es deleitosa,
ara descansa y reposa
tot lo que al fi ha de passar:
l' home, l' aucell y la planta,
y 's queda sol y s' encanta
tot lo gran.... lo cel y 'l mar....

J. Yxart.

VUYTS Y NOUS.

Lo día de Nadal, un pobre corra darrera de un senyor, y aquest li dona déu céntims.

—¿No mès que déu *sentiments*? exclama 'l pobre tot desilusionat.

—¿Y donchs, que no n' hi ha prou?

—Y cá, si jo al menos esperava un parell de duros.

—¿Un parell de duros? ¿Y á títol de qué?

—A títul de pobre que hi passat tot l' any demanant caritat al pedrís de la porta de casa sèva... ¡Pero en fi, ja hém acabat: d' aquí endavant búsquis pobre!

—

En lo Liceo, durant las festas de gala del any passat:

—Jesús —deya una beata— ¡y quánta dona escotada! Axó es un escándol.

—Pero Clara —li observava 'l sèu marit—¿no véus qu' estém en plena Exposiciò y tothom tè 'l dret d' exposar los sèus productes?

—

En vísperas de casarse, la nuvia diu al nuvi:

—Pepet, t' haig de fer una pregunta.

—¿De doctrina?

—No: senzillament voldría que 'm diguesses si á las nits roncas.

—¿Y qué haig de roncar?... May de la vida.

—Ay, ay, ¿cóm ho sabs?

—Precisament ahir vaig passar tota la nit despert pera convencerme 'n.

J.

FILARMÓNICA ENAMORADA.

Sols una pessa sab: una y cap més:
sembla que al sèu promés molt l' hi interessa,
y á la nit, quan vá á vèurela 'l promés
sempre li toca la mateixa pessa.

UN INVÁLIT.

No sembla ell. ¡Pobre senyor Libori!
Lo poagre, l' aufech, la tos y 'ls anys
l' han convertit en una momia viva
qu' escup al foch en son silló assentat.
Los quadros de Zurbano y de Espartero
y lo morriò de guardia nacional

forman tot lo *terceto* de sa vida,
si es vida lo tussir y estar baldat.
Aquell morriò: l' hereu de casa sèva,
¡qué n' hi fa dir, Dèu mèu, de disbarats!
¡qué cosas conta d' ell tan estupendas
que l' historia ni 'ls homes las sabrán!
«¡Mírisel, be!» me deya á mi una tarde,
»ab ell va eixir lo sol de llibertat:
»lo gran himne de Riego vá gronxarlo,
»la guerra dels set anys lo va criar.
»Ell va veure los frares en camisa,
»ell vá veure altres frares en *gaban*,
»y creyentne en promesas y banquetes
»no 's pot tenir de vell, morint de fam.
»Un monument histórich representa.
»Ab ell jo vull que 'm portin al fossar;
»ja qu' ha sigut mon casco quan vivia
»sigui al vindre la mort l' estrenya caps
»Mes dupto que jo atrapi tanta gloria,»
me digué lo pobret ab trist esglay,
«perque ab ell se disfressa y fa tabola
»lo mèu nèt á las nits de Carnaval.»

Francisco Gras y Elías.

SONET.

Un cassa-pubillas.

Se lleva tart y passa al tocadò'
casi totas las horas del matí,
se consúm arretglantse 'l corbatí
y may porta lo trau sense una flò'.
Se muda de vestit á lo millò',
á las donas se creu que fa patí',
y fora de caballs y de vestí'
no disfruta ab cap mès conversaciò.
No falta ni un sol día al perruqué'
tè un cervell y no ho sab ¡malaguanyat!
Ensuma las pubillas, resolut,
se 'n va á missa á fer l' ós (que 'l sab bèn fè')
se tenyeix arribant á certa edat
y se fa l' ilusiò de qu' ha viscut.

Federich Rahola.

Portan á un garnela prés á cala Ciutat, y al disposarse 'ls municipals á acompanyarlo al calabosso, ell s' hi dirigeix de dret, expontáneament y exclamant:

—No cal que 's molestin: ja sé las tasqueras.

—

Fá un fret que pela.

Al empendre una curva, lo tranvía grinyola.

Y diu un passatjer que está tussint fa llarga estona:

—¡Quín temps mès cruel, que hasta 'ls tranvías se costipan!

—

La Matilde es una *jamona*, que al revès de moltas altras que procuran aparentar lo que no son, tè un concepte verdader de la sèva hermosura... ó mès ben dit de la sèva lletjesa.

Pero com posseheix una conversa tan animada, tan franca y agradable, sempre está rodejada de una cohort de admiradors tirantli piropos.

Un día un d'ells feya grans elogis de la sèva cara, y la Matilde li va dir:

—Per mort de Dèu, Eduardo, no digui aixó.

—Matilde, cregui que dich lo que sento.

—¿Vosté será curt de vista, veritat?

—No senyora.

—Llavors, no té disculpa.

UNA NOYA DE FORA Y UN MANO DE DINTRE.

Ella:—¿Sab que trobo que 'ls barcelonins son molt amables?
Ell:—¡Oh y encare no ho ha vist tot!

SENYORET VICARI. (1)

I.

Senyoret Vicari
be 'l coneixeréu:
elegant sotana
rumbejant mantéu;
ruborosa clenxa,
ull molt belluguet.
Senyoret Vicari
tot un senyoret.

Cuida la parroquia
com verger bonich:

(1) No es impietat lo qu' ha inspirat aquesta cansoneta. Tota sa malicia está en la que 'm fa 'l veure com la relligió 's converteix en mundanal. (N. del A.)

LOS NENS DEL DIA.

—Tinch empenyada una jugada á la baixa, que si 'm surt com desitjo 't portaré á Paris...
—A qué, amor mèu?
—A comprá' una ninâ.

—Que m' estima, qué m' estima... Tots uhen lo mateix, y luego...

sab fugir del pobre
y acostarse al rich;
tè una rialleta
sucre-candi y sal:
Senyoret Vicari
un imperi val.

Fill de nobla casa,
nobla es sa ambiciò;
sos modals finíssims
sempre están á tó.
Ha guiat á Lourdes
un floret de gent.
Senyoret Vicari
¡pot estar content!

Ab las damiselas
tè un inmens partit:
las hi ensenya música
ab piadós dalit.
¡Oh y quína fal-lera
ellas per cantar!
—Senyoret Vicari.
¡torni á comensar!

Una:—¡Quína trassa!—
L' altra:—¡Quín talent!
Totas:—¡Que bè ensenya!—
Totas aprenent.
Y ell tan galán sempre
dirigint el cor...
Senyoret Vicari,
¡pensi ab el Rector!

II.

Lo Rector vè un día
que se 'n sent ferit
perque tè amor propi
y perque li han dit
que 'l desbanca massa
son ajudantet.
—¡Ay, Rector, no 'ns toqui
¡nostre Vicariet!

—¡Ja n' hi ha prou!—exclama
l' alterat Rectò.—
Senyoret Vicari,
ara entraré jo.
Lo Vicari 's desa
obehint discret...
¡Ay Rector, tremoli!
¡Temi al Vicariet!

Desde que goberna
lo Rector formal,
tota la parroquia
sembla un funeral.

Caritats que 's feyan
ja may més s' han fet...,
¡Ay Rector, no 'ns privi
més del Vicariet!

Ja no s' organisan
peregrinacións;
ja no cantan noyas
en brillants funcións;
cóm las aurenetas
han fugit del fret...
—¡Ay Rector, no basta!
¡Torni al Vicariet!

Lo Rectò' 's resigna
al antich paper;
lo Vicari torna
á exercí' 'l poder.
Torna y ressucita
l' época del or...
—Senyoret Vicari.
riguis del Rector!

J. Riera y Bertrán

FÀBULA.

A ma filla.

A una violeta
fragant y bufona,
una papallona
de eix modo parlá:
«Dónam, flò encisera,
part de ta dolsura
y ta essencia pura
déixam aspirá.
No temis marcirte.
floreta estimada,
dantme la besada
que ansia mon cor,
puig que si tú 'm donas
ta mel, jo en tas fullas
posaré despullas
de mas alas d' or.»
La flor ruborosa
plegá sas fulletas
y entre altres herbetas
molt prest se amagá,
y á la papallona

de daurada aleta
la tendra floreta
aixi contestá:
«En vá me ofereixes
tot l' or de tas alas,
las joyas y galas
res podrán en mí.
Ma essencia es la honra
que guardo jelosa
com joya preciosa
y ab tal vull morí'.»

—

Guarda, filleta méva, ab gelosía
ta essencia, qu' es l' honor;
contesta al papalló, si arriba 'l día,
com contestá la flor.

Faló.

LA OPINIÓ.

Pobre Carolina mía
nunca la podré olvidar.

Campoamor.

¡Pobre Tano! 's va casar
y al cap del any se morí';
quan l' enterro va passar
la gent del carrer va di':
Un solter:—«Perqué 's casava.»
Un casat:—«Oh afortunat!»
Un gorrista:—«Ell que 'm pagava
lo café d' havent dinat.»
La sogra:—«Dos anys enrera
ja t' havías de morí'.»
La dona:—«Quina quimera,
tan mal que 'm va 'l negre á mí!»
Un bon amich:—«¡Pobre Tano,
tan bó qu' estava y tan gras!»
Un xich de l' hostia:—«Adéu mano,
no 'us vull pas veni' al detrás.»
Un Xanxas:—«Malos ó buenos,
ruchs ó sabios, todo es res.»
Un del gremi: —«Un cornut menos.»
Lo rector:—«Uns quants naps més».

Víctor Rahola.

CONSELLS.

Per Nadal no donguin propinas á ningú. Donar propina á una persona que presenta la décima equival á ferli sentir la inferioritat de la séva condició, y això es poch caritatiu.

—

¿Volen que un vi nou se 'ls torni vell dintre del any? Procurin ferlo enfadar. No hi ha res al mon qu' envelleixi tan com los disgustos.

—

CONVERSA DE CARRER.

—Y qué saben 'ls metjes, qué saben 'ls metjes, santa cristiana...
—Ja tè rabò... Miri, Sra. Madrona, á la mèva Tuyas ja l' havian *denunciada*. Jo que sí vaig aná á buscá 'l curanderó del carrer de la Cadena, vá ferli unas quantas creus sobre la melsa, y encare vá viure tres días.

Per malalta qu' estigui una dona, si es mare de una noya casadora, se salvará indefectiblement, sense necessitat de cridar al metje. ¿Saben cóm? Casant á la sèva filla. Casant á la sèva filla 's tornará sogra, y las sogras son inmortals.

—

Si ets cassador, procura errar alguna pessa de tan en tan. La que s' escapa va á contar á las altras la tèva torpesa, las altras venen refiadas, y ab un día 't rescabalas.

—

Si vols viatjar ab comoditat, no deixis d' emportarte'n á la sogra, y ab mès motiu si es lletja, y com mès lletja millor. Y al arribar lo tren á una estació fesli treure 'l cap per la finestreta, y veurás com ningú puja.—Está probat.

K.

LA MORT DE LA MÉVA DONA.

Fa tres días, dona mía,
qu' entre sospirs y abrassadas,
prólech de lenta agonía,
de tos llabis recullía
las últimas tres besadas.

Vegí com la mort ansiosa
ja de ton cos fentne presa,
voltava ton llit frisosa,
y una blanca mariposa
vers lo cel volava extesa.

Vegí ta vista entelada
per lo núvol de la mort
que feréstega y glassada
en ton capsál recolzada
somreya de ta disort.

Una llágrima furtiva
gota de sanch del cor mèu,
vegí cáure't compassiva;
y mirantme ¡ay! ab fé viva
donares ton cor á Dèu.

. . . .

Ab lo cor apesarat
traspassat per sagnant fletxa
y d' amarch dolor banyat,
vegí ton rostre encerat...
¡Mare de Dèu, qu' erats lletja!

Encar' no vares finá',
com aquell qu' un deute cobra
que perdut se 'l veya ja,
la vritat, me va semblá'
que 'm treyan un pés de sobra.

Si es lo mòn crudel desterro
que sols se romp al morí',
no m' apena 'l jou de ferro...
lo que 'm sab gréu es l' enterro
que va costá' un Potosí.

Tal cop me feya duptá'
si era vritat ó deliri...
tú descansavas. . bè está;
donchs jo no vaig descansá'
fins tornant del cementiri.

R. Coll Gorina.

LA CIGALA Y LA FORMIGA.

CONTRAFAULA.

Cantava una cigala
dalt uña alzina antiga,
quan va volarli á l' ala,
de terra, una formiga.

—«¿Qué cantas, qué fas, bleda,
va dirli la bestiola,
»qué fas dalt de l' arbreda
»movent tanta tabola?

»¿No ho sabs que l' estiu passa,
»y vè l' hivern, y neva,
»y 't trobará, si glassa
»sens res á casa tèva?

»Creu, deixa las cantúrias
»y recull blat y ordi,
»ó, quan nos vingui ab fúrias
»l' hivern, y t' ho recordi,

»ja tart será per ferho
»y 't trobarás á casa
»que 'ls viurers serán zero
»damunt la taula rasa.»—

Quan tal prop va sentirse
la vella cantadora
volgué que pogués dirse
perque tan s' acalora,

y á la gran trapassera
formiga plantant cara,
va dir, com jo dich ara,
parlant d' igual manera:

—«¿No véus formiga tonta,
»qu' encare que no canti
»los sols que l' estiu conta
»y del hivern m' espanti,

»m' ha fet Dèu de manera
»que, fins qu' arribi l' hora
»en que 'l morir m' espera,
»jo tinch de cantá' y fora?

»¿No ho sabs que las cigalas
»no mès qu' un estiu viuhen

»y deixan closcas y alas
»al arbre ahont aniuhan?

»¿Qué guanyaré, gran bleda,
»arreconant gra y ordi
»perque de la nèu freda
»lo glas mortal recordi?

»¿Qué guanyaré, si passa
»perque 'l mèu ser s' ho porta,
»que quan vé 'l fret que glassa
»jo de segur sò morta?

»Deix, donchs, que no 'm recordi
»més que de soleyadas,
»que tú has de cullir ordi
»y jo haig de fer cantadas.

»Y á n' al que feya faulas
»que 's deya Samaniego,
»que fent llibres per aulas
»ja 'm va torbá 'l sossego;

LA CLAUSURA.

—Nada, Gutiérrez: se nos ha acabat la buena vida!...
—Lo que más siento es que ahora se nos robellará el francés.

»y á tú que aixís t' enganyas
»volent que al mòn se fassin
»cosas que son extranyas
»á sers que no 'ls hi passin;

»dech di'us que qui critica
»ab tacto tè de ferho,
»puig crítich qu' erra mica
»com crítich queda zero.»—

Frederich Soler.

L' ALEGRIA DE LA CASA.

Apoteossis final: gran pluja de medallas.

PROU.

ALMANACH PERA 1889

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

TEXT DELS PRIMERS ESCRIPTORS CATALANS

Il-lustrat ab profusió de dibuixos y caricaturas

PER LOS DISTINGITS DIBUIXANTS

MOLINÉ, MESTRES, PELLICER, FOIX, GOMEZ SOLER, MIRÓ, SERRA, etc.

y adornat ab preciosos cromos

Dibuixos de **M. MOLINÉ**, *impressió de* **C. LABIELLE**

Preu: ¡¡¡2 ralets!!!

BARCELONA EN LA MANO

GUÍA DE BARCELONA

Y SUS ALREDEDORES

POR

J. ROCA Y ROCA

ilustrada con grabados foto-tipográficos y cinco planos

Un tomo encuadernado en tela, **Precio 3'50.**

GUIDE DE BARCELONE

ET SES ENVIRONS

PRÉCÉDÉ D'UN

MANUEL DE CONVERSATION FRANÇAIS-ESPAGNOL

Vues des principaux édifices civils et religieux, monuments, théâtres, etc., etc.

Prix 4 frs.

SINGLOTS POÉTICHS

PER D. SERAFÍ PITARRA

Nova edició de luxo en octau ab profusió de ninots

		Actes.	Autors.	Ptas.
La Esquella de la torratxa. .	paródia	2	D. Serafí Pitarra. .	0.50
La Butifarra de la llibertat. . .	original	1	. . . id. . . .	0.50
Lo Cantador.	paródia	2	. . . id. . . .	0.50
Lo Castell dels tres dragons. .	original	2	. . . id. . . .	0.50
¡Cosas del oncle!.	original	1	. . . id. . . .	0.50
Ous del día.	parodia	1	. . . id. . . .	0.50
Las Píldoras de Holloway . .	original	1	. . . id. . . .	0.50

Próxims á publicarse per estar agotats

L' Africana, paródia d' aquesta magnífica ópera . . .			id. . . .	0.50
La Mort de la paloma.			id. . . .	0.50

Próxims á acabarse.—Edició en quart.

Las Carabassas de Monroig. .	original	2	. . . id. . . .	0.25
Si us plau per forsa.	id.	2	. . . id. . . .	0.25
Lo punt de las donas. . . .	id.	2	. . . id. . . .	0.25
La Vaquera de la piga rossa. .	parodia	2	. . . id. . . .	0.25
Lo Boig de las campanillas. .	id.	1	. . . id. . . .	0.25
Un barret de rialles.	original	1	. . . id. . . .	0.25
La Venjansa de la Tana. . .	parodia	2	. . . id. . . .	0.25
Liceistas y cruzados. . . .	original	2	. . . id. . . .	0.25
Un mercat de Calaf.	id.	2	. . . id. . . .	0.25
En Joan doneta.	id.	1	. . . id. . . .	0.25
Los Héroes y las grandesas. .	id.	2	. . . id. . . .	0.50
L' últim Trencalós.	id.	. . .	. . . id. . . .	0.25
Faust, parodia de aquesta magnífica ópera.			id. . . .	0.25
Il Profeta id. id. id.			id. . . .	0.25
Grá y Palla, paper per matar ratos, colecció de poesías			id. . . .	0.50

		Actes.	Autors.	Ptas.
Cinch minuts fora del mon. .	original	1	Eduart Aulés	0.50
Lo diari ho porta.	joguina	1	. . . id. . . .	1
Tres blanchs y un negre. . .	original	1	. . . id. . . .	0.50
Cel Rogent.	id.	1	. . . id. . . .	1
Cap y cua.	id.	1	. . . id. . . .	1
¡Tot cor!.	id.	1	. . . id. . . .	1
Per no mudarse de pis. . . .	id.	1	. . . id. . . .	1
Sis rals diaris.	id.	1	. . . id. . . .	1
Lletra menuda.	id.	1	. . . id. . . .	1
¡Mal pare! (drama).		4	Joseph Roca y Roca.	2
Passió política. Tragi-comedia satírica histórica 4 actes y 11 cuadros, escrita per los Srs. Real y Roca, il-lustrada ab 17 caricaturas. . .				0.50
Una noya es per un rey. . . .	original	1	D. Pau Bunyegas.	0.25
Antany y enguany.	revista	1	Dos gats dels frares.	0.25
Un pollastre aixelat.	original	1	D. Joseph M.ª Arnau.	1
Al altre mon.	id.	2	. . . id. . . .	1
La por guarda la vinya . . .	id.	1	D. Lleó Fontova.	1
Las Atmetllas d' Arenys. . .	id.	1	D. Joseph M.ª Arnau.	1
Un embolich de cordas . . .	id.	2	. . . id. . . .	1.50
La sabateta al balcó. . . .	id.	2	D. Frederich Soler.	1.50
La Urbanitat.	id	2	. . . id. . . .	2

Nits de lluna, aplech de poesías de *Frederich Soler (Pitarra)*, ab dibuixos de J. Lluis Pellicer, 1 tomo en 8.º . . . .

Poesías festivas y satíricas, del *Rector de Vallfogona*, ab dibuixos de Pellicer Monseny, 1 tomo en 8.º 2

Poesías serias, del *Rector de Vallfogona*, 1 tomo en 4.º 1

Carn y ossos. Baralla entre la vida y la mort. Obra en vers original de *S. Gomila*, ab dibuixos de F. Gomez Soler, 1 cuadern en 8.º . . 0.50

Algo. Coleccion de poesías de *D. Joaquin M.ª Bartrina*, edicion de gran lujo, ilustrada por Pellicer. Un elegante tomo en 8.º. . . . 3

Flor de un día. Novela basada en el drama de su mismo título, con 8 láminas sueltas y una preciosísima cubierta al cromo, 1 tomo en 8.º mayor. 3

Espinas de una flor, segunda parte de la *Flor de un día*. Novela basada en el drama de su mismo título, con 8 láminas sueltas y una preciosísima cubierta al cromo, 1 tomo en 8.º mayor 3

*

LLIBRERÍA ESPANYOLA DE LOPEZ, EDITOR

RAMBLA DEL MITJ, 20, BARCELONA

OBRAS ESCÉNICAS DE J. ROCA Y ROCA

La passió política.—Parodia en sis actes y en vers. (En colaboració ab J. A. del Real.)
La criada.—Sarsuela catalana en dos actes y en vers. (En colaboració ab E. Vidal y Valenciano.)
Micos.—Sarsuela catalana en dos actes y en vers. (En colaboració ab E. Vidal y Valenciano.)
El cuchillo de plata.—Drama en cinch actes y en prosa. (En colaboració ab E. Vidal y Valenciano.)
Bona jugada.—Juguet en un acte y en vers. (En colaboració ab E. Vidal y Valenciano.)
¡Mal pare!—Drama catalá en quatre actes y en prosa.
Lo bordet.—Drama catalá en tres actes y en prosa.
Lo plet de 'n Baldomero.—Comedia catalana en tres actes y en prosa.
Cura de cristiá.—Juguet cómich en un acte y en vers. (En colaboració ab C. Gumá.)

MANUSCRITAS

¡Miracle!—Drama catalá en quatre actes y en vers.
Jochs de noys.—Sarsuela catalana en dos actes y en vers. (En colaboració ab E. Vidal y Valenciano.)
La cándida paloma.—Sarsuela catalana en dos actes y en vers, inédita. (En colaboració ab E. Vidal y Valenciano.)

OBRAS DE C. GUMÁ

	Ptas.
Fruyta del temps.—Colecció de poesías, formant quatre tomets titolats: *Fruyta amarga*, *Fruyta verda*, *Fruyta agre-dolsa* y *Fruyta madura*, 2.ª edició, ilustrada. Cada tomet 0'50 pesetas, tots junts.	2'00
L'amor, lo matrimoni y 'l divorci.—4.ª edició, ilustrada.	0'50
Del bressol al cementiri.—4.ª edició, ilustrada.	0'50
Buscant la felicitat.—2.ª edició, ilustrada. (Agotada).	0'50
Petons y pessichs.—3.ª edició, ilustrada.	0'50
Barcelona en camisa.—3.ª edició, ab dibuixos.	0'50
Lo deu del sigle.—2.ª edició, ilustrada.	0'50
¿Home ó dona?—2.ª edició, ilustrada.	0'50
La dona nua (*¡Moralment!*—3.ª edició, ab dibuixos.	0'50
Tipos y topos.—(*Colecció de retratos*).	0'50
¡Guerra al cólera!—*Instruccions per combátrel*, pèl Dr. C. Gumá.	0'25
Cla y catalá.—*Llissons de gramática parda*. 2.ª edició, ilustrada.	0'50
Don Quijote de Vallcarca.—Viatje extraordinari.	0'50
¡Ecce Homo!—Monólech representable, 4.ª edició.	0'50
Mil y un pensaments.—Colecció de máximas y sentencias, escrita expressament pera la classe obrera. Un tomo d' unas 100 páginas.	1'00
Lo Rosari de l' Aurora.—Album humorístich, ab infinitat de caricaturas, 2.ª edició.	0'50
Filomena.—Viatje de recreo al interior d' una dona.	0'50
Lo cólera y la miseria. y una carta al Dr. Ferrán.	0'50
Sobre las donas.—Polémica entre *C. Gumá* y *Fantástich*.	0'50
Gos y gat.—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00
Vuyts y nous.—Ab lo *retrato* del autor.	0'50
Un cap-mas.—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00
20 minuts de broma.—Un tomet que conté dos monólechs representables, titolats: *¡Tres micos!* y *Un cessant*.	0'50
Lo pot de la confitura.—Colecció de poesías.	0'50
La Exposició Universal.—Humorada agre-dolsa, en vers, 2.ª edició.	0'50
Cura de cristiá.—Juguet cómich, en un acte y en vers. (En colaboració ab J. Roca y Roca).	1'00
Guia cómica de la Exposició Universal, ilustrada.	1'00

L